

## Sisällysluettelo

### HALL, 14.9.2020 15:30, Pöytäkirja

|  |     |
|--|-----|
| § -3 Pöytäkirjan kansilehti (läsnäolijat) .....  | 1   |
| § -1 Pöytäkirjan kansilehti (vakiopykälät) .....   | 3   |
| § 214 Konsernipalvelut/rahoituspalvelujen kassaraportti .....  | 4   |
| § 215 Tiedote jaostojen asioista .....   | 5   |
| § 216 Kaupunginjohtajan ajankohtaiskatsaus koronavirustilanteesta .....  | 6   |
| § 217 Tilannekatsaus Euroopan ympäristöpääkaupunkihankkeen valmistelusta .....   | 7   |
| § 218 Kaupunginhallituksen ylimääräisen kokouksen pitäminen 21.9.2020 .....  | 8   |
| § 219 Kaupunginvaltuuston 15.6.2020 kokouksessa tehtyjen päätösten laillisuuden tarkastaminen .....  | 9   |
| § 220 Oikaisuvaatimus kaupunginhallituksen päätökseen 3.8.2020 § 177 "Edustajien nimeäminen Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän yhtymäkokoukseen 7.8.2020" ..... | 10  |
| Liite: Oikaisuvaatimus kaupunginhallituksen päätökseen 3.8.2020 § 177 .....  | 12  |
| § 221 Asemakaavan muutosehdotus A-2795, Varikonkatu 16b, Sopenkorpi sekä siihen liittyvä tonttijakoehdotus M-20-84 KV .....  | 21  |
| Liite: Liite 1 Kaavaselostus + seurantalomake .....  | 26  |
| Liite: Liite 2 Kaavaehdotuskartta .....  | 39  |
| Liite: Liite 3 OAS .....   | 43  |
| Liite: Liite 4 Luonnosvaiheen lausunnot .....  | 48  |
| Liite: Liite 5 Hakemus .....   | 60  |
| Liite: Liite 6 Tonttijakokartta .....  | 61  |
| § 222 Eron myöntäminen Pertti Arvajalle kunnan keskusvaalilautakunnan varajäsenen tehtävästä ja uuden varajäsenen valitseminen KV .....                            | 62  |
| § 223 Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslian selvitys- ja lausuntopyyntö kanteluun .....   | 65  |
| Liite: 2018/04 Lahti-konsernin konserniohje .....  | 68  |
| § 224 Saapuneet ja lähteneet asiakirjat 14.9.2020 .....  | 84  |
| Liite: Saapuneet_2020_09_14 .....  | 85  |
| § 225 Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän omistajakuntien omistajastrategia .....   | 86  |
| Liite: Liite 1. Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän jäsenkuntien omistajastrategia .....   | 88  |
| § 9998 Oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitus .....   | 102 |

**Kaupunginhallitus**  
**Pöytäkirja**

**n:o 22/2020**

**Aika:** 14.09.2020 klo 15.30 – 21.08  
**Paikka:** Kaupunginhallituksen sali / sähköinen kokous

**Läsnä:**

**Varsinaiset jäsenet:**

Sirkku Hildén, puheenjohtaja, poistui  
klo 20.52, §:n 223 jälkeen

Aleksi Mäntylä, II vpj, puheenjohtajana  
klo 20.52-21.08

Pekka Komu

Aletti Basboga

Jetta Laakso

Toni Putula

Merja Vahter

Rami Lehto, poistui klo 20.52, §:n 223  
jälkeen

Jenna Koskelo

Sonja Falk

**Varajäsenet:**

Francis McCarron

**Valtuuston puheenjohtajat:**

Hannu Rahkonen

Mika Kari (\*, poistui klo 17.55

Jarkko Nissinen (\*, poistui klo 17.25

kaupunginvaltuuston pj

kaupunginvaltuuston I vpj

kaupunginvaltuuston III vpj

**Viranhaltijat:**

Pekka Timonen

Mika Mäkinen

Olli Alho

Mikko Komulainen

Tiina Granqvist

Pekka Virkkunen

Heini Moisio

kaupunginjohtaja

konsernipalvelujohtaja

kaupunkikehitysjohtaja

hyvinvointijohtaja

sivistysjohtaja

kaupunginlakimies

viestintäjohtaja

**Poissa:**

Juha Rostedt

Antti Holopainen

I vpj

kaupunginvaltuuston II vpj

**Asiantuntijat:**

Tiina Mörsky (\*)

Markku Pekurinen

Kari Lempinen

Marina Erhola

talusjohtaja, asiantuntijaesittely klo 15.30-  
16.18, talouskyselyjen tulosten esittely

professori, asiantuntijaesittely klo 16.18-17.39,  
sote-lausunnon lähetekeskustelu

PHHYKY:n hallituksen puheenjohtaja,  
asiantuntijaesittely klo 16.18-17.46, sote-  
lausunnon lähetekeskustelu

toimitusjohtaja, asiantuntijaesittely klo 16.18-  
17.46, sote-lausunnon lähetekeskustelu

**Pöytäkirjanpitäjä:**

Janne Mäki

kaupunginsihteeri

(\* Paikalla Teams-etäyhteyden kautta.

**KAUPUNGINHALLITUKSEN** puolesta:

Sirkku Hildén

Alexi Mäntylä

Janne Mäki

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty Lahdessa syyskuun 21. päivänä 2020

Sonja Falk

Francis McCarron

Pöytäkirja on ollut nähtävillä Lahden kaupungin yleisessä tietoverkossa osoitteessa <http://www.lahti.fi> syyskuun 22. päivänä 2020; todistaa

viran puolesta:

Kaupunginsihteeri

Janne Mäki

## Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

**Päätös:** Puheenjohtaja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

## Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Puheenjohtajan ehdotuksesta tämän pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin kaupunginhallituksen jäsen Sonja Falk ja varajäsen Francis McCarron.

Kaupunginhallituksen päätöksen mukaan sen pöytäkirja tarkastetaan viimeistään kokousta seuraavana maanantaina tai mikäli se on pyhäpäivä, seuraavana arkipäivänä.

Pöytäkirja asetetaan tarkastettavaksi luottamushenkilöiden Extranettiin ja se on mahdollista käydä tarkastamassa myös kaupungintalolla konsernipalvelujen kansliassa. Kokouksen puheenjohtajalle ja pöytäkirjan tarkastajille ilmoitetaan sähköpostilla, milloin pöytäkirja on tarkastettavissa.

Sähköinen tarkastaminen ilmoitetaan sähköpostilla osoitteeseen [kirjaamo@lahti.fi](mailto:kirjaamo@lahti.fi).



**Lahden kaupunki**  
Kaupunginhallitus

**Päätöspäivämäärä**  
14.09.2020 § 214

---

**Konsernipalvelut/rahoituspalvelujen kassaraportti**

D/38/02.02.02.00.00/2020

|               |   |
|---------------|---|
| <b>Päätös</b> | Päätösehdotus hyväksyttiin.   |
| Päätösehdotus | Kaupunginjohtaja Pekka Timonen<br>Kaupunginhallitus merkitsee asian tiedokseen. |
| Muutoksenhaku | muutoksenhakukielto   |
| Toimenpiteet  | -   |



**Lahden kaupunki**  
Kaupunginhallitus

**Päätöspäivämäärä**  
14.09.2020 § 215

---

**Tiedote jaostojen asioista**

D/39/00.02.01.00.00/2020

|               |   |
|---------------|---|
| <b>Päätös</b> | Päätösehdotus hyväksyttiin.   |
| Päätösehdotus | Merkitään tiedoksi konserni- ja tilajaoston puheenjohtajan Aleksi Mäntylän ja osallisuuden ja hyvinvoinnin jaoston puheenjohtajan Sirkku Hildénin tiedote jaostojen asioista. |
| Muutoksenhaku | muutoksenhakukielto   |
| Toimenpiteet  | -   |



**Lahden kaupunki**  
Kaupunginhallitus

**Päätöspäivämäärä**  
14.09.2020 § 216

---

**Kaupunginjohtajan ajankohtaiskatsaus koronavirustilanteesta**

D/680/00.00.01.01.01/2020

Asian valmistelija /  
Lisätietojen antaja      Kaupunginsihteeri Janne Mäki, puh. 044 716 1416

**Päätös**      Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus      Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus merkitsee asian tiedoksi.

Perusteluosa      Kaupunginjohtaja kertoo poikkeusolojen vaikutuksesta kaupungin palveluihin, talouteen ja henkilöstöön.

Muutoksenhaku      muutoksenhakukielto

Toimenpiteet      -



**Lahden kaupunki**  
Kaupunginhallitus

**Päätöspäivämäärä**  
14.09.2020 § 217

---

**Tilannekatsaus Euroopan ympäristöpääkaupunkihankkeen valmistelusta**

D/1551/00.01.03.03/2020

Asian valmistelija /  
Lisätietojen antaja      Kaupunginsihteeri Janne Mäki, puh. 044 716 1416

**Päätös**      Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus      Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus merkitsee asian tiedoksi.

Perusteluosa      Kaupunginjohtaja kertoo Euroopan ympäristöpääkaupunkihankkeen valmistelutilanteesta.

Muutoksenhaku      muutoksenhakukielto

Toimenpiteet      -





**Lahden kaupunki**  
Kaupunginhallitus

**Päätöspäivämäärä**  
14.09.2020 § 218

---

**Kaupunginhallituksen ylimääräisen kokouksen pitäminen 21.9.2020**

D/2260/00.02.01.00.00/2019

Asian valmistelija /  
Lisätietojen antaja      Kaupunginsihteeri Janne Mäki, puh. 044 716 1416

**Päätös**      Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus      Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus päättää pitää ylimääräisen kokouksen 21.9.2020  
klo 15.00-16.00.

Perusteluosa      Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 4.11.2019 (284 §), että sen  
kokoukset vuonna 2020 pidetään, jollei kaupunginhallitus jonkin  
kokouksen osalta toisin päättä, klo 15.30 alkaen ja  
kaupunginvaltuuston kokouspäivinä klo 14.30 alkaen.

Muutoksenhaku      oikaisuvaatimusohjeet

Toimenpiteet      ote jäsenet, varajäsenet, kh viranhaltijat ja kvpj, Tyrmä



**Lahden kaupunki**  
Kaupunginhallitus

**Päätöspäivämäärä**  
14.09.2020 § 219

---

**Kaupunginvaltuuston 15.6.2020 kokouksessa tehtyjen päätösten laillisuuden tarkastaminen**

D/44/00.02.01.00.00/2020

|                      |   |
|----------------------|---|
| <b>Päätös</b>        | Päätösehdotus hyväksyttiin.   |
| <b>Päätösehdotus</b> | Kaupunginjohtaja Pekka Timonen<br><br>Kaupunginhallitus toteaa, etteivät kaupunginvaltuuston kokouksessa 15.6.2020 tehdyt päätökset niiden laillisuuden suhteen anna aihetta huomautuksiin. |
| <b>Perusteluosa</b>  | Kaupunginvaltuuston kokouksesta 15.6.2020 laadittu pöytäkirja on nähtävänä konsernipalvelujen kansliassa ja internetissä.   |
| <b>Muutoksenhaku</b> | muutoksenhakukielto   |
| <b>Toimenpiteet</b>  | -   |



Lahden kaupunki  
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä  
14.09.2020 § 220

---

**Oikaisuvaatimus kaupunginhallituksen päätökseen 3.8.2020 § 177 ”Edustajien nimeäminen Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän yhtymäkokoukseen 7.8.2020”**

D/1037/00.00.01.01.03/2020

Asian valmistelija /  
Lisätietojen antaja

Kaupunginlakimies Pekka Virkkunen, puh. 044 416 3072

**Päätös**

Päätösehdotus hyväksyttiin.

**Päätösehdotus**

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus päättää hylätä oikaisuvaatimuksen jäljempänä esitetyillä perusteilla.

**Perusteluosa**

Kuntalainen on tehnyt oikaisuvaatimuksen Lahden kaupunginhallituksen kokouksen 3.8.2020 § 177:stä ”Edustajien nimeäminen Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän yhtymäkokoukseen 7.8.2020”.

Oikaisuvaatimuksessaan hän vaatii kaupunginhallitusta kumoamaan tai oikaisemaan päätöksensä sillä perusteella, että edustajien valinta rikkoi tasa-arvolaki. Kaupunginhallitus valitsi yhtymäkokoukseen 7 edustajaa, joista 6 oli miehiä ja 1 nainen.

Laki miesten ja naisten tasa-arvosta 4 a §:n 1 momentin mukaan: Valtion komiteoissa, neuvottelukunnissa ja muissa vastaavissa toimielimissä sekä kunnallisissa että kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu.

Nyt kyseessä on kuntayhtymän yhtymäkokous, joka katsotaan kuntalain menettelysäännöksiä sovellettaessa ns. ”muuksi toimielimeksi”. Siihen ei sovelleta valtuustoa koskevia säännöksiä. Yhtymäkokous on verrattavissa lähinnä osakeyhtiön yhtiökokoukseen, jossa kokousedustaja toimii kuten asiamies ja käyttää kunnan puolesta omistajan puhevaltaa. Kuntalain mukaan edustajat valitaan kuhunkin kokoukseen erikseen eli edustajan toimikausi kestää vain ko. kokouksen ajan.

Tasa-arvolain esityöt eivät anna tähän tapaukseen soveltamisohjetta mutta yleisesti kunnallisessa toiminnassa on katsottu, että tasa-arvolaki ei voi soveltaa yhtymäkokouksiin niiden luonteen vuoksi. Esimerkiksi Harjula-Prättälä Kuntalaki taustat ja tulkinnat 2019 s. 435



**Lahden kaupunki**  
Kaupunginhallitus

**Päätöspäivämäärä**  
14.09.2020 § 220

---

toteaa, että ”Tasa-arvolain soveltaminen yhtymäkokousedustajiin on käytännössä mahdotonta, kun kunkin jäsenkunta valitsee yhtymäkokousedustajat kokouskohtaisesti”.

Lisäksi tasa-arvolakia sovelletaan toimielimiin toimielinkohtaisesti. Näin ollen, kun toimielimeen nimeäviä tahoja on useita, ei pelkästään yhden toimielimeen nimeävän tahon päätös voi olla tasa-arvolain vastainen vaan tasa-arvolakia sovellettaessa tulee katsoa koko toimielimen kokoonpanoa. Tasa-arvolain soveltaminen kohdistuu silloin tähän toimielimeen eikä erikseen jäsenten nimeämispäätöksiin. Tästä seuraa se, että myöskään tällä perusteella Lahden kaupunginhallituksen päätös ei ole tasa-arvolain vastainen.

|               |                               |
|---------------|-------------------------------|
| Muutoksenhaku | valitusosoitus                |
| Toimenpiteet  | ote oikaisuvaatimuksen tekijä |
| Liitteenä     | 1. Oikaisuvaatimus            |

Lahden kaupunginhallitus  
Harjukatu 31  
15100 Lahti

Oikaisuvaatimus

### Oikaisuvaatimuksen kohde

Lahden kaupunginhallituksen kokous 3.8.2020 § 177 Edustajien nimeäminen Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän yhtymäkokoukseen 7.8.2020.

### Oikaisuvaatimuksen tekijä

██  
██  
██  
██

### Perustelut

#### Taustaa ja perustelut:

#### Suomen perustuslaki määrää tasa-arvosta yhteiskunnassa

Perustuslain 6 §:ssä on säädetty ihmisten yhdenvertaisuudesta lain edessä. Siinä määrätään, että ”ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan **sukupuolen**, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai henkilöön liittyvän muun syyn perusteella. Perustuslain määräämän sukupuolten tasa-arvon edistämiseen yhteiskunnassa on säädetty Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (tasa-arvolaki).

#### Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (8.8.1986/609).

Lain 1 §:ssä (30.12.2014/1329) säädetään, että ”tämän lain tarkoituksena on estää sukupuoleen perustuva syrjintä ja edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa sekä tässä tarkoituksessa parantaa naisten asemaa erityisesti työelämässä. Lain tarkoituksena on myös estää sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuva syrjintä”.

Lain 4 §:ssä (15.4.2005/232) säädetään, että ”viranomaisten tulee kaikessa toiminnassaan edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti sekä luoda ja vakiinnuttaa sellaiset hallinto- ja toimintatavat, joilla varmistetaan naisten ja miesten tasa-arvon edistäminen asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa. Erityisesti tulee muuttaa niitä olosuhteita, jotka estävät tasa-arvon toteutumista”.

Lain 4 a §:ssä (15.4.2005/232) säädetään julkisen hallinnon ja julkista valtaa käyttävien toimielinten kokoonpanosta. Siinä säädetään, että ”valtion komiteoissa, neuvottelukunnissa ja muissa vastaavissa toimielimissä sekä kunnallisissa että **kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä** lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu. Siinä on säädetty myös, että ”jos julkista valtaa käyttävällä toimielimellä tai virastolla, laitoksella taikka kunta- tai valtioenemmistöisellä yhtiöllä on hallintoneuvosto muu luottamushenkilöistä koostuva johto- tai hallintoelin, toimielimessä tulee olla tasapuolisesti

sekä naisia että miehiä, jollei erityisistä syistä muuta johdu. Viranomaisten ja kaikkien niiden tahojen, joita pyydetään nimeämään ehdokkaita tässä pykälässä tarkoitettuihin toimielimiin, tulee mahdollisuuksien mukaan ehdottaa sekä naista että miestä jokaista jäsenpaikkaa kohden”.

### **KHO:n tulkinta ”erityisistä syistä”**

Korkein hallinto-oikeus on tehnyt ennakkoratkaisun (KHO:1999:20) tasa-arvolain 4 a §:n ”erityiset syyt” tulkinnasta. Tässä tapauksessa kaupunginvaltuusto oli tehnyt päätöksen, jolla valittiin kaupunginhallituksen varsinaiset jäsenet, terveyslautakunnan ja sosiaalilautakunnan varajäsenet, sekä vapaa-aikalautakunnan, koulutuslautakunnan ja teknisen lautakunnan varsinaiset ja varajäsenet. Korkein hallinto-oikeus katsoi, että päätökset rikkovat naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annettua lakia, koska toimielimiin ei oltu valittu naisia ja miehiä kumpiakkin vähintään 40 prosenttia. Laissa mainitaan, että tästä edellytyksestä voidaan poiketa erityisestä syystä. Valtuuston mukaan tällainen erityinen syy oli kaupungin hallintosäännön edellytys, että kaupunginhallituksen ja lautakuntien enemmistön tuli olla valtuutettuja ja varavaltuutettuja. Korkeimman hallinto-oikeuden mukaan tätä ei voitu pitää lain mukaisena erityisenä syynä naisten ja miesten tasa-arvosta poikkeamiseksi.

### **Tasa-arvovaltuutettu kiintiösäännöksestä**

Tasa-arvovaltuutettu korostaa, että kiintiösäännös koskee kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimiä, kuten esimerkiksi kuntayhtymän yhtymävaltuustoja, **yhtymäkokouksia** ja yhtymähallituksia sekä kuntien yhteisiä toimielimiä, kuten esimerkiksi lautakuntia, johtokuntia, toimikuntia ja seutuyhteistyöneuvottelukuntia.

### **Viivytyks edustajien valinnassa**

Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän hallitus päätti elokuun (7.8.2020) yhtymäkokouksen koollekutsumisesta ja ajankohdasta 4.5.2020. Tieto saavutti Lahden kaupunginhallituksen samana päivänä, sillä kaupunginhallituksen esityslistan kohdassa Saapuneet ja lähteneet asiakirjat 4.5.2020 (§ 120) yhtymähallituksen ko. esityslista oli esillä. Kokouskutsu saapui kaupungin kirjaamoon 17.7.2020. Tästä huolimatta kaupunginhallitus valitsi edustajat yhtymäkokoukseen vasta 3.8.2020, minkä johdosta kuntalaissa määrätty kunnan jäsenen oikaisuvaatimus- ja valitusoikeus (137 §) ei ko. asiassa aidosti toteudu.

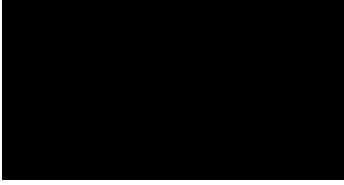
### **Edustajien valinta rikkoi tasa-arvolakia**

Lahden kaupunginhallituksen nimeämät Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän yhtymäkokouksen edustajat ovat Jari Salonen, Pekka Komu, Terttu Pohjolainen, Erkki Nieminen, Antti Holopainen, Markku Karjula ja Jami Lyyra.

### **Oikaisuvaatimus**

Kaupunginhallitus valitsi siis yhtymäkokousedustajiksi hyvinvointiyhtymän yhtymäkokoukseen 7.8.2020 kuusi miestä ja yhden naisen (14,3 %). Koska edustajien valinnassa ei noudatettu tasa-arvolakia, vaadin kaupunginhallitusta kumoamaan tai oikaisemaan ko. päätöksen.

Lahdessa 24.8.2020



Liitteet Ote pöytäkirjasta  
Oikaisuvaatimusohjeet



## OTE PÖYTÄKIRJASTA

**Lahden kaupunki**  
Kaupunginhallitus

03.08.2020 § 177

**Kaupunginhallitus**  
**Pöytäkirja**

**n:o 18/2020**

**Aika:** 03.08.2020 klo 15.30 – 20.07

**Paikka:** Kaupunginhallituksen sali / sähköinen kokous

**Läsnä:**

**Varsinaiset jäsenet:**

Sirkku Hildén, puheenjohtaja

Juha Rostedt, I vpj

Alexi Mäntylä, II vpj

Pekka Komu

Alettin Basboga

Jetta Laakso

Toni Putula

Merja Vahter

Rami Lehto

Jenna Koskelo (\*, läsnä klo 15.45-17.37

ja §:t 177-179 klo 18.33-20.07

Sonja Falk

**Varajäsenet:**

Henni Hyytiä-Ilmonen läsnä §:t 169-176

klo 15.30- 18.33

**Valtuuston puheenjohtajat:**

Hannu Rahkonen

Mika Kari (\*, poistui klo 18.10 §:n 171 aikana

Antti Holopainen

Jarkko Nissinen, poissa klo 15.55-17.30

kaupunginvaltuuston pj

kaupunginvaltuuston I vpj

kaupunginvaltuuston II vpj

kaupunginvaltuuston III vpj

**Viranhaltijat:**

Pekka Timonen

Mika Mäkinen

Olli Alho

Tiina Granqvist (\*

Satu Heiskari (\*

Heini Moisio

kaupunginjohtaja

konsernipalvelujohtaja

kaupunkikehitysjohtaja

sivistysjohtaja

lakimies

viestintäjohtaja

**Poissa:**

Pekka Virkkunen

Mikko Komulainen

kaupunginlakimies

hyvinvointijohtaja

**Asiantuntijat:**

Jouni Haikarainen

Lahti Energia Oy:n toimitusjohtaja klo 15.35-15.45

Jukka Ottela

Lahti Energia Oy:n hallituksen puheenjohtaja klo 15.35-15.45



Marina Erhola  
Ismo Rautiainen

PHHYKY:n toimitusjohtaja, klo 15.45-17.37  
PHHYKY:n hankejohtaja, klo 15.45-17.37

**Pöytäkirjanpitäjä:**

Janne Mäki

kaupunginsihteeri

(\* Paikalla Teams-etäyhteyden kautta

**KAUPUNGINHALLITUKSEN** puolesta:

Sirkku Hildén

Janne Mäki

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty Lahdessa elokuun 10. päivänä 2020

Aleksi Mäntylä

Merja Vahter

Pöytäkirja on ollut nähtävillä Lahden kaupungin yleisessä tietoverkossa osoitteessa <http://www.lahti.fi> elokuun 11. päivänä 2020; todistaa

viran puolesta:

Kaupunginsihteeri

Janne Mäki

Otteen oikeaksi todistaa Lahden kaupungin konsernipalveluissa elokuun 13. päivänä 2020

Marja Loippo  
valmistelusihteeri

Otteen saaja: [REDACTED]



## OTE PÖYTÄKIRJASTA

**Lahden kaupunki**  
Kaupunginhallitus

03.08.2020 § 177

### **Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**

**Päätös:** Puheenjohtaja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

### **Pöytäkirjan tarkastajien valinta**

Puheenjohtajan ehdotuksesta tämän pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin kaupunginhallituksen II varapuheenjohtaja Aleksi Mäntylä ja jäsen Merja Vahter.

Kaupunginhallituksen päätöksen mukaan sen pöytäkirja tarkastetaan viimeistään kokousta seuraavana maanantaina tai mikäli se on pyhäpäivä, seuraavana arkipäivänä.

Pöytäkirja asetetaan tarkastettavaksi luottamushenkilöiden Extranettiin ja se on mahdollista käydä tarkastamassa myös kaupungintalolla konsernipalvelujen kansliassa. Kokouksen puheenjohtajalle ja pöytäkirjan tarkastajille ilmoitetaan sähköpostilla, milloin pöytäkirja on tarkastettavissa.

Sähköinen tarkastaminen ilmoitetaan sähköpostilla osoitteeseen [kirjaamo@lahti.fi](mailto:kirjaamo@lahti.fi).



## OTE PÖYTÄKIRJASTA

Lahden kaupunki  
Kaupunginhallitus

03.08.2020 § 177

**Edustajien nimeäminen Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän yhtymäkokoukseen  
7.8.2020**

D/1037/00.00.01.01.03/2020

Asian valmistelija /  
Lisätietojen antaja Kaupunginsihteeri Janne Mäki, puh. 044 716 1416

**Päätös**

Kaupunginhallitus päätti nimetä Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän yhtymäkokoukseen 7.8.2020 edustajiksi Jari Salosen, Pekka Komun, Terttu Pohjolaisen, Erkki Niemisen, Antti Holopaisen, Markku Karjulan ja Jami Lyyran ja heidän varaedustajikseen samassa järjestyksessä Francis McCarronin, Jetta Laakson, Helena Salakan, Janne Siltasen, Vuokko Kauton, Jari Rissasen ja Leena Kaartisen.

Samalla kaupunginhallitus tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

**Päätösehdotus** Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus päättää nimetä 7 yhtymäkokousedustajaa ja henkilökohtaista varaedustajaa Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän yhtymäkokoukseen 7.8.2020.

Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

**Perusteluosa**

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä 2.6.2020:

”Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän yhtymäkokous pidetään 7.8.2020 kello 9 alkaen.

Kokouksessa käsitellään sote-keskushankintaa, jonka valmistelun aloittamisesta hallitus päätti 20.1.2020. Hallitus käsittelee esityksen tekemistä yhtymäkokoukselle 29.6.2020. Yhtymäkokouksen kokouskutsu ja esityslista lähetetään jäsenkuntien kirjaamoihin viimeistään 17.7.2020.

Jäsenkuntia pyydetään mahdollisuuksien mukaan nimeämään yhtymäkokousedustajat 7.8.2020 pidettävään kokoukseen kesäkuun aikana.

Yhtymäkokousedustajien lukumäärän määräytymisperusteet on määritelty yhtymän perussopimuksen 7 §:ssä.

Perussopimuksen mukaan edustajalle voidaan valita

henkilökohtainen varaedustaja. Edustajan on osoitettava valtuutensa viimeistään ennen yhtymäkokouksen alkua.

Pyydän ilmoittamaan kuntanne edustajat ja mahdolliset varaedustajat valintapäätöksenne jälkeen kirjaamo@phhyky.fi”

Muutoksenhaku

oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

ote edustajat, Phhyky

**OIKAISUVAATIMUSOHJEET**

Lahden kaupunki  
Viranomainen:  
Kaupunginhallitus

Kunnallisasiat  
Päivämäärä:  
03.08.2020

Liitetään pöytäkirjanotteeseen

Pykälä:  
§ 177

|  |   |
|--|---|
| <b>Oikaisuvaatimus-oikeus</b>  | Päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.<br><br>Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.  |
| <b>Oikaisuvaatimusviranomainen</b>                                       | Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään ja sen yhteystiedot<br><br><b>Toimielin:</b> Lahden kaupunginhallitus<br><b>Postiosoite:</b> PL 202, 15101 Lahti<br><b>Käyntiosoite:</b> Lahden Palvelutori, Lahti-Piste, Kauppakeskus Trio, 2. krs, Aleksanterinkatu 18<br><b>Puh.:</b> (03) 814 11<br><b>Faksi:</b> (03) 814 2244<br><b>Sähköpostiosoite:</b> kirjaamo@lahti.fi<br><b>Aukioloaika:</b> klo 9-18   |
| <b>Oikaisuvaatimusaika ja sen alkaminen</b>                              | Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista ennen viraston aukioloajan päättymistä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Annettaessa päätös asianosaiselle tiedoksi hänen suostumuksellaan sähköisenä viestinä hänen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.<br><br>Muuta tiedoksiantotapaa käytettäessä asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Oikaisuvaatimusaika taloudellisin ja tuotannollisin perustein tehdystä irtisanomisesta koskevasta päätöksestä alkaa kulua vasta irtisanomisajan päättymisestä. |
| <b>Pöytäkirjan nähtäväksi asettaminen</b>                                | <b>Pvm:</b><br>11.8.2020  |
| <b>Kuntalain 139 §:n 1 momentin mukainen tiedoksianto asianosaiselle</b> | Asianosainen:<br><br><input type="checkbox"/> Annettu tiedoksi sähköisesti, pvm:<br><br><input type="checkbox"/> Lähetetty tiedoksi kirjeellä, joka on annettu postin kuljettavaksi, pvm:<br>(kuntalaki 139 §) Tiedoksiantaja:<br><br><input type="checkbox"/> Luovutettu asianosaiselle<br>Paikka ja pvm:<br><br><input type="checkbox"/> Muulla tavoin, miten<br><br><hr style="width: 30%; margin-left: auto; margin-right: 0;"/> <div style="text-align: right;">Vastaanottajan allekirjoitus</div>   |
| <b>Oikaisuvaatimuksen sisältö ja sen toimittaminen</b>                   | Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteluineen sekä sen tekijä ja yhteystiedot.<br><br>Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle oikaisuvaatimusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä riippumatta tavasta, jolla se toimitetaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.<br><br>Omalla vastuulla oikaisuvaatimuksen voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin oikaisuvaatimus on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.   |



Lahden kaupunki  
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä  
14.09.2020 § 221

---

**Asemakaavan muutosehdotus A-2795, Varikonkatu 16b, Sopenkorpi sekä siihen liittyvä tonttijakoehdotus M-20-84 KV**

D/163/10.02.03.00.04/2019

Asian valmistelija /  
Lisätietojen antaja Kaavoitusarkkitehti Markus Lehmuskoski p. 050 398 5113  
Tonttijaon osalta maankäyttöinsinööri Juha Uurtamo p. 050 398 5112

**Päätös** Päätösehdotus hyväksyttiin.

**Päätösehdotus** Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto hyväksyy asemakaavan muutosehdotuksen A-2795, jolla muodostuu Lahden kaupungin Sopenkorven (26.) kaupunginosan korttelin 159 tontti 4 ja rautatiealuetta sekä Lahden kaupungin Sopenkorven (26.) kaupunginosan korttelin 159 tonttia 4 koskevan tonttijakoehdotuksen M-20-84.”

**Perusteluosa** Lahden kaupungin Sopenkorven (26.) kaupunginosan tilaa 398-405-14-168 sekä rautatiealuetta koskeva asemakaavan muutosehdotus A-2795 (Varikonkatu 16b, Sopenkorpi) sekä siihen liittyvä tonttijakoehdotus M-20-84.

Asemakaavan muutos tehdään yksityisen kiinteistönomistajan aloitteesta. Asemakaavatyön tavoitteena on rata-alueella sijaitsevan, entisen saunamökin suojelu ja asuinkäytön mahdollistaminen.

Lahden kaupungin strategian 2030 mukaisesti asemakaavan muutos luo vetovoimaista ja hyvinvointia lisäävää elinympäristöä (A1) sekä parantaa asuinalueen viihtyisyyttä osoittamalla kaavassa rata-alueella sijaitseva, kulttuurihistoriallisesti arvokas saunarakennus omaksi kiinteistöksi ja antamalla sen suojelua koskevia määräyksiä (A4). Kaavalla edistetään kestävä kehityksen mukaista yhdyskuntarakennetta mahdollistamalla olemassa olevan, vanhan ja suojeltavan rakennuksen uudet käyttömahdollisuudet (A4).

Asemakaavan muutoksella osoitetaan entisen saunamökin pihapiiri suojeltujen rakennusten korttelialueeksi (SR-1) siten, että saunarakennukselle sallitaan asuinkäyttö. Vanha saunamökki suojellaan (sr) antamalla sitä koskevia erityisiä määräyksiä. Pihapiiriin sallitaan rakennettavaksi yksi uusi 45 k-m2 laajuinen, yksikerroksinen piharakennus. Ajoyhteys osoitetaan viereisellä



Lahden kaupunki  
Kaupunginhallitus

**Päätöspäivämäärä**  
14.09.2020 § 221

rautatiealueella olevalle huoltotielle aiemmin määritetyn tieoikeuden mukaisesti (ajo). Rautatien tasoristeys ja sen näkemäalue määritellään kaavakartalla (tr ja nä).

Asemakaavalla edellytetään neuvottelua museoviranomaisten kanssa asioista, jotka koskevat korjaustöitä sekä käyttötarkoitus- ja muiden muutosten suunnittelua ennen rakennus- tai toimenpidelupaa koskevan päätöksen antamista (SR-1). Asemakaavalla edellytetään myös erillisen piha- ja istutussuunnitelman esittämistä rakennusluvan hakemisen yhteydessä (is-1). Tontin uudisrakennusten ja mahdollisten laajennusten ulkoasusta tulee pyytää lausunto museoviranomaisilta ennen rakennusluvan myöntämistä (ju-1). Milloin rakennuksessa on aikaisemmin suoritettu rakentamistoimenpiteitä suojelutavoitteen vastaisesti, on rakennus korjaus- ja muutostöiden yhteydessä korjattava entistään museoviranomaisen ohjeistuksella (sr).

Asemakaavalla määrätään myös kerrosalaan, kerroslukuun, harjan suuntaan, istuttamiseen, hulevesiin, autopaikkojen järjestämiseen, pohjaveden suojeluun sekä julkisivun käsittelyyn liittyvistä asioista.

### **Lähtötiedot**

Hakija omistaa kiinteistön RN:o 14:168. Viereinen rata-alue on Suomen valtion omistuksessa.

Saunarakennuksen rakennusvuosi ei ole selvillä, mutta se on sijainnut nykyisellä paikallaan ainakin jo 1900-luvun alussa. Saunarakennus on ollut tärkeässä osassa Mytjäisten varikkoalueen asuinyhteisön toiminnassa. Suunnittelualue on kokonaisuudessaan luokiteltu valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi ympäristöksi (RKY 2009). Suunnittelualue on luokiteltu maakunnallisesti arvokkaaksi kulttuuriympäristöksi ja se kuuluu myös Lahden kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden kohteiden luetteloon.

Saunarakennus on muutettu asuinkäyttöön. Rakennukselle kuljetaan radan varren viereistä huoltotietä pitkin. Viereinen rata toimii huolto- ja kaluston säilytyskäytössä, mutta myös ratayhteytenä urheilukeskukselle tarvittaessa. Alueen eteläpuolella, noin 100 metrin päässä kulkee vilkkaasti liikennöity Lahden ja Riihimäen yhdistävä rataosuus.

Lahden kaupunginvaltuusto hyväksyi 23.1.2017 (§ 10) suunnittelualueelle laaditun asemakaavaehdotuksen osana varikon alueen kaavaa A-2513a. Hämeenlinnan hallinto-oikeus kumosi



Lahden kaupunki  
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä  
14.09.2020 § 221

kaupunginvaltuuston päätöksen Liikenneviraston vaatimuksen mukaisesti siltä osin, kuin siinä oli osoitettu ohjeellinen ajoyhteys merkinnällä "ajo-lrt" rautatiealueelle nyt kaavatyön kohteena olevaa saunarakennusta varten.

Saunarakennukselle on tämän jälkeen perustettu tieoikeus erillisessä Maanmittauslaitoksen toimituksessa. Maaoyikeus hylkysi Liikenneviraston valituksen tieoikeuden perustamisesta. Maaoyikeuden päätöksestä ei valitettu korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Asemakaavaehdotus A-2795 laaditaan maanomistajan hakemuksesta uudelleen kulkuoikeutta koskevan kysymyksen ratkettua.

Lähtötiedot on kuvattu tarkemmin asemakaavan selostuksessa.

### **Kaavatilanne**

Päijät-Hämeen maakuntakaavassa suunnittelualue sijoittuu keskustatoimintojen alueelle (C). Oikeusvaikutteisessa Lahden läntisten osien osayleiskaavassa Y-202 suunnittelualue on merkitty osaksi radanvarren ja Mytjärven ranta-alueen käsittävää viheraluetta. Suunnittelualue rajautuu asuinalueeseen (A-4). Tilalla RN:o 14:168 on voimassa asemakaava vuodelta 1938, missä se on osoitettu "VR:n alueeksi". Viereisen rata-alueen asemakaava on saanut lainvoiman vuonna 2017.

### **Asemakaavan muutoksen vaikutukset**

Kaavalla ei ole olennaisia vaikutuksia ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön, eikä sillä pääosin muuteta alueen rakennettua ympäristöä ja käyttöä nykytilanteesta, vaan mahdollistetaan kaavallisesti sen säilyminen. Kaava mahdollistaa uuden talousrakennuksen rakentamisen naapuritontin rajan tuntumaan. Talousrakennus kuitenkin osaltaan rajaa ja suojaa naapuritontin piha-aluetta.

Kaavalla otetaan kantaa pohjaveden suojeluun sekä hulevesien käsittelyyn ja johtamiseen. Suunnittelualueen läheisyydessä, radan varressa sijaitsevan luonnon monimuotoisuuskohteen (ratapenkan ruderaattialue) säilyminen mahdollistetaan kaavallisesti rata-alueella. Saunan piha-alueen alkuperäinen kasvillisuus on säilytettävä ja alue on istutettava kulttuurihistorialliset arvot huomioiden. Kaavalla edellytetään erillinen piha- ja istutussuunnitelma.

Asemakaavalla osoitetaan kulku saunarakennukselle rata-alueen huoltotien kautta. Asemakaavan ajo-yhteysmerkintä perustuu



Lahden kaupunki  
Kaupunginhallitus

**Päätöspäivämäärä**  
14.09.2020 § 221

aiemmin erillisessä toimituksessa osoitettuun tieoikeuteen. Asemakaavassa osoitetaan radan näkemäalue. Kaavalla suojellaan saunarakennus ja sen ympäristö, joka on osa varikkoalueen rakennettua ympäristöä ja rakennetta. Kaavalla annetaan useita suojeluun liittyviä määräyksiä, jotka ovat soveltuvilta osin yhteneviä Mytjäisten varikkoalueelle aiemmin laaditun asemakaavan kanssa.

### **Vuorovaikutus kaavaa valmisteltaessa**

Kaavahanke sisältyy kaupungin vuoden 2020 kaavoitusohjelmaan. Kaavan vireille tulosta on ilmoitettu kaavoituskatsauksesta tiedottamisen yhteydessä sekä osallisille kirjeitse luonnosvaiheen kuulemisen yhteydessä. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma laadittiin ja asetettiin nähtäville kaavahankkeen kotisivulle 13.1.2020. Luonnosvaiheen kuuleminen järjestettiin 22.4. - 6.5.2020. Kuulemisen yhteydessä pyydettiin myös viranomaislausunnot. Kaavatyöhön liittyvä aineisto on ollut nähtävillä kaavahankkeen kotisivulla internetissä.

Valmistelu on tarkemmin kuvattu asemakaavan selostuksessa.

Luonnosvaiheen kuulemisessa saadut lausunnot ja mielipiteet sekä niiden huomioiminen on kuvattu lyhennettyinä asemakaavan selostuksessa. Saadut lausunnot ja mielipiteet ovat kokonaisuudessaan päätösehdotuksen liitteenä.

Kaavaehdotukseen on luonnosvaiheen jälkeen saatujen lausuntojen perusteella tehty muutoksia, jotka koskevat rautatien liikennemelua, melusuojausta sekä rautatien näkemäalueelle sijoittuvia näkemäesteitä.

Asemakaavan muutoksen yhteydessä tehdään MRL 78 §:n mukaisesti Sopenkorven (26.) kaupunginosaan seuraava tonttijako: M-20-84.

Maankäytösopimus: Asemakaavan muutos ei edellytä maankäytösopimusta.

Asemakaavan muutoksen laatimisesta peritään hakijalta MRL 59§:n nojalla 1000 euroa.

Tekninen ja ympäristölautakunta käsitteli asiaa 17.6.2020 § 76.

Asian esittelijän, maankäytön johtajan Petri Honkasen päätösehdotus oli seuraava:



**Lahden kaupunki**  
Kaupunginhallitus

**Päätöspäivämäärä**  
14.09.2020 § 221

"Lautakunta päättää hyväksyä asemakaavan muutosehdotuksen A-2795 sekä siihen liittyvän tonttijakoehdotuksen M-20-84 asetettavaksi julkisesti nähtäville.

Mikäli mahdolliset muistutukset eivät anna muuhun aihetta, lautakunta esittää, että kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy asemakaavan muutosehdotuksen A-2795, jolla muodostuu Lahden kaupungin Sopenkorven (26.) kaupunginosan korttelin 159 tontti 4 ja rautatiealuetta sekä Lahden kaupungin Sopenkorven (26.) kaupunginosan korttelin 159 tonttia 4 koskevan tonttijakoehdotuksen M-20-84."

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Asemakaavan muutosehdotus A-2795 on ollut maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetyssä järjestyksessä julkisesti nähtävillä 6.8.–7.9.2020, eikä sitä vastaan ole tehty muistutuksia.

Muutoksenhaku

Kh: muutoksenhakukielto  
Kv: valitusosoitus Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Toimenpiteet

Kh: kv  
Kv: ote pöytäkirjasta ilman liitteitä hakijalle, sähköinen tiedoksianto Hämeen ELY-keskukselle

Lainvoimaisuuskysely Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta

Lainvoimaiseksi tulon jälkeen: kuulutus,  
sähköisesti: kuulutus Hämeen ELY-keskus,  
kuulutus + kartta Hämeen Maanmittauslaitos,  
kuulutus + kartta Päijät-Hämeen liitto,  
kuulutus kaupunkiympäristön palvelualueen maankäyttö ja aluehankkeet

Liitteenä

1. Kaavaselostus + seurantalomake
2. Kaavaehdotuskartta
3. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)
4. Luonnosvaiheen lausunnot
5. Hakemus
6. Tonttijakokartta

LAHTI



kuva: Arkkitehdit Mustonen Oy

# ASEMAKAAVAN SELOSTUS

19.5.2020

A-2795

Asemakaavan muutos

Varikonkatu 16b,  
Sopenkorpi

Lahti.fi



## ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN SELOSTUS, JOKA KOSKEE 19. PÄIVÄNÄ TOUKOKUUTA 2020 PÄIVÄTTYÄ ASEMAKAAVAKARTTAA A-2795 (Varikonkatu 16b, Sopenkorpi)

### Asemakaavan muutos koskee:

Lahden kaupungin Sopenkorven (26.) kaupunginosan rautatiealueen osaa (sisältäen tilan 398-405-14-168).

### Asemakaavan muutoksella muodostuu:

Lahden kaupungin Sopenkorven (26.) kaupunginosan korttelin 159 tontti 4 sekä rautatiealuetta.

## SUUNNITTELUALUE

Suunnittelualue sijaitsee Varikonkadun ja Mytjärven välissä sekä rajoittuu rata-alueeseen. Suunnittelualue sijaitsee n. 1,3 km etäisyydellä Lahden kauppatorilta lounaaseen.



Kuva 1. Suunnittelualueen sijainti kartalla

## 1 TIIVISTELMÄ

### 1.1 Aloite/hakija

Asemakaavan muutos tehdään yksityisen kiinteistön omistajan aloitteesta.

### 1.2 Tavoite

Asemakaavatyön tavoitteena on rata-alueella sijaitsevan, entisen saunamökin suojelu ja asuinkäytön mahdollistaminen.

### 1.3 Vireilletulo ja osallistumisen järjestäminen

Kaavahanke sisältyy kaupungin vuoden 2020 kaavoitusohjelmaan. Kaavan vireille tulosta on ilmoitettu kaavoituskatsauksesta tiedottamisen yhteydessä sekä osallisille kirjeitse luonnosvaiheen kuulemisen yhteydessä. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma laadittiin ja asetettiin nähtäville kaavahankkeen kotisivulle 13.1.2020. Luonnosvaiheen kuuleminen järjestettiin 22.4.–6.5.2020. Kuulemisen yhteydessä pyydettiin myös viranomaislausunnot.

### 1.4 Asemakaavan kuvaus

Asemakaavan muutoksella osoitetaan entisen saunamökin pihapiiri suojeltujen rakennusten korttelialueeksi (SR-1) siten, että saunarakennukselle sallitaan asuinkäyttö. Vanha saunamökki suojellaan (sr) antamalla sitä koskevia erityisiä määräyksiä. Pihapiiriin sallitaan rakennettavaksi yksi uusi 45 k-m<sup>2</sup> laajuisen, yksikerroksinen piharakennus. Ajoyhteys osoitetaan viereisellä rautatiealueella olevalle huoltotielle aiemmin määrätyn tieoikeuden mukaisesti (ajo). Rautatien tasoristeys ja sen näkemäalue määritellään kaavakartalla (tr ja nä).

Asemakaavalla edellytetään neuvottelua museoviranomaisten kanssa asioista, jotka koskevat korjauksia sekä käyttötarkoituksen ja muiden muutosten suunnittelua ennen rakennus- tai toimenpidelupaa koskevan päätöksen antamista (SR-1). Asemakaavalla edellytetään myös erillisen piha- ja istutussuunnitelman esittämistä rakennusluvan hakemisen yhteydessä (is-1). Tontin uudisrakennusten ja mahdollisten laajennusten ulkoasusta tulee pyytää lausunto museoviranomaisilta ennen rakennusluvan myöntämistä (ju-1). Milloin rakennuksessa on aikaisemmin suoritettu rakentamistoimenpiteitä suojelutavoitteen vastaisesti, on rakennus korjaus- ja muutostöiden yhteydessä korjattava entistään museoviranomaisen ohjeistuksella (sr).

Asemakaavalla määrätään myös kerrosalaan, kerroslukuun, meluntorjuntaan, harjan suuntaan, istuttamiseen, hulevesiin, autopaikkojen järjestämiseen, pohjaveden suojeluun sekä julkisivun käsittelyyn liittyvistä asioista.

### 1.5 Asemakaavan toteutus

Kaava on mahdollista toteuttaa sen saatua lainvoiman.

## 2 LÄHTÖKOHDAT

### 2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista

#### Historia

Mytjäisten varikkoalue perustettiin Riihimäen–Pietarin radan rakentamisen yhteydessä 1860-luvun lopulla. Mytjärvi eli Tallinpassi, jonka kupeessa varikkoalue sijaitsee, on laskuojaton suppalampi. Lammen eteläpää täytettiin radan rakentamisen yhteydessä. Mytjärven ympärille kehittyi 1900-luvun alkukymmeninä puisten asuinrakennusten keskittymä. (Rakennushistoriaselvitys 2012)

Saunarakennus on ollut tärkeässä osassa varikkoalueen asuinyhteisön toiminnassa. Saunarakennuksen rakennusvuosi ei ole selvillä, eikä alkuperäispiirustusta ole löytynyt. Sauna on Riihimäen–Pietarin radan pituusprofiili -piirustuksen vinjettikuvan perusteella sijainnut nykyisellä paikallaan ainakin jo 1900-luvun alussa. Rakennuksessa on saunan lisäksi toiminut myös pesutupa. (Rakennushistoriaselvitys 2012)



Kuva 2. Varikkoaluetta ortoilmakuvassa vuodelta 1946

#### Nykytilanne

Saunarakennus on muutettu asuinkäyttöön. Rakennukselle kuljetaan radan varren viereistä huoltotietä pitkin. Viereinen rata toimii huolto- ja kaluston säilytyskäytössä, mutta myös ratayhteytenä urheilukeskukselle tarvittaessa. Rautateiden muodostama kolmio varikkoalueen ympärillä mahdollistaa myös esimerkiksi vetureiden kääntämisen.

#### Kulttuurihistoriallisesti arvokkaat kohteet

Suunnittelualue on kokonaisuudessaan luokiteltu valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi ympäristöksi (RKY 2009). RKY-alueen rajaukseen kuuluu myös varikkoalue ja sen eteläpuolella sijaitseva rata-vartijan asunto ympäristöineen. Suunnittelualue on luokiteltu maakunnallisesti arvokkaaksi kulttuuriympäristöksi ja se kuuluu myös Lahden kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden kohteiden luetteloon. Alueen läheisyydessä on useita kulttuurihistoriallisesti arvokkaita alueita ja kohteita. Näitä ovat mm. länsipuolella sijaitseva Sopenkorven teollisuusalue, pohjoispuolella sijaitseva Mytjäisten pientaloalue sekä eteläpuolella sijaitseva Rykmentinkadun tehdasalue (Tornatorin alue).

### Maisema

Alue sijoittuu Salpausselän harjun eteläpuoleiseen alareunaan. Salpausselkä on selkeä, itä-länsisuuntainen metsänselänne. Maisema on suurimittakaavainen ja detaljeja on vähän (Rope, 2001). Alueelta avautuu näkyviä Lahden maamerkkeihin sekä Mytjärveen.

### Luonnonympäristö

Suunnittelualueella on rata-alueen varressa puustoa sekä saunarakennuksen istutettua piha-aluetta. Rata-alueen ruderaattialue on arvokas kasvikohte (LUMO-alue, luonnon monimuotoisuuskohde).

### Pohja- ja pintavedet

Suunnittelualue sijaitsee pohjaveden muodostumisalueen rajalla.

### Rakennettu ympäristö

Vanha saunarakennus on tiili- ja hirsirakenteinen, ja sen katemateriaalina on pelti. Rakennus on otettu asuinkäyttöön vuonna 2007, missä vaiheessa ullakkokerros on avattu myös käyttöön. Raiteet kulkevat saunamökin vieressä noin 11 metrin etäisyydellä.

### Liikenne

Suunnittelualue rajautuu varikon alueen kiertävään kolmioraiteeseen. Alueen eteläpuolella, noin 100 metrin päässä kulkee vilkkaasti liikenneitä Lahden ja Riihimäen yhdistävä rataosuus. Kulkuyhteys suunnittelualueelle on järjestetty luoteesta Varikonkadulta radan varren huoltotietä pitkin.

Suunnittelualueella sijaitsevalle, saunamökin käsittävälle kiinteistölle on perustettu tieoikeus Varikonkadulta erillisessä Maanmittauslaitoksen toimituksessa (2017-568472).

### Melu

Suunnittelualueelle kantautuu pääradalta melua päivä- ja yöaikaan 55-60 dBA (EU:n ympäristömeludirektiivin mukainen meluselvitys 2017, kansalliset tunnusluvut).

### Maanomistus

Hakija omistaa kiinteistön RN:o 14:168. Viereinen rata-alue on Suomen valtion omistuksessa.

## 2.2 Suunnittelutilanne

### Maakuntakaava

Päijät-Hämeen maakuntakaavassa 2014 (saanut lainvoiman 14.5.2019) suunnittelualue sijoittuu keskustatoimintojen alueelle (C). Suunnittelualue on merkitty kuuluvaksi kehittämisen kohdealueeseen (kk) sekä valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaaksi alueeksi.

### Yleiskaava

Lahden läntisten osien osayleiskaavassa Y-202 (oikeusvaikutteinen, saanut lainvoiman 5.10.2017) suunnittelualue on merkitty osaksi radanvarren ja Mytjärven ranta-alueen käsittävää viheraluetta. Suunnittelualue rajautuu asuinalueeseen (A-4). Yleiskaavassa suunnittelualue on merkitty kuuluvaksi kulttuurimaiseman ja rakennetun ympäristön kannalta tärkeään alueeseen (ma) sekä pohjaveden muodostumisalueeseen (pvm). Yleiskaavassa radan varressa on merkitty kulkeväksi pyöräilyn pääreitti.

### Asemakaava

Tilalla RN:o 14:168 on voimassa asemakaava vuodelta 1938, missä se on osoitettu "VR:n alueeksi". Viereisen rata-alueen asemakaava on saanut lainvoiman vuonna 2017.

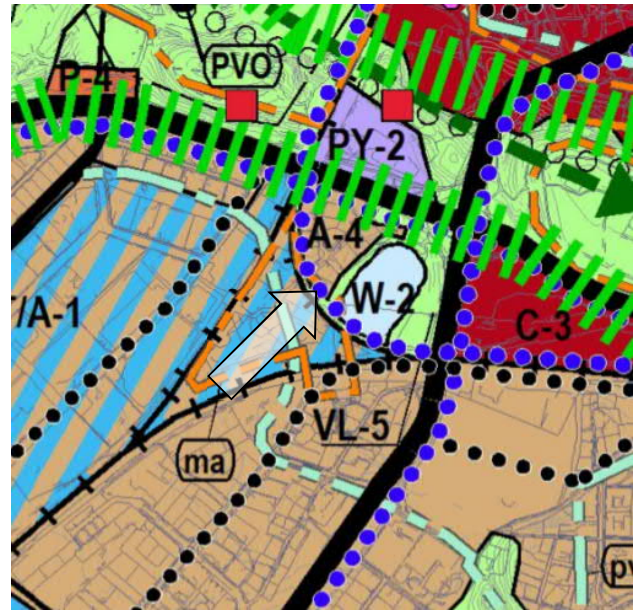
### Rakennusjärjestys

Rakennusjärjestys Lahti, Nastola, Kärkölä on tullut Nastolan osalta voimaan 1.4.2013 ja Lahden ja Kärkölän osalta voimaan 1.5.2013.

### Pohjakartta

Alueen pohjakartta on tarkistettu ennen kaavaehdotuksen laatimista. Pohjakartta täyttää MRL 54 §:ssä annetut kaavoitusmittausvaatimukset.





Kuvat 3 ja 4. Otteet maakuntakaavasta ja yleiskaavasta, nuoli osoittaa suunnittelualueen sijainnin



Kuva 5. Kaarlo Könösen laatima asemakaava vuodelta 1938. Kaava on voimassa vielä mm. saunamökin tilalla.

### Vuoden 2017 asemakaavaehdotus

Lahden kaupunginvaltuusto hyväksyi 23.1.2017 (§ 10) suunnittelualueelle laaditun asemakaavaehdotuksen osana varikon alueen kaavaa A-2513a. Hämeenlinnan hallinto-oikeus kumosi kaupunginvaltuuston päätöksen Liikenneviraston vaatimuksen mukaisesti siltä osin, kuin siinä oli osoitettu ohjeellinen ajoyhteys merkinnällä "ajo-lrt" rautatiealueelle nyt kaavatyön kohteena olevaa saunarakennusta varten.

Saunarakennukselle on tämän jälkeen perustettu tieoikeus erillisessä Maanmittauslaitoksen toimituksessa. Maa-oikeus hylkäsi Liikenneviraston valituksen tieoikeuden perustamisesta. Maa-oikeuden päätöksestä ei valitettu korkeimpaan hallinto-oikeuteen.



**Päätökset**

Sopimus valtakunnallisesti merkittävien asema-alueiden suojelusta (YM, päätös 9.12.1998 dn:o 2/562/96).

**2.3 Selvitykset ja suunnitelmat**

Suunnittelualueita koskien on tehty mm. seuraavia selvityksiä ja suunnitelmia:

| Selvitys   | Keskeinen sisältö   |
|--|---|
| Mytjäisten varikkoalue, Rakennushistoriaselvitys. Arkkitehdit Mustonen Oy 2012.  | Rakennushistoriaselvitys käsittelee Varikon alueen kehitystä, historiaa, yksittäisiä rakennuksia ulkoa ja sisältä, muita varikkotoimintaan liittyviä rakenteita, pihapiirejä, kulkureittejä sekä kasvillisuutta yhtenä kokonaisuutena. Selvityksessä on kirjattu myös varikkoalueen merkitykseen, säilyneisyyteen ja arvoihin liittyviä ominaispiirteitä. |
| Henrik Wager, Päijät-Hämeen rakennettu kulttuuriympäristö. Päijät-Hämeen liitto 2006.                                  | Suunnittelualue on selvityksessä mainittu maakunnallisesti arvokkaaksi kulttuuriympäristöksi (Rautatien varikkoalue).   |
| Riitta Niskanen (toim.), Selvitys Lahden kulttuurihistoriallisesti arvokkaista kohteista. Lahden kaupungin museo 2000. | Suunnittelualue sisältyy Lahden kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden kohteiden luetteloon.   |

Suunnittelualueen ympäristöön varikkoaluetta koskien on tehty mm. myös seuraavia selvityksiä, suunnitelmia ja inventointeja:

- Lahden varikkoalueen meluselvitys. Promethor Oy 2010
- Lahden varikkoalueen värinäselvitys. Promethor Oy 2010
- Värinätarkastelu. Lahden varikkoalue, tarkastelu vuonna 2010 tehtyjen mittaustulosten perusteella. Promethor Oy 2013
- Lahden Varikko, rakennettavuus selvitys. Ramboll Oy 2010
- Lahden Varikko, maaperätutkimusraportti. Ramboll Oy 2010
- Lahden kaupunkiseudun rataympäristön melun suojauskohteiden yleissuunnitelma. Liikennevirasto 2009
- Mikko Erkinaro, Lahden kaupungin lepakkokartoitus yleiskaavaa varten. 2009
- Anne-Maj Rope, Radanvarsi maisemaselvitys. Lahden kaupunki, Maankäyttö 2001
- Varikon alueen liikenneselvitys. Lahden kaupunki, Kunnallistekniikka

### 3 ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

#### 3.1 Suunnittelun käynnistäminen

Asemakaavan muutos tehdään yksityisen kiinteistönomistajan aloitteesta.

#### 3.2 Asemakaavan tavoitteet

Asemakaavatyön tavoitteena on rata-alueella sijaitsevan, entisen saunamökin suojelu ja asuinkäytön mahdollistaminen.

#### 3.3 Osallistuminen ja yhteistyö

##### Osalliset (MRL 62 §)

Osallisia ovat alueen maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään.

Tämän kaavatyön osallisia ovat:

- Alueen maanomistajat
- Muut vaikutusalueen kiinteistöjen omistajat, asukkaat ja yritykset
- Mytäjäisten asukasyhdistys
- Lahden maankäyttö ja aluehankkeet
- Lahden kunnallistekniikka / kadunpito, liikenne, puistot
- Lahden rakennus- ja ympäristövalvonta / rakennusvalvonta, ympäristöpalvelut
- Hämeen ELY-keskus / ympäristö
- Väylävirasto
- VR-Yhtymä Oy
- Lahden kaupunginmuseo
- Päijät-Hämeen Jätehuolto Oy
- Lahti Energia Oy
- LE-Sähköverkko Oy
- Lahti Aqua Oy
- Päijät-Hämeen pelastuslaitos
- Posti Group Oyj
- DNA Oy
- TeliaSonera Finland Oyj
- Elisa Oyj
- Salpausselän luonnonystävät ry
- Liekki ry
- Topparoikka ry

##### Vireilletulo

Kaavahanke sisältyy kaupungin vuoden 2020 kaavoitusohjelmaan. Kaavan vireille tulosta on ilmoitettu kaavoituskatsauksesta tiedottamisen yhteydessä sekä osallisille kirjeitse luonnosvaiheen kuulemisen yhteydessä.

##### Osallistuminen ja vuorovaikutuksen järjestäminen

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma laadittiin ja asetettiin nähtäville kaavahankkeen kotisivulle 13.1.2020. Luonnosvaiheen kuuleminen järjestettiin 22.4.–6.5.2020. Kuulemisen yhteydessä pyydettiin myös viranomaislausunnot. Kaavatyöhön liittyvä aineisto on ollut nähtävillä kaavahankkeen kotisivulla internetissä.

##### Viranomaisyhteistyö

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on toimitettu Hämeen ELY-keskukselle tiedoksi. Viranomaisilta on pyydetty kaavaluonnoksesta lausunto luonnosvaiheessa.

**Luonnosvaiheen lausunnot ja mielipiteet**

Seuraavassa on kooste luonnosvaiheen kuulemisessa saaduista lausunnoista ja mielipiteistä lyhennyssä muodossa sekä vastaukset niihin:

| Osallinen                    | Lausunnon/mielipiteen keskeinen sisältö  | Vastine ja vaikutukset kaavaan  |
|------------------------------|--|---|
| Hämeen ELY-keskus            | Asemakaavan suojelumerkinnot toteuttavat hyvin valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita turvaamalla valtakunnallisesti arvokkaan kulttuuriympäristön arvojen säilymistä. Olemassa olevan rakennuskannan pitkä elinkaari toteuttaa osaltaan myös ilmastotavoitteita. Melutilanteen vuoksi kaavaan esitetään lisättäväksi tieto alueen sijainnista melualueella. Meluntorjunnan tarve kulttuuriympäristön suojeluarvoja vaarantamatta olisi hyvä muotoilla kaavan yleismääräykseksi. | Kaavaehdotukseen on lisätty meluntorjuntaa koskeva määräys (dB).  |
| Lahden kaupunginmuseumuseo   | Museolla ei ole huomautettavaa asiaan.   | -   |
| Väylävirasto                 | Asemakaavaluonnoksessa on huomioitu nämerkinnällä korttelialueelle ulottuva viereisen Varikkokadun tasoristeyksen näkemäalue. Tasoristeysnäkemä on huomioitu siten, ettei korttelin uudisrakentamisesta muodostu alueelle uutta näkemäestettä ja siten heikennetä riittävän tasoristeysnäkemän toteuttamismahdollisuuksia. Korttelialueen rakentamisessa tulee kiinnittää huomiota siihen, ettei myöskään istutuksista tai rakenteista muodostu näkemäalueelle näkemäestettä.        | Kaavaehdotuksen näkemäaluetta koskevaan merkintään (nä) on lisätty kieltö näkemäesteen sijoittamisesta tai istuttamisesta alueelle. |
| Päijät-Hämeen pelastuslaitos | Ei huomautettavaa.   | -   |
| LE-Sähköverkko Oy            | Ei huomautettavaa.   | -   |
| Lahden ympäristöpalvelut     | Ei huomautettavaa.   | -   |

Muilta osallisilta ei luonnosvaiheen kuulemisessa tullut lausuntoa tai mielipidettä.

## 4 ASEMAKAAVAN KUVAUS

### 4.1 Kaavan rakenne

Asemakaavan muutoksella osoitetaan entisen saunamökin pihapiiri suojeltujen rakennusten korttelialueeksi (SR-1) siten, että saunarakennukselle sallitaan asuinkäyttö. Vanha saunamökki suojellaan (sr) antamalla sitä koskevia erityisiä määräyksiä. Pihapiiriin sallitaan rakennettavaksi yksi uusi 45 k-m<sup>2</sup> laajui-nen, yksikerroksinen piharakennus. Ajoyhteys osoitetaan viereisellä rautatiealueella olevalle huoltotielle aiemmin määritetyn tieoikeuden mukaisesti (ajo). Rautatien tasoristeys ja sen näkemäalue määritellään kaavakartalla (tr ja nä).

Asemakaavalla edellytetään neuvottelua museoviranomaisten kanssa asioista, jotka koskevat korjaus-toita sekä käyttötarkoitus- ja muiden muutosten suunnittelua ennen rakennus- tai toimenpidelupaa kos-kevan päätöksen antamista (SR-1). Asemakaavalla edellytetään myös erillisen piha- ja istutussuunnitel-man esittämistä rakennusluvan hakemisen yhteydessä (is-1). Tontin uudisrakennusten ja mahdollisten laajennusten ulkoasusta tulee pyytää lausunto museoviranomaisilta ennen rakennusluvan myöntämistä (ju-1). Milloin rakennuksessa on aikaisemmin suoritettu rakentamistoimenpiteitä suojelutavoitteen vas-taisesti, on rakennus korjaus- ja muutostöiden yhteydessä korjattava entistään museoviranomaisen oh-jeistuksella (sr).

Asemakaavalla määrätään myös kerrosalaan, kerrosukuun, meluntorjuntaan, harjan suuntaan, istutta-miseen, hulevesiin, autopaikkojen järjestämiseen, pohjaveden suojeluun sekä julkisivun käsittelyyn liit-tyvistä asioista.

### 4.2 Kaavan vaikutukset

MRL 9 §:n mukaan kaavan tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Selvitysten perusteella on voitava arvioida suunnitelman toteuttamisen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset.

#### Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön

Kaavalla ei ole olennaisia vaikutuksia ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön, eikä sillä pääosin muuteta alueen rakennettua ympäristöä ja käyttöä nykytilanteesta, vaan mahdollistetaan kaavallisesti sen säily-minen. Kaava mahdollistaa uuden talousrakennuksen rakentamisen naapuritontin rajan tuntumaan. Ta-lousrakennus kuitenkin osaltaan rajaa ja suojaa naapuritontin piha-alueita.

#### Vaikutukset maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon

Kaavalla ei ole merkittäviä vaikutuksia maa- ja kallioperään, ilmaan tai ilmastoon. Kaavalla otetaan kan-taa pohjaveden suojeluun sekä hulevesien käsittelyyn ja johtamiseen.

#### Vaikutukset kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin

Suunnittelualueen läheisyydessä, radan varressa sijaitsevan luonnon monimuotoisuuskohteen (ratapen-kan ruderaattialue) säilyminen mahdollistetaan kaavallisesti rata-alueella. Saunan piha-alueen alkupe-räinen kasvillisuus on säilytettävä ja alue on istutettava kulttuurihistorialliset arvot huomioiden. Kaavalla edellytetään erillinen piha- ja istutussuunnitelma.

#### Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen

Asemakaavalla osoitetaan kulku saunarakennukselle rata-alueen huoltotien kautta. Asemakaavan ajo-yhteysmerkintä perustuu aiemmin erillisessä toimituksessa osoitettuun tieoikeuteen. Asemakaavassa osoitetaan radan näkemäalue. Kaavalla suojellaan saunarakennus ja sen ympäristö, joka on osa varik-koalueen rakennettua ympäristöä ja rakennetta.

#### Vaikutukset kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön

Kaavalla on olennaisia vaikutuksia kulttuuriperintöön. Kaava ei olennaisesti muuta nykytilaa, vaan suo-jelee ja säilyttää kulttuurihistoriallisesti arvokkaan saunarakennuksen ja sen ympäristön osana valtakun-nallisesti merkittävää Mytjäisten varikkoaluetta. Kaavalla sallitaan uusi piharakennus, joka sijoittuu maisemallisesti, kaupunkikuvan ja kulttuuriperinnön kannalta sivuun, eikä peitä Mytjäisten varikkoalu-een, saunan ja Mytjärven välistä yhteyttä. Kaavalla annetaan useita suojeluun liittyviä määräyksiä, jotka ovat soveltuvilta osin yhteneviä Mytjäisten varikkoalueelle aiemmin laaditun asemakaavan kanssa.

Selostus

A-2795 – D/163/10.02.03.00.04/2019

11 (11)

### Vaikutukset elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittämiseen

Kaavalla ei rajata pois elinkeinoelämän mahdollisuutta suunnittelualueella, mikäli se ei ole ristiriidassa suojelutavoitteiden tai liikenneturvallisuuden kanssa.

### 4.3 Yleiskaavan sisältövaatimusten toteutuminen

Kaavan suunnittelualue on merkitty voimassa olevassa yleiskaavassa Y-202 osaksi radanvarren ja Mytjärven ranta-alueen käsittävää viheraluetta. Yleiskaavan yleispiirteisyys huomioiden on olemassa olevan, kulttuurihistoriallisesti arvokkaan ympäristön osoittaminen korttelialueena osaksi viereisiä asuinalueita perusteltua, kun radan varren ja Mytjärven rantojen luonnonympäristöjen säilyminen on mahdollista. Asemakaavan muutos on lisäksi Lahden yleiskaavaluonnoksen Y-203 mukainen. Yleiskaavaluonnosta Y-203 laadittaessa on otettu huomioon MRL 39 §:n mukaiset yleiskaavan sisältövaatimukset.

## 5 ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Asemakaavan muutos on mahdollista toteuttaa sen saatua lainvoiman.

## 6 ASEMAKAAVAN LAATIJA

Kaavoitusarkkitehti Markus Lehmuskoski  
puhelin: 050 398 5113

osoite: Lahden kaupunki  
Kaupunkiympäristön palvelualue  
Maankäyttö ja aluehankkeet  
Askonkatu 2  
15100 LAHTI

s-posti: etunimi.sukunimi@lahti.fi



Lahdessa 19.5.2020

Markus Lehmuskoski  
kaavoitusarkkitehti

## Asemakaavan seurantalomake

## Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

|                                     |  |                                      |            |
|-------------------------------------|--|--------------------------------------|------------|
| Kunta                               | 398 Lahti  | Täyttämispvm                         | 08.05.2020 |
| Kaavan nimi                         | ASEMAKAAVAN MUUTOS KOSKEE: SOPENKORVEN (26.) KAUPUNGINOSAN RAUTATIEALUEEN OSAA (SISÄLTÄEN TILAN 398-405-14-168). ASEMAKAAVAN MUUTOKSELLA MUODOSTUU: SOPENKORVEN (26.) KAUPUNGINOSAN KORTTELIN 159 TONTTI 4 SEKÄ RAUTATIEALUETTA. |                                      |            |
| Hyväksymispvm                       |  | Ehdotuspvm                           | 19.05.2020 |
| Hyväksyjä                           |  | Vireilletulosta ilm. pvm             |            |
| Hyväksymispykälä                    |  | Kunnan kaavatunnus                   | 398A2795   |
| Generoitu kaavatunnus               |  |                                      |            |
| Kaava-alueen pinta-ala [ha]         | 0,1259   | Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]      |            |
| Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha] |  | Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha] | 0,1259     |

|                          |                         |                 |
|--------------------------|-------------------------|-----------------|
| <b>Ranta-asemakaava</b>  | Rantaviivan pituus [km] |                 |
| Rakennuspaikat [lkm]     | Omarantaiset            | Ei-omarantaiset |
| Lomarakennuspaikat [lkm] | Omarantaiset            | Ei-omarantaiset |

| Aluevaraukset   | Pinta-ala [ha] | Pinta-ala [%] | Kerrosala [k-m <sup>2</sup> ] | Tehokkuus [e] | Pinta-alan muut. [ha +/-] | Kerrosalan muut. [k-m <sup>2</sup> +/-] |
|-----------------|----------------|---------------|-------------------------------|---------------|---------------------------|---|
| <b>Yhteensä</b> | <b>0,1259</b>  | <b>100,0</b>  | <b>145</b>                    | <b>0,12</b>   | <b>0,0000</b>             | <b>145</b>                              |
| A yhteensä      |                |               |                               |               |                           |   |
| P yhteensä      |                |               |                               |               |                           |   |
| Y yhteensä      |                |               |                               |               |                           |   |
| C yhteensä      |                |               |                               |               |                           |   |
| K yhteensä      |                |               |                               |               |                           |   |
| T yhteensä      |                |               |                               |               |                           |   |
| V yhteensä      |                |               |                               |               |                           |   |
| R yhteensä      |                |               |                               |               |                           |   |
| L yhteensä      | 0,0615         | 48,8          |                               |               | -0,0644                   |   |
| E yhteensä      |                |               |                               |               |                           |   |
| S yhteensä      | 0,0644         | 51,2          | 145                           | 0,23          | 0,0644                    | 145                                     |
| M yhteensä      |                |               |                               |               |                           |   |
| W yhteensä      |                |               |                               |               |                           |   |

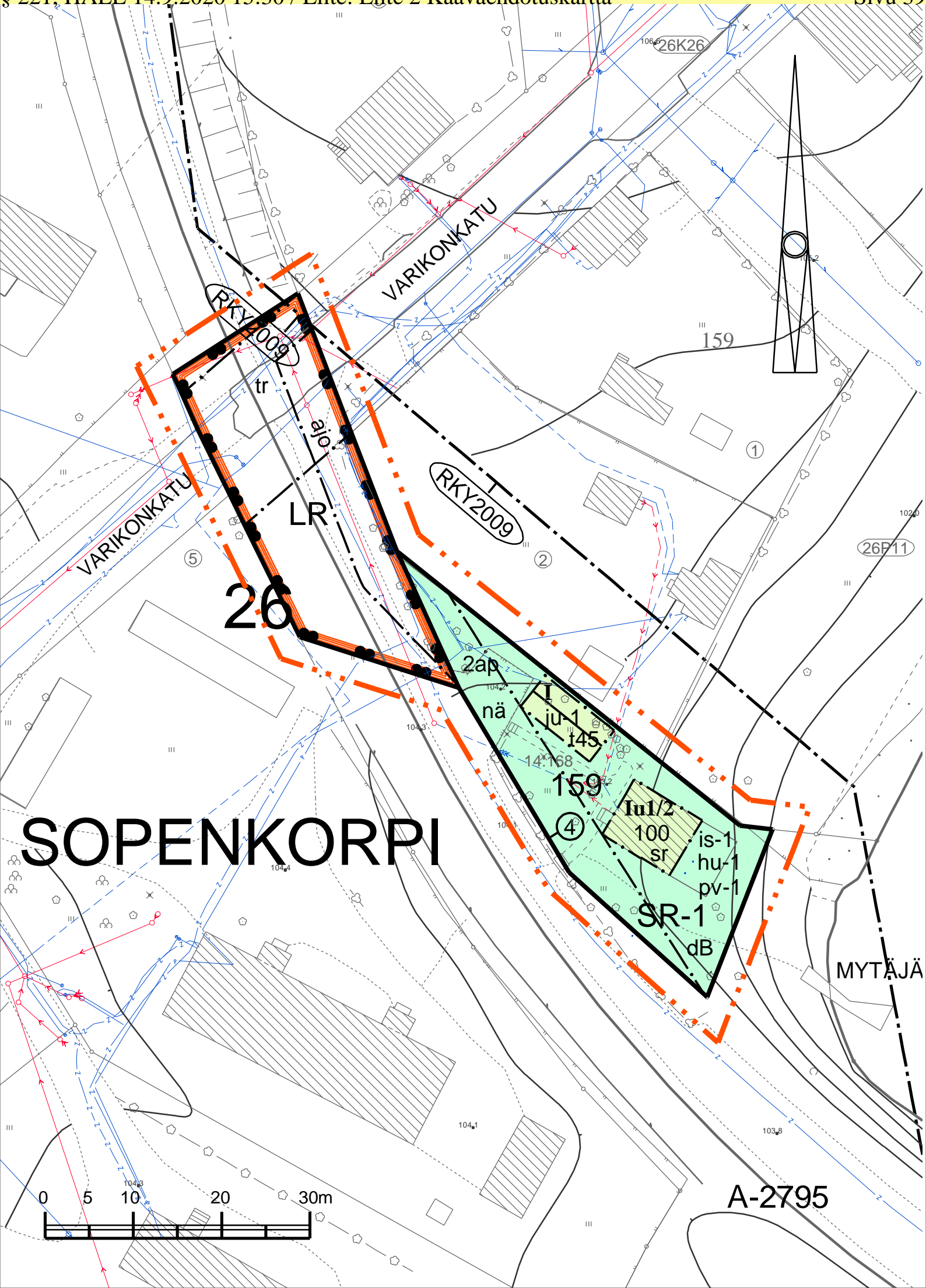
| Maanalaiset tilat | Pinta-ala [ha] | Pinta-ala [%] | Kerrosala [k-m <sup>2</sup> ] | Pinta-alan muut. [ha +/-] | Kerrosalan muut. [k-m <sup>2</sup> +/-] |
|-------------------|----------------|---------------|-------------------------------|---------------------------|---|
| <b>Yhteensä</b>   |                |               |                               |                           |   |

| Rakennussuojelu | Suojellut rakennukset |                     | Suojeltujen rakennusten muutos |                        |
|-----------------|-----------------------|---------------------|--------------------------------|------------------------|
|                 | [lkm]                 | [k-m <sup>2</sup> ] | [lkm +/-]                      | [k-m <sup>2</sup> +/-] |
| <b>Yhteensä</b> | <b>1</b>              | <b>100</b>          | <b>1</b>                       | <b>100</b>             |
|                 |                       |                     |                                |                        |

## Alamerkinnot

| Aluevaraukset   | Pinta-ala [ha] | Pinta-ala [%] | Kerrosala [k-m <sup>2</sup> ] | Tehokkuus [e] | Pinta-alan muut. [ha +/-] | Kerrosalan muut. [k-m <sup>2</sup> +/-] |
|-----------------|----------------|---------------|-------------------------------|---------------|---------------------------|---|
| <b>Yhteensä</b> | <b>0,1259</b>  | <b>100,0</b>  | <b>145</b>                    | <b>0,12</b>   | <b>0,0000</b>             | <b>145</b>                              |
| A yhteensä      |                |               |                               |               |                           |   |
| P yhteensä      |                |               |                               |               |                           |   |
| Y yhteensä      |                |               |                               |               |                           |   |
| C yhteensä      |                |               |                               |               |                           |   |
| K yhteensä      |                |               |                               |               |                           |   |
| T yhteensä      |                |               |                               |               |                           |   |
| V yhteensä      |                |               |                               |               |                           |   |
| R yhteensä      |                |               |                               |               |                           |   |
| L yhteensä      | 0,0615         | 48,8          |                               |               | -0,0644                   |   |
| LR              | 0,0615         | 100,0         |                               |               | -0,0644                   |   |
| E yhteensä      |                |               |                               |               |                           |   |
| S yhteensä      | 0,0644         | 51,2          | 145                           | 0,23          | 0,0644                    | 145                                     |
| SR-1            | 0,0644         | 100,0         | 145                           | 0,23          | 0,0644                    | 145                                     |
| M yhteensä      |                |               |                               |               |                           |   |
| W yhteensä      |                |               |                               |               |                           |   |

| Rakennussuojelu | Suojellut rakennukset |                     | Suojeltujen rakennusten muutos |                        |
|-----------------|-----------------------|---------------------|--------------------------------|------------------------|
|                 | [lkm]                 | [k-m <sup>2</sup> ] | [lkm +/-]                      | [k-m <sup>2</sup> +/-] |
| <b>Yhteensä</b> | <b>1</b>              | <b>100</b>          | <b>1</b>                       | <b>100</b>             |
| Asemakaava      | 1                     | 100                 | 1                              | 100                    |



# SOPENKORPI

MYTÄJÄ

A-2795


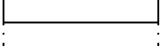


1(2)

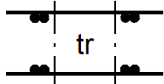
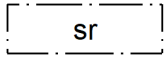
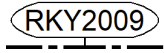
## ASEMAKAAVAMERKINNÄT JA -MÄÄRÄYKSET

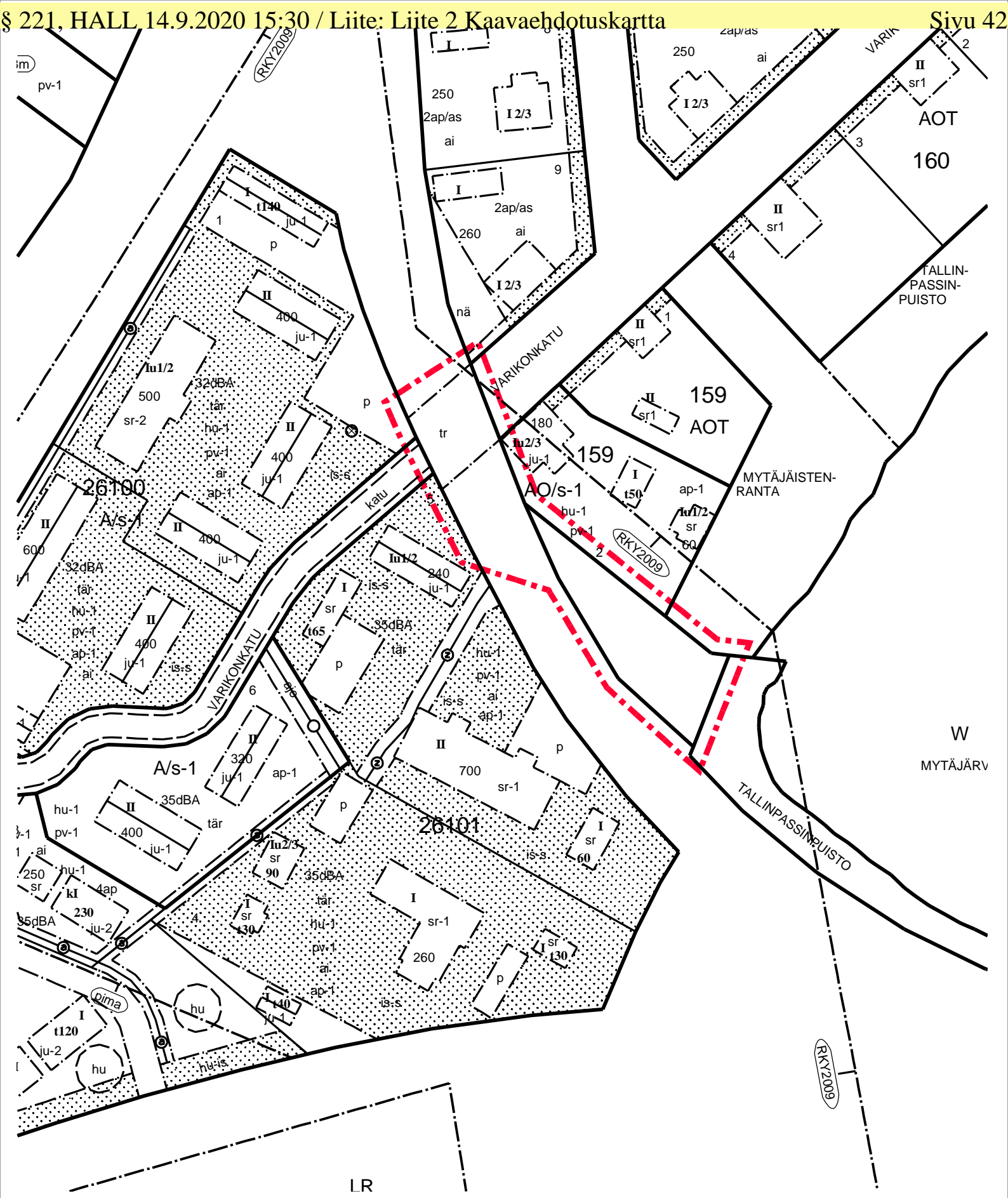
A-2795

19.05.2020

| Nro | Merkintä  | Määräys   |
|-----|---|---|
| 1   |    | RAUTATIEALUE.   |
| 2   |    | SUOJELTUIJEN RAKENNUSTEN KORTTELIALUE. ALUEELLA OLEVIA RAKENNUKSIA, AITOJA TAI MUITA RAKENTEITA EI SAA PURKAA TAI MUUTTAA NIIN, ETTÄ NIIDEN KULTTUURIHISTORIALLINEN ARVO HEIKKENEE. VANHAAN SAUNARAKENNUKSEEN SAA SIIJOITTA YHDEN ASUNNON. ALUE KUULUU OSANA VALTAKUNNALLISESTI MERKITTÄVÄÄN RAKENNETTUUN KULTTUURIYMPÄRISTÖÖN. KORJAUSTÖIDEN SEKÄ KÄYTTÖTARKOITUS- JA MUIDEN MUUTOSTEN SUUNNITELMISTA ON NEUVOTELTAVA MUSEOVIRANOMAISTEN KANSSA ENNEN RAKENNUS- TAI TOIMENPIDELUPAA KOSKEVAN PÄÄTÖKSEN ANTAMISTA. UUDISRAKENNUKSET, LAJENNUKSET TAI MUUTOSTYÖT TULEE ARKKITEHTUURILTAAN, MATERIAALEILTAAN JA ULKOASULTAAN SOVITTA OLEMASSA OLEVAAN VANHAAN RAKENNUKANTAAN. |
| 3   |    | 3 m KAAVA-ALUEEN RAJAN ULKOPUOLELLA OLEVA VIIVA.  |
| 4   |    | KORTTELIN, KORTTELINOSAN JA ALUEEN RAJA.  |
| 5   |    | OSA-ALUEEN RAJA.  |
| 6   |    | SITOVAN TONTTIAJON MUKAISEN TONTIN RAJA JA NUMERO.  |
| 7   | <b>26</b>   | KAUPUNGINOSAN NUMERO.   |
| 8   | <b>SOP</b>  | KAUPUNGINOSAN NIMI.   |
| 9   | <b>159</b>  | KORTTELIN NUMERO.   |
| 10  | <b>100</b>  | RAKENNUSOIKEUS KERROSALANELIÖMETREINÄ.  |
| 11  | <b>t45</b>  | TALOUSRAKENNUKSEN RAKENNUSOIKEUS KERROSALANELIÖMETREINÄ.  |
| 12  | <b>I</b>  | ROOMALAINEN NUMERO OSOITTA RAKENNUSTEN, RAKENNUKSEN TAI SEN OSAN SUURIMMAN SALLITUN KERROSLUVUN.  |
| 13  | <b>Iu1/2</b>  | MURTOLUKU ROOMALAISEN NUMERON JÄLJESSÄ OSOITTA, KUINKA SUUREN OSAN RAKENNUKSEN SUURIMMAN KERROKSEN ALASTA ULLAKON TASOLLA SAA KÄYTTÄÄ KERROSALAAN LASKETTAVAKSI TILAKSI.  |
| 14  |  | RAKENNUSALA.  |
| 15  |  | RAKENNUKSEN HARJANSUUNTAA OSOITTAVA VIIVA.  |
| 16  | <b>dB</b>   | MERKINTÄ OSOITTA, ETTÄ TONTTI SIIJOITTUU MELUALUEELLE. MELUSUOJAUSTOIMENPITEET TULEE SOVITTA YHTEEN ALUEEN SUOJELUTAVOITTEIDEN KANSSA.  |
| 17  | <b>is-1</b>   | MERKINTÄ OSOITTA, ETTÄ TONTTI TULEE ISTUTTA ALKUPERÄISEN SAUNA-/PESUTUPARAKENNUKSEN YMPÄRISTÖN MUKAISESTI. ALKUPERÄISET PUU-, PENSAS- JA MUUT ISTUTUKSET ON SÄILYTETTÄVÄ. TONTILLA ON KÄYTETTÄVÄ ALKUPERÄISIÄ JA KOTIMAISIA SAUNARAKENNUKSEN YMPÄRISTÖN KASVILAJEJA. KULKUREITIT JA PYSÄKÖINTI-ALUEET TULEE SÄILYTTÄÄ HIEKKAPINTAISINA EIKÄ NIITÄ SAA KIVETÄ TAI ASFALTOIDA. RAKENNUKSLUVAN YHTEYDESSÄ ON ESITETTÄVÄ PIHA- JA ISTUTUSSUUNNITELMA.   |
| 18  | <b>hu-1</b>   | MERKINTÄ OSOITTA, ETTÄ HULEVEDET ON IMEYTTETTÄVÄ TONTTIKOHTAISESTI TAI VIIVYTETTÄVÄ JA JOHDETTAVA TONTIN RAJALLA KULKEVAAN HULEVESIPAINANTEESEEN TAI AVO-OJAAN, JONKA KAUTTA VEDET OHJATAAN ALUEEN YHTEISILLE IMEYTYSAALUEILLE.   |
| 19  |  | OHJEELLINEN RAUTATIEALUEELLA OLEVA AJOYHTEYS.   |
| 20  |  | NÄKEMÄALUEEKSI VARATTU ALUEEN OSA, JOLLE EI SAA SIIJOITTA TAI KASVATTA NÄKEMÄESTEITÄ.   |

2(2)

- 21  TASORISTEYS, JOHON ON RAKENNETTAVA VAROITUSLAITTEET.
- 22 **2ap** MERKINTÄ OSOITTAÄ, KUINKA MONTA AUTOPAIKKAA TONTILLE ON RAKENNETTAVA.
- 23  SUOJELTAVA RAKENNUS. KULTTUURIHISTORIALLISTEÄI ARVOKAS RAKENNUS, JONKA OMINAISPIIRTEET TULEE KORJAUS- JA MUUTOSTÖISSÄ SÄILYTTÄÄ. ERITYISESTI JULKISIVUKORJAUSSISSA TULEE KÄYTTÄÄ ALKUPERÄISIÄ TAI NIITÄ VASTAAVIA MATERIAALEJA. MILLOIN RAKENNUKSESSA ON AIKAISEMMIN SUORITETTU RAKENTAMISTOIMENPITEITÄ TÄMÄN TAVOITTEEN VASTAISESTI, ON RAKENNUS KORJAUS- JA MUUTOSTÖIDEN YHTEYDESSÄ KORJATTAVA ENTISTÄEN MUSEOVIRANOMAISEN OHJEISTUKSELLA. RAKENNUSTEN JULKISIVUUN JA KATOLLE VOI TEHDÄ VÄHÄISIÄ MUUTOKSIA OVI- JA IKKUNA-AUKOTUKSEEN.
- 24  KAAVA-ALUEEN RAJA. RAJAUS MERKITSEE VALTAKUNNALLISEN KULTTUURIHISTORIALLISTEÄI MERKITTÄVÄN ALUEEN, JOTA KOSKEVAT VALTIONEUVOSTON 2001 ANTAMAT VALTAKUNNALLISET ALUEIDEN KÄYTTÖTAVOITTEET. LAHDEN KAUPUNGINMUSEOLLE TULEE ANTAA LAUSUNTOMAHDOLLISUUS KAIKESTA ALUEEN RAKENTAMISESTA.
- 25 **pv-1** VEDENHANKINNALLE TÄRKEÄ POHJAVESIALUE. ALUEELLA EI SAA VAARANTAA POHJAVEDEN LAATUA EIKÄ MÄÄRÄÄ.
- 26 **ju-1** MERKINTÄ OSOITTAÄ, ETTÄ JULKISIVUJEN ON OLTAVA PUUTA. RAKENNUS ON SUUNNITELTAVA YMPÄRISTÖN ARKKITEHTUURIIN, MITTASUHTEISIIN JA MATERIAALEIHIN SOPIVAKSI. VÄRITYS, JULKISIVUN LAUDOITUSTAPA JA AUKOTUS TULEE SUUNNITELLA YHTENEVÄKSI VARIKKOALUEEN ALKUPERÄISTEN TALOUSRAKENNUSTEN TYYPPIPIIRTEISIIN. UUDISRAKENNUSTEN KATTOKULMAN TULEE OLLA 26 - 38 ASTETTA. UUDISRAKENNUSTEN JA LAAJENNUSTEN ULKOASUSTA TULEE PYYTÄÄ LAUSUNTO MUSEOVIRANOMAISILTA ENNEN RAKENNUSLUVAN MYÖNTÄMISTÄ.
- 27 ASEMAKAAVAN YHTEYDESSÄ ON TEHTY SITOVA TONTTIJAKO.



POISTOKARTTA MK 1:1000

LAHTI



kuva: arkkitehdit mustonen oy

# OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTI- SUUNNITELMA

13.1.2020

A-2795

Asemakaavan muutos

Varikonkatu 16b,  
Sopenkorpi

[Lahti.fi](http://Lahti.fi)



## ALOITE/HAKIJA

Asemakaavan muutos tehdään yksityisen kiinteistönomistajan aloitteesta.

## SUUNNITTELUALUE

Suunnittelualue sijaitsee Varikonkadun ja Mytjärven välissä sekä rajoittuu rata-alueeseen. Suunnittelualue sijaitsee n. 1,3 km etäisyydellä Lahden kauppatorilta lounaseen.

## TAVOITE

Asemakaavatyön tavoitteena on rata-alueella sijaitsevan, entisen saunamökin paikan muuttaminen omakotitalotontiksi.

## LÄHTÖTIEDOT

### Maanomistus

Hakija omistaa kiinteistön RN:o 14:168. Viereinen rata-alue on Suomen valtion omistuksessa.

### Suunnittelutilanne

Aluetta koskevat seuraavat voimassa olevat kaavat ja suunnitelmat:

- Päijät-Hämeen maakuntakaava 2014.
- Lahden läntisten osien osayleiskaava Y-202, lainvoimainen 5.10.2017.
- Tilalla RN:o 14:168 on voimassa asemakaava vuodelta 1938, missä se on osoitettu "VR:n alueeksi". Viereisen rata-alueen asemakaava on saanut lainvoiman vuonna 2017.

Lähtötiedot esitetään tarkemmin asemakaavan selostuksessa.



Kuva 1. Suunnittelualueen sijainti kartalla

## SELVITYKSET

Selvitystarvetta arvioidaan kaavatyön edetessä yhteistyössä viranomaisten ja yhteistyötahojen kanssa. Kaavatyötä koskevien selvitysten antamat lähtökohdat esitetään tarkemmin asemakaavan selostuksessa.

## OSALLISTUMINEN JA VUOROVAIKUTUS

### Osalliset (MRL 62 §)

Osallisia ovat alueen maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään.

Tämän kaavatyön osallisia ovat:

- Alueen maanomistajat
- Muut vaikutusalueen kiinteistöjen omistajat, asukkaat ja yritykset
- Mytäjäisten asukasyhdistys
- Lahden maankäyttö ja aluehankkeet
- Lahden kunnallistekniikka / kadunpito, liikenne, puistot
- Lahden rakennus- ja ympäristövalvonta / rakennusvalvonta, ympäristöpalvelut
- Hämeen ELY-keskus / ympäristö
- Väylävirasto
- VR-Yhtymä Oy
- Lahden kaupunginmuseo
- Päijät-Hämeen Jätehuolto Oy
- Lahti Energia Oy
- LE-Sähköverkko Oy
- Lahti Aqua Oy
- Päijät-Hämeen pelastuslaitos
- Posti Group Oyj
- DNA Oy
- TeliaSonera Finland Oyj
- Elisa Oyj
- Salpausselän luonnonystävät ry
- Liekki ry
- Topparoikka ry

### Osallistuminen ja vuorovaikutuksen järjestäminen

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on nähtävillä koko kaavoitustyön ajan internetissä osoitteessa [www.lahti.fi/kaavoitus](http://www.lahti.fi/kaavoitus) kaavoituskohteen omalla sivulla. Suunnitelmaa täydennetään tarvittaessa työn aikana. Verkkosivulle lisätään kaavatyön yhteydessä mahdollisesti laadittavia selvityksiä sekä muuta työhön liittyvää aineistoa.

Luonnosvaiheessa kaava-alueen maanomistajia sekä alueeseen rajoittuvien tai sitä vastapäätä olevien naapurikiinteistöjen omistajia ja kaupungilta tontin vuokranneita kuullaan erikseen kirjeitse. Lisäksi kuulemisaineisto viedään kaavatyön verkkosivulle. Lausuntoja pyydetään luonnosvaiheessa viranomaisilta ja yhteisöiltä, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään. Luonnosvaiheen kuulemisen aikana saatu palaute kirjataan asemakaavan selostukseen, jossa myös kerrotaan, miten palaute on otettu huomioon kaavoituksessa.

Ehdotusvaiheessa ei lähetetä osallisille kirjeitä tai pyydetä lausuntoja (lukuun ottamatta MRA 28 § mukaisia tapauksia), ellei kaavaehdotus ole oleellisesti muuttunut luonnosvaiheesta tai ellei sitä ole erikseen pyydetty.

### Viranomaisyhteistyö

Viranomaisyhteistyö järjestetään erikseen. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma toimitetaan Hämeen ELY-keskukselle tiedoksi. Viranomaisilta pyydetään kaavaluonnoksesta lausunto luonnosvaiheessa.

## KAAVOITUKSEN ETENEMINEN JA AIKATAULU

Asemakaavan muutoksen hyväksyy kaupunginvaltuusto. Aikataulu on tavoitteellinen ja edellyttää, että kaavasta ei jätetä muistutuksia tai valiteta.

maalis/  
2020

### 1 ALOITUSVAIHE

Kaavan vireilletulosta ilmoitetaan vuoden 2020 kaavoituskatsauksesta tiedottamisen yhteydessä.

kevät/  
2020

### 2 LUONNOSVAIHE

Luonnosvaiheessa laaditaan idealuonnoksia ja selvityksiä sekä arvioidaan luonnoksen tai luonnosvaihtoehtojen vaikutuksia. Lisäksi käydään neuvotteluja osallisten kanssa. Luonnosvaiheessa järjestetään osallisten kuuleminen. Materiaalit lisätään kaavatyön verkkosivulle.

#### Osallistuminen

Osalliset voivat lausua kaavaluonnoksesta mielipiteensä kirjallisesti tai suullisesti. Mielipiteen voi jättää sähköpostilla suoraan kaavan laatijalle etunimi.sukunimi@lahti.fi. Tarvittavilta viranomaisilta ja yhteisöiltä pyydetään lausunnot. Annetut mielipiteet ja lausunnot julkaistaan kaupungin verkkosivuilla.

kesä/  
2020

### 3 EHDOTUSVAIHE

Kaavaehdotus asetetaan julkisesti nähtäville teknisen ja ympäristölautakunnan päätöksellä 30 vuorokaudeksi Lahti-Pisteeseen sekä kaupungin verkkosivuille. Nähtävillä olosta kuulutetaan Uusi Lahti -lehdessä, kaupungin verkkosivuilla sekä Lahti-pisteen ilmoitustaululla. Jos mahdolliset muistutukset eivät aiheuta ehdotukseen olennaisia muutoksia, kaava etenee vastineineen hyväksymisvaiheeseen. Muussa tapauksessa tekninen ja ympäristölautakunta asettaa muutetun kaavaehdotuksen uudelleen nähtäville.

#### Osallistuminen

Osalliset ja kunnan jäsenet voivat jättää kaavaehdotuksesta kirjallisen muistutuksen nähtävilläoloaikana. Muistutus osoitetaan tekniselle ja ympäristölautakunnalle, ja sen voi toimittaa Lahti-pisteeseen tai sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo@lahti.fi. Muistutuksen tehneille lähetetään perusteltu vastaus, mikäli he ovat ilmoittaneet osoitteensa. Lausuntoja pyydetään tarvittavilta viranomaisilta, mikäli he ovat sitä erikseen pyytäneet tai mikäli kaava on oleellisesti muuttunut luonnosvaiheesta. Muistutukset ja lausunnot julkaistaan nimineen kaupungin verkkosivuilla.

syksy/  
2020

### 4 HYVÄKSYMISVAIHE

Kaupunginhallitus käsittelee kaavaehdotuksen ja mahdolliset muistutukset vastineineen sekä esittää kaupunginvaltuustolle kaavan hyväksymistä. Kaupunginvaltuusto hyväksyy ehdotuksen. Hyväksymispäätöksestä lähetetään tieto kaava-aloitteen tekijälle, muistutuksen tehneille ja viranomaisille.

#### Osallistuminen

Osalliset ja kunnan jäsenet voivat valittaa kaupunginvaltuuston päätöksestä Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen 30 päivän valitusaikana. Hallinto-oikeuden päätöksestä on mahdollista valittaa edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

syksy/  
2020

### 5 VOIMAANTULO

Kaava saa lainvoiman noin 1,5–2 kuukauden kuluttua kaupunginvaltuuston päätöksestä, mikäli kaavasta ei valiteta. Kaava kuulutetaan lainvoimaiseksi Lahden kaupungin verkkosivuilla sekä Lahti-pisteen ilmoitustaululla.

OAS

A-2795 – D/163/10.02.03.00.04/2019

5 (5)

## KAAVAN VAIKUTUSTEN ARVIOINTI (MRL 9 §, MRA 1 §)

Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvitettävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.

Asemakaavan muutoksen vaikutukset arvioidaan lähtötietojen pohjalta asiantuntijatyönä. Vaikutusarvioinnissa hyödynnetään myös osallisten mielipiteitä ja kommentteja. Vaikutusarviointi esitetään asemakaavan selostuksessa. Arvioitavat vaikutukset ovat:

- 1) ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön;
- 2) maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon;
- 3) kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin;
- 4) alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen;
- 5) kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön;
- 6) elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen.

## ASEMAKAAVAN LAATIJA

Kaavoitusarkkitehti Markus Lehmuskoski

puhelin: 050 398 5113

osoite: Lahden kaupunki  
Kaupunkiympäristön palvelualue  
Maankäyttö ja aluehankkeet  
Askonkatu 2  
15100 LAHTI

s-posti: etunimi.sukunimi@lahti.fi

Lahdessa 13.1.2020

Markus Lehmuskoski  
kaavoitusarkkitehti

Tietoa kaavoituksesta ja kaavoituskatsaus

[www.lahti.fi/kaavoitus](http://www.lahti.fi/kaavoitus)





Elinkeino-, liikenne- ja  
ympäristökeskus

Lausunto

HAMELY/70/2020

7.5.2020

Julkinen

Lahden kaupunki  
Tekninen ja ympäristötoimiala  
Maankäyttö ja aluehankkeet  
[kirjaamo@lahti.fi](mailto:kirjaamo@lahti.fi)

Viite: lausuntopyyntö 7.4.2020

### **Asemakaavan muutos, Lahti, Sopenkorven (26.) kaupunginosa, Varikonkatu 16 B, A-2795**

Asemakaavatyön tavoitteena on rata-alueella sijaitsevan, entisen saunamökin suojelu ja asuinkäytön mahdollistaminen. Tilalla RN:o 14:168 on voimassa asemakaava vuodelta 1938, missä se on osoitettu ”VR:n alueeksi”.

Suunnittelualue on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä osana Lahden rautatieasemaa ja varikkoaluetta (RKY 2009). Entinen saunarakennus varikkoalueella on rautateiden historiaan liittyvää rakennusperintöä.

Asemakaavamuutosalue rajautuu varikon alueen kiertävään kolmioraiteeseen. Alueen eteläpuolella, noin 100 metrin päässä kulkee vilkkaasti liikennöity Lahden ja Riihimäen yhdistävä rataosuus. Raiteet kulkevat saunarakennuksen vieressä noin 11 metrin etäisyydellä. Suunnittelualueelle kantautuu pääradalta melua päivä- ja yöaikaan 55-60 dBA (EU:n ympäristömeludirektiivin mukainen meluselvitys 2017, kansalliset tunnusluvut).

Mytjäisten varikon alueen maankäyttö on suunniteltu kokonaisuutena. Asemakaava sai lainvoiman 2017 muilta kuin nyt kaavoitettavan alueen ja siihen liittyvän ajoyhteyden osalta. Tietoisuus on sittemmin muodostettu Varikonkadulta erillisessä Maanmittauslaitoksen toimituksessa (2017-568472).

Rakennuksen ja Mytjäisten varikkoalueen suojelu asemakaavalla toteuttaa hyvin valtakunnallista alueidenkäyttötavoitetta turvaamalla valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen arvojen säilymistä. Olemassa olevan rakennuskannan pitkä elinkaari toteuttaa osaltaan myös ilmastotavoitteita

Kaavan ensisijainen sisältö on alueen ja entisen saunarakennuksen suojelu (SR-1). Merkintä ei ota kantaa alueen käyttöön. Melutilanteen vuoksi kaavaan esitetään lisättäväksi tieto alueen sijainnista

melualueella. Meluntorjunnan tarve kulttuuriympäristön suojeluarvoja vaarantamatta olisi hyvä muotoilla kaavan yleismääräykseksi.

Lausunnon on esitellyt alueidenkäytön asiantuntija Annu Tulonen ja ratkaissut yksikön päällikkö Marja Hiitiö. Lausunto on hyväksytty sähköisesti ja merkintä hyväksynnästä on asiakirja lopussa.

TIEDOKSI

Lahden museot / Päijät-Hämeen aluevastuumuseo, tutkija Riitta Niskanen

Päijät-Hämeen liitto, erityisasiantuntija Tanja Gangsö

Tämä asiakirja HAMELY/70/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument HAMELY/70/2020 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Tulonen Annu 07.05.2020 08:01

Ratkaisija Hiitiö Marja 07.05.2020 08:06

Lahden kaupunginmuseo / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo  
Pvm 22.4.2020

Kaavoitusarkkitehti  
Markus Lehmuskoski  
maankäyttö ja aluehankkeet  
Kaupunkiympäristön palvelualue  
Askonkatu 2  
15100 Lahti

**Viite:** Lausuntopyyntö 7.4.2020

**Asia:** Varikonkatu 16b asemakaavamuutosluonnos / kaavoitusarkkitehti Markus Lehmuskoski 6.4.2020

Lahden kaupunginmuseo / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo,  
rakennuskulttuuri esittää otsikon asiasta pyydettyinä lausuntonaan seuraavan:

Museolla ei ole huomautettavaa asiaan.

Lahden kaupunginmuseo / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö

  
Hannu Takala

tutkija

  
Riitta Niskanen

Tiedoksi

Museovirasto, Länsi-Suomen kulttuuriympäristöpalvelut  
Hämeen ely-keskus



**Lähtettäjä:** [Pajunen Jussi](#)  
**Vastaanottaja:** [Kirjaamo Lahti](#)  
**Kopio:** [Liehu Fero](#); [Kaukonen Antero](#); [Kaj Grönqvist](#); [Miettinen Anna](#); [Mäkelä Erkki](#); [Viljakainen Jarno](#); [kirjaamo.hame@ely-keskus.fi](mailto:kirjaamo.hame@ely-keskus.fi)  
**Aihe:** Lausunto Varikonkatu 16b asemakaavan muutosluonnoksesta (A-2795)  
**Päivämäärä:** keskiviikko 6. toukokuuta 2020 9.08.52  
**Liitteet:** [Lahti. Varikonkatu 16b ak luonnos.pdf](#)

---

Hei,

Tiedoksi aihe kentässä mainittu kaavalausunto.

Terveisin,

Jussi Pajunen  
Assistentti  
Väylävirasto, Väylien suunnittelu  
PL 33, 00521 Helsinki  
Opastinsilta 12 A, 00520 Helsinki  
puh. GSM 050 4471737  
[jussi.pajunen@vayla.fi](mailto:jussi.pajunen@vayla.fi)  
[www.vayla.fi](http://www.vayla.fi)



Lausunto

1 (2)

VÄYLÄ/745/03.01.02/2020

5.5.2020

**Lahden kaupunki**

Kaupunkiympäristön palvelualue

[kirjaamo@lahti.fi](mailto:kirjaamo@lahti.fi)

Viite: lausuntopyyntö 7.4.2020 (D/163/10.02.03.00.04/2019)

**Lausunto Varikonkatu 16b asemakaavan muutosluonnoksesta (A-2795)**

Väylävirasto on tutustunut asemakaavan muutosluonnokseen ja antaa lausuntonsa rautateiden näkökulmasta.

Suunnittelualue sijaitsee Varikonkadun ja Mytjärven välissä sekä rajoittuu Lahden ratapihan rata-alueeseen. Suunnittelualue sijaitsee noin 1,3 km etäisyydellä Lahden kauppatorilta lounaaseen. Asemakaavatyön tavoitteena on rata-alueella sijaitsevan, entisen saunamökin suojelu ja asuinkäytön mahdollistaminen.

**Varikkokadun tasoristeys**

Asemakaavaluonnoksessa on huomioitu nä-merkinnällä korttelialueelle ulottuva viereisen Varikkokadun tasoristeuksen näkemäalue. Tasoristeysnäkemä on huomioitu siten, ettei korttelin uudisrakentamisesta muodostu alueelle uutta näkemäestettä ja siten heikennetä riittävän tasoristeysnäkemän toteuttamismahdollisuuksia. Korttelialueen rakentamisessa tulee kiinnittää huomiota siihen, ettei myöskään istutuksista tai rakenteista muodostu näkemäalueelle näkemäestettä.

Väylävirastolla ei ole muuta huomautettavaa kaavahankkeesta. Maanteiden osalta lausunnon antaa toimivaltainen ELY-keskus.

*Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.*

*Asian on esitellyt asiantuntija, maankäyttö Ville Vuokko ja ratkaissut osastonjohtaja Päivi Nuutinen.*

Jakelu Lahden kaupunki

Tiedoksi Eero Liehu  
Antero Kaukonen  
Kaj Grönqvist, RRM Oy**Väylävirasto**PL 33, 00521 Helsinki  
Opastinsilta 12 A, 00520 HelsinkiPuhelin 0295 34 3000  
Faksi 0295 34 3700etunimi.sukunimi@vayla.fi  
kirjaamo@vayla.fi  
[www.vayla.fi](http://www.vayla.fi)

**Lausunto**

2 (2)

VÄYLÄ/745/03.01.02/2020

5.5.2020

Anna Miettinen  
Erkki Mäkelä  
Jarno Viljakainen  
Hämeen ELY-keskus, Y-vastuualue

## **Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu**

Asian VÄYLÄ/745/03.01.02/2020 asiakirja

Lista allekirjoittajista

Allekirjoittaja

Todennus





Päijät-Hämeen

pelastuslaitos

LAUSUNTO

11 252

sivu 1 / 1

Lupanumero

A-2795

04.05.2020

**Vastaanottaja**

Lahden kaupunki  
Maankäyttö ja aluehankkeet  
kirjaamo@lahti.fi

**Kohde**

Asemakaavan muutos Sopenkorpi

Varikonkatu 16b

**Pelastuslaitoksen lausunto asemakaavan muutos A-2795 (Varikonkatu 16b, Sopenkorpi)**

Päijät-Hämeen pelastuslaitos on vastaanottanut 15.04.2020 lausuntopyyynnön D/163/10.02.03.00.04/2019 koskien asemakaavan muutoksen luonnosta A-2795 (Varikonkatu 16b, Sopenkorpi).

Suunnittelualue sijaitsee Varikonkadun ja Mytjärven välissä sekä rajoittuu rata-alueeseen. Asemakaavatyön tavoitteena on rata-alueella sijaitsevan, entisen saunamökin paikan muuttaminen omakotitalotontiksi.

Olen tutustunut asemakaavan muutosehdotukseen.

Päijät-Hämeen pelastuslaitoksella ei ole huomautettavaa koskien asemakaavan muutosta.

Muuta:

Lausunto on kirjattu pelastuslaitoksen valvontajärjestelmään. Lausunto on tehty etätöinä, joten lausunnosta puuttuu allekirjoitus. Korona-pandemian jälkeen voitte tarvittaessa pyytää lausunnon tekijältä allekirjoitetun kappaleen.

paloinsinööri  
Raila Viljamaa

**Lähetäjä:** [Hyrkkänen Leo](#)  
**Vastaanottaja:** [Kirjaamo Lahti](#)  
**Aihe:** VL: Lausuntopyyntö, asemakaavan muutos A-2795 (Varikonkatu 16b, Sopenkorpi)  
**Päivämäärä:** 15. huhtikuuta 2020 17:21:00  
**Liitteet:** [A-2795 lausuntopyyntö.pdf](#)  
[A-2795\\_200406.pdf](#)  
[A-2795 selostus LUONNOS.pdf](#)  
[A-2795 OAS 200113.pdf](#)

---

Moi

LE-Sähköverkko Oy:llä ei ole lausuttavaa ko. pyyntöön.

Leo Hyrkkänen  
Yleissuunnittelija

**LE-Sähköverkko Oy** | Kauppakatu 31, 15140 Lahti  
P. 050 323 9080  
[leo.hyrkkanen@lahtienergia.fi](mailto:leo.hyrkkanen@lahtienergia.fi)  
[www.lahtienergia.fi](http://www.lahtienergia.fi)



---

**Lähetäjä:** Lehmuskoski Markus <Markus.Lehmuskoski@lahti.fi>

**Lähetetty:** keskiviikko 15. huhtikuuta 2020 16.03

**Vastaanottaja:** Helminen Juha <Juha.Helminen@lahti.fi>; Uurtamo Juha <Juha.Uurtamo@lahti.fi>; Järvelä Mika <Mika.Jarvela@lahti.fi>; Tolvanen-Valkeapää Tarja <Tarja.Tolvanen-Valkeapaa@lahti.fi>; Lastikka Mika <Mika.Lastikka@lahti.fi>; Kujala Kirsi <kirsi.kujala@lahti.fi>; Sivonen Markku <Markku.Sivonen@lahti.fi>; Patrikainen Armi <Armi.Patrikainen@lahti.fi>; Karu-Hanski Tiina <Tiina.Karu-Hanski@lahti.fi>; kirjaamo.hame@ely-keskus.fi; kirjaamo@vayla.fi; Savolainen Timo <timo.p.savolainen@vr.fi>; Niskanen Riitta <Riitta.Niskanen@lahti.fi>; kimmo.helenius@phj.fi; Mäki-Saari Harri <Harri.Maki-Saari@lahtienergia.fi>; Nikkanen Arto <Arto.Nikkanen@lahtienergia.fi>; Hyrkkänen Leo <Leo.Hyrkkanen@lahtienergia.fi>; Suunnittelu <suunnittelu@lahtiaqua.fi>; riskienhallinta@phpela.fi; Mustonen Ari Tapio (Ari.Mustonen@posti.fi) <Ari.Mustonen@posti.fi>; Jarmo Joenranta <jarmo.joenranta@dna.fi>; Deski /Telia Finland Oyj /Tampere <production-desk@teliacompany.com>; jaana.kaiharju@elisa.fi

**Kopio:** Tulonen Annu <annu.tulonen@ely-keskus.fi>; Vuokko Ville <Ville.Vuokko@vayla.fi>; Turunen Terttu <Terttu.Turunen@lahti.fi>; Keskinen Rea <Rea.Keskinen@lahti.fi>; Saari Henrik <Henrik.Saari@lahti.fi>; Karvinen-Jussilainen Anne <Anne.Karvinen-Jussilainen@lahti.fi>

**Aihe:** Lausuntopyyntö, asemakaavan muutos A-2795 (Varikonkatu 16b, Sopenkorpi)

Hei!

Kaupunkiympäristön palvelualueen maankäyttö ja aluehankkeet -yksikössä on laadittavana asemakaavan muutos Sopenkorven (26.) kaupunginosaan tontille Varikonkatu 16b (A-2795).

Luonnosvaiheen kuuleminen on 22.4.-6.5.2020.

Kuulemisaineisto on tämän sähköpostin liitteenä.

Terveisin

Markus Lehmuskoski

kaavoitusarkkitehti

Lahden kaupunki

Kaupunkiympäristön palvelualue / Maankäyttö ja aluehankkeet

p. 050 398 5113

Askonkatu 2

15100 LAHTI

[www.lahti.fi](http://www.lahti.fi)

**Lähtettäjä:** [Karu-Hanski Tiina](#)  
**Vastaanottaja:** [Kirjaamo Lahti](#)  
**Aihe:** Lyp:n lausunto asemakaavamuutoksen luonnoksesta A-2795, Varikonkatu 16b, Sopenkorpi  
**Päivämäärä:** torstai 23. huhtikuuta 2020 11.42.29

---

D/163/10.02.03.00.04/2019

Lahden ympäristöpalveluilla ei ole lausuttavaa 6.4.2020 päivättyyn asemakaavamuutoksen luonnokseen A-2795, joka koskee Varikonkatu 16b:ä Sopenkorvessa.

*Tiina Karu-Hanski  
ympäristönsuojelusihteeri  
Rakennus- ja ympäristövalvonnan vastuualue  
Lahden ympäristöpalvelut*

LAHTI

Hakemus asemakaavasta / asemakaavan  
muutoksesta Lahti-Piste**1. Muutoskohteen tiedot**

Dno

|                  |                               |
|------------------|-------------------------------|
| Kiinteistötunnus | 398-405-14-5-M500             |
| Muu alue         |                               |
| Osoite           | Varikonkatu 16 B, 15800 Lahti |

000307 08.JAN.2019 16:36

**2. Muutosesitys**

|   |
|---|
| Määräalan kaavoittamista omakotitalotontiksi. |
|   |
|   |
|   |

**3. Perustelut, tarvittaessa käytettävä liitteitä**

|  |
|--|
| Kyseisen määräalan ja varikon alueen kaava on jo kerran hyväksytty Lahden kaupungin valtuuston toimesta. |
| Kaavasta valitettiin ko. määräalan kulkuyhteyden vuoksi.   |
| Kulkuyhteys määräälalle on nyt ratkaistu erillisellä toimituksella.                                      |
|  |

**4. Liitteet**

Pakollinen liite:

- Selvitys omistus/hallintaoikeudesta tai  
 Ote taloyhtiön hallituksen/yhtiökokouksen  
pöytäkirjasta

Muut liitteet:

- Valtakirja  
 Karttaote

**5. Hakijan/hakijoiden allekirjoitus ja päiväys**

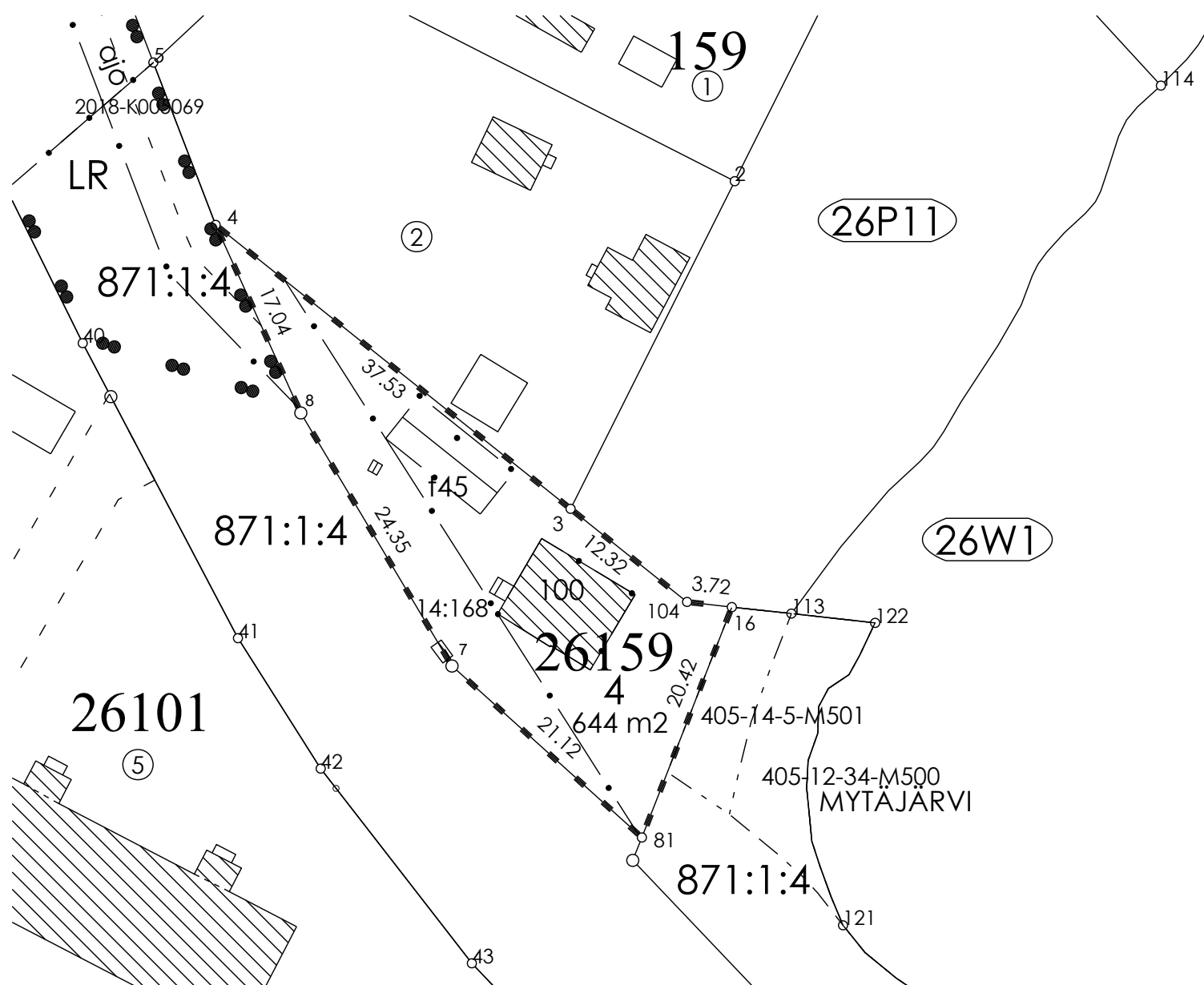
- Haen asemakaavaa / asemakaavan muutosta ja sitoudun maksamaan siitä kaupungille kaavoitustaksan mukaisen korvauksen.
- Haen asemakaavaa / asemakaavan muutosta ja siihen liittyvää tonttijakoa ja sitoudun maksamaan siitä kaupungille kaavoitustaksan mukaisen korvauksen. Korvaus peritään ennen kuin kaupunginhallitus käsittelee kaava-asiaa.

|                      |  |
|----------------------|--|
| Päivämäärä ja paikka |  |
| Allekirjoitus        |  |
| Nimen selvennys      |  |

**6. Yhteystiedot**

|  |   |  |
|--|---|--|
| Hakija/Hakijat                         | Nimi  |  |
|  | Postiosoite                                       |  |
|  | Puh. virka-aikana                                 |  |
|  | Henkilö/y-tunnus<br>(tarvitaan laskutusta varten) |  |
| Yhteyshenkilö<br>(jos eri kuin hakija) | Nimi  |  |
|  | Postiosoite                                       |  |
|  | Puh. virka-aikana                                 |  |





## KOORDINAATTILUETTELO

| N:O | X           | Y            |
|-----|-------------|--------------|
| 3   | 6763109.292 | 26480250.045 |
| 4   | 6763132.733 | 26480220.737 |
| 7   | 6763096.308 | 26480240.253 |
| 8   | 6763117.208 | 26480227.768 |
| 16  | 6763101.175 | 26480263.361 |
| 81  | 6763082.153 | 26480255.932 |
| 104 | 6763101.600 | 26480259.663 |

## MUODOSTUMINEN

| TONTTI        | P-ALA | OSAP-ALA | KIINTEISTÖTUNNUS | MÄÄRÄALA         |
|---------------|-------|----------|------------------|------------------|
| 026 0159 0004 | 644   | 644      | 405 0014 0168    | Mytäjärven mökki |

|  |                                  |              |               |
|--|----------------------------------|--------------|---------------|
| Tonttijako                               | TJNRO                            | 398M-20-84   | LAHTI         |
| ASEMAKAAVA A-2795                        | MITTAKAAVA                       | 1:500        |               |
| VAHVISTETTU                              | KARTTALEHDET                     |              |               |
| EDELLINEN TONTTIJAKO                     | ON MAAREKISTERIALUETTA           |              |               |
| HYVÄKSYTTY                               |                                  |              |               |
| POHJAKARTAN HYVÄKSYI JA TONTTIJAON LAATI | 8.5.2020                         | KAUP.OSA     | 26 Sopenkorpi |
|  |                                  | KORTTELI     | 159           |
| LASKI JU                                 |                                  | TONTIT       | 4             |
| PIIRSI OH                                | Maankäyttöinsinööri Juha Uurtamo | MUUTT.TONTIT |               |
| TEKNINEN JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA          | HYVÄKSYNYT                       | TJ-KARTTA    | 398 M-20-84   |



**Lahden kaupunki**  
Kaupunginhallitus

**Päätöspäivämäärä**  
14.09.2020 § 222

**Eron myöntäminen Pertti Arvajalle kunnan keskusvaalilautakunnan varajäsenen tehtävästä ja uuden varajäsenen valitseminen KV**

D/1743/00.00.01.00.00/2020

Asian valmistelija /  
Lisätietojen antaja Kaupunginsihteeri Janne Mäki, puh. 044 716 1416

**Päätös** Päätösehdotus hyväksyttiin.

**Päätösehdotus** Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto myöntää Pertti Arvajalle eron kunnan keskusvaalilautakunnan varajäsenen tehtävästä ja valitsee lautakunnan jäljellä olevaksi toimikaudeksi uuden varajäsenen.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.”

**Perusteluosa** Valtuutettu Pertti Arvaja 9.9.2020:

”Anon eroa keskusvaalilautakunnan varajäsenyydestä. Syy: kunnallisvaalit 2021.”

Keskusvaalilautakunnan kokoonpano on seuraava:

|   |  |
|---|--|
| <b>Puheenjohtaja:</b><br><b>SDP</b><br>eläkeläinen Jouko Pylväs                 | I varajäsen:<br><b>KD</b><br>liikunnanopettaja Pertti Arvaja         |
| <b>Varapuheenjohtaja:</b><br><b>KOK</b><br>eläkeläinen, yrittäjä Heikki Vappula | II varajäsen:<br><b>VAS</b><br>toimistotyöntekijä Silja Lappalainen  |
| Jäsen:<br><b>VIHR</b><br>aluepäällikkö Emilia Lehikoinen                        | III varajäsen:<br><b>SKP</b><br>kanslisti Maarit Elomaa-Solkio       |
| Jäsen:<br><b>PS</b><br>eläkeläinen, kotitalousteknikko Marja Rautkoski          | IV varajäsen:<br><b>Sitoutumaton Rehellinen Ryhmä</b><br>Tea Ääpäälä |
| Jäsen:  | V varajäsen:   |



Lahden kaupunki  
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä  
14.09.2020 § 222

|  |   |
|--|---|
| <b>KESK</b><br>hallintotieteen kandidaatti, MTi<br>Pekka Niemelä | <b>Valitsijayhdistys Söderblom</b><br><b>Pontus</b><br>Pontus Söderblom |
|--|---|

Vaalilain 13 §:

"Valtuuston on asetettava kuntaan toimikaudekseen kunnan keskusvaalilautakunta.

Kunnan keskusvaalilautakuntaan kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään viisi. Varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan. Sekä jäsenten että varajäsenten tulee mahdollisuuksien mukaan edustaa kunnassa edellisissä kuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita äänestäjäryhmiä. Jäsen tai varajäsen, joka keskusvaalilautakunnalle toimitetun ehdokashakemuksen mukaan on asetettu puolueen tai valitsijayhdistyksen ehdokkaaksi, ei voi osallistua keskusvaalilautakunnan työskentelyyn kyseisissä vaaleissa. (8.5.2015/563)"

Vuonna 2017 pidetyissä kuntavaaleissa esiintyivät Lahden kaupungissa seuraavat puolueet ja äänestäjäryhmät, jotka ovat äänimäärän mukaisessa järjestyksessä:

1. Suomen Sosialidemokraattinen Puolue r.p.
2. Kansallinen Kokoomus r.p.
3. Vihreä liitto r.p.
4. Perussuomalaiset r.p.
5. Suomen Keskusta r.p.
6. Suomen Kristillisdemokraatit (KD)
7. Vasemmistoliitto r.p.
8. Pro Lahti
9. Sitoutumaton Rehellinen Ryhmä
10. Suomen Kommunistinen Puolue r.p.
11. Valitsijayhdistys Söderblom Pontus
12. Valitsijayhdistys Sopotsko Nikita

Niin kauan kuin yksikin huomioon otettava äänestäjäryhmä on vailla edustusta, keskusvaalilautakuntaan ei saa valita muusta ryhmästä kahta edustajaa.

Tasa-arvolain vaalille asettamat vaatimukset





3 (3)

**Lahden kaupunki**  
Kaupunginhallitus

**Päätöspäivämäärä**  
14.09.2020 § 222

---

5-jäsenisessä lautakunnassa miehiä ja naisia on oltava vähintään suhteessa 5-2.

Muutoksenhaku

Kh: muutoksenhakukielto  
Kv: valitusosoitus

Toimenpiteet

Kh: kv  
Kv: ote Pertti Arvaja, valittu, luettelot, keskusvaalilautakunnan puheenjohtaja



Lahden kaupunki  
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä  
14.09.2020 § 223

---

## Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslian selvitys- ja lausuntopyyntö kanteluun

D/1478/03.05.01.02/2020

Asian valmistelija /  
Lisätietojen antaja      Konserniohjauksen asiantuntija Sanna Haarala, puh. 044 4826 426

**Päätös**      Päätösehdotus hyväksyttiin.  
  
Samalla kaupunginhallitus päätti tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

**Päätösehdotus**      Kaupunginjohtaja Pekka Timonen  
  
Kaupunginhallitus päättää antaa vastauksena Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslian selvitys- ja lausuntopyyntöön alla perusteluosassa olevan lausunnon.  
  
Samalla kaupunginhallitus päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

**Perusteluosa**      Eduskunnan oikeusasiamies on pyytänyt Lahden kaupungilta selvitystä 16.7.2020 vireille tulleeseen kanteluun EOAK/5070/2020, jossa kantelijat arvostelevat Lahden kaupunginhallitukselle 9.6.2020 jättämänsä avoimen kirjeen käsittelyä. Kantelijoiden mukaan kaupunki ei ole toimittanut heidän pyytämiään asiakirjoja ja tietoja eikä vastannut kaupunkikonsernia koskeviin kantelijoiden esittämiin kysymyksiin.  
  
Kantelijat julkaisivat avoimen kirjeensä Uusi Lahti -ilmaisjakelulehden Mielipide-palstalla. Lahden kaupungin viestintäjohtaja vastasi mielipidekirjoitukseen lehden seuraavassa numerossa. Vastauksessa todettiin kaupungin verkkosivuilla julkaistavaksi vaaditun tiedon konserniyhtiöiden hallituksen jäsenten nimistä, yhtiöjärjestyksistä ja tilinpäätöksistä olevan julkista ja saatavissa mm. konserniyhtiöistä.

Avoin kirje on toimitettu myös Lahden kaupungin kirjaamoon 9.6.2020. Avoimessa kirjeessään kantelijat pyysivät kaupunkia julkaisemaan pyytämänsä tiedot viimeistään maanantaina 22.06.2020 kaupungin nettisivuilla otsikolla Lahden konserniyhtiö ja sen konserniyhtiöt. Vaatimukseen tietojen julkaisusta nettisivuilla ei katsottu olevan tarvetta eikä erityistä velvoitetta. Mitään yksilöityjä tietoja ei pyydetty toimitettavaksi kantelijoille. Pyydetessä kaupunki toimittaa hallussaan olevat viranomaisen asiakirjat.

Lahden kaupunki  
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä  
14.09.2020 § 223

---

Kuten Lahden kaupungin viestintäjohtajan vastauksessa kantelijoille esitettiin, verkkosivuilla esitettäväksi pyydetty tieto on julkista, ja se on saatavissa konserniyhtiöistä, Lahden kaupungin julkaisuista sekä Patentti- ja rekisterihallituksesta. Lahden kaupunki julkaisee Lahti-konsernia koskevia tietoja talousarviokirjassa, tilikauden aikana talouskatsauksissa ja kaupungin tilinpäätöksessä. Nämä asiakirjat ovat saatavilla kaupungin verkkosivuilla ([www.lahti.fi](http://www.lahti.fi)). Tämän lisäksi konserniin kuuluvat yhtiöt julkaisevat lakisääteisesti omat yhtiökohtaiset tietonsa ja tiedonantovelvollisuutta täydentää Lahden kaupungin konserniohje.

Lahden kaupungin talousarviokirjassa julkaistaan listaus kaupungin omistuksista, konserniyhtiöitä koskevat yhtiökohtaiset ja kaikille yhteiset tavoitteet ja määrärahavaraus konserniyhtiöiden osakepääomien korotuksiin tai muihin omistusjärjestelyihin.

Tilikauden aikana Lahden kaupunkikonserni julkaisee talouskatsauksen neljännesvuosittain verkkosivuillaan. Konserniyhtiöiden osalta julkaistaan olennaisimpien konserniyhtiöiden liikevaihto, tulos ja omapääoma sekä tiivistelmä toimitusjohtajan katsauksesta.

Lahden kaupungin tilinpäätöksessä julkaistaan listaus omistuksista, olennaiset konsernia koskevat tapahtumat, arvio todennäköisestä kehityksestä, suurimpien yhtiöiden avaintunnusluvut (henkilöstö, liikevaihto, tulos, oma pääoma, suhteellinen velkaantuneisuus, omavaraisuusaste ja sijoitetun pääoman tuotto) ja taseen liitetietoina tiedot konsernirakenteen muutoksista, kuten tehdyt lisäpääomitus konserniyhtiöihin tai omistusjärjestelyt.

Kukin Lahti -konserniin kuuluva yhtiö ilmoittaa ajantasaisesti julkiset tietonsa Patentti- ja rekisterihallituksen ylläpitämään julkiseen kaupparekisteriin. Kaupparekisteristä on saatavissa ajantasaiset tiedot mm. osakeyhtiöiden johdosta (ml. hallitus), lakisääteinen tilinpäätös (ml. tilintarkastuskertomus ja toimintakertomus) ja yhtiöjärjestys. Julkinen tilinpäätöstieto sisältää KPA 2:8§ mukaisesti toimielinkohtaiset palkat ja palkkiot, kuten hallituspalkkiot.

Lahti -konserniin kuuluvien yhtiöiden lakisääteistä ilmoitusvelvollisuutta täydentää Lahden kaupungin konserniohje. Konserniohjeen mukaan tytäryhteisön on annettava kuntalaisille toiminnastaan yhteisön asema ja sen toimintojen turvaaminen huomioon ottaen riittävät tiedot sopivaksi harkitsemallaan tavalla (esimerkiksi [www](http://www.lahti.fi)-sivuilla vuosikertomus). Lisäksi kunkin yhtiön



**Lahden kaupunki**  
Kaupunginhallitus

**Päätöspäivämäärä**  
14.09.2020 § 223

---

tasekirjassa tai toimintakertomuksessa on mainittava seuraavat tiedot:

- Toimitusjohtajan palkan, palkkioiden, luontaisetujen ja bonusten määräytymisperusteet ja määrät kukin erikseen.
- Jos yhtiölle on asetettu kaupungin talousarviossa yhtiökohtaisia tai yleisiä tavoitteita, on yhtiön raportoitava vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä tavoitteiden saavuttamisesta.
- Yhtiön on raportoitava vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä kaupunkistrategian toteutumisesta.
- Yhtiön on raportoitava vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä hankintaohjelman toteutumisesta.

Lahden kaupunki katsoo toimineensa avoimen kirjeen käsittelyssä lakien mukaisesti ja oikein ja että se on vastannut kantelijoiden sanomalehdessä esitettyyn avoimeen kirjeeseen riittäväällä laajuudella. Vaatimukseen tietojen julkaisusta verkkosivuilla ei katsota olevan erityistä tarvetta tai velvoitetta.

Muutoksenhaku

muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

ote oikeusasiamies(at)eduskunta.fi 25.9. mennessä

Liitteenä

1. Lahden kaupungin konserniohje



Säädös  
nro: 2018/4

Lahti-konsernin konserniohje

---

## Lahti-konsernin konserniohje

Kaupunginvaltuusto 12.3.2018 § 17  
Asianumero: D/191/2018

Korvaa säädöksen: 2016/30

## Lahti-konsernin konserniohje

### SISÄLLYSLUETTELO

|   |    |
|---|----|
| 0 KONSERNIOHJEEN KESKEISET PERIAATTEET  | 1  |
| 1 KONSERNIOHJEEN NOUDATTAMISEN PERUSTE  |    |
| 1.1 Konserniohjauksen ja konsernivalvonnan tarkoitus ja normiperusta              | 3  |
| 1.2 Konserniohjeen soveltaminen ja sisältö  | 3  |
| 1.3 Konserniohjeen sitovuus ja hyväksyminen tytäryhteisön hallintoelimissä        | 3  |
| 2 KONSERNIOHJEEN SOVELTAMISALUE   |    |
| 2.1 Konsernisuhteen muodostuminen   | 4  |
| 2.2 Osakkuusyhteisö   | 4  |
| 3 KONSERNIN STRATEGINEN OHJAAMINEN JA KONSERNIJOHDON TEHTÄVÄT KONSERNIOHJAUKSESSA |    |
| 3.1 Kaupunginvaltuusto konsernin strategisten tavoitteiden asettajana             | 4  |
| 3.2 Konsernijohto konserniohjauksen ja konsernivalvonnan järjestäjänä             | 4  |
| 3.3 Keskeisten yhtiöiden hallitusvalinnat   | 4  |
| 4 KONSERNIOHJAUKSEN JA KONSERNIVALVONNAN JÄRJESTÄMINEN                            |    |
| 4.1 Konserni- ja tilajaosto   | 5  |
| 4.2 Kaupunginjohtaja  | 5  |
| 4.3 Kaupunginhallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja                       | 6  |
| 4.4 Palvelualuejohtajat   | 6  |
| 5 KONSERNIOHJAUKSEN ONNISTUMISEN ARVIOIMINEN                                      |    |
| 5.1 Tarkastuslautakunta   | 7  |
| 5.2 Tarkastuslautakunnan antamat ohjeet   | 7  |
| 6 TYTÄRYHTEISÖJEN TOIMINTAOHJEET  |    |
| 6.1 Kaupungin omistajapolitiikan noudattaminen                                    | 7  |
| 6.2 Konserniraportointi   | 7  |
| 6.2.1 Lakisääteinen tiedonantovelvollisuus  | 7  |
| 6.2.2 Muu tietojen antaminen  | 8  |
| 6.3 Omistajan kannanottoa vaativat asiat  | 8  |
| 6.4 Rahoitus ja maksuvalmius  | 9  |
| 6.5 Strategian laatiminen ja päivittäminen  | 9  |
| 6.6 Riskienhallinta   | 10 |
| 6.7 Ympäristöasiat  | 10 |
| 6.8 Henkilöstöpolitiikka  | 10 |
| 6.9 Julkiset ja muut hankinnat  | 10 |
| 6.10 Asiakirjojen säilyttäminen   | 11 |
| 6.11 Tilinpäätös  | 11 |
| 6.12 Konserni tytäryhteisönä  | 11 |

## **Omistamisen keskeiset periaatteet**

Omistajana kaupunki on kiinnostunut tyttäristään.

Kaupunki on aktiivinen omistaja, joka haluaa auttaa tytäryhteisöjä menestymään. Tytäryhtiölle turvataan edellytykset joustavaan operatiiviseen toimintaan.

Omistajapolitiikan ja Tytäryhteisöjen tavoitteena on edistää konsernin kokonaisedun toteutumista. Konsernin näkökulma voi poiketa tytäryhteisön välittömästä näkökulmasta. Näissä tilanteissa ratkaisu pyritään etsimään neuvottelemalla.

Ohjeen tavoitteena on, että konsernin tyttärillä on yhtenäinen tapa toimia.

Tiedon kulku on aktiivista ja avointa omistajalta tyttäriin ja tyttäristä omistajalle ja Tytäryhteisöt tiedottavat omistajaa kaikista yhteisöä koskevista merkittävistä muutoksista.

Tytäryhteisön on annettava kuntalaisille toiminnastaan riittävät tiedot.

## **TIIVISTELMÄ**

Omistajapolitiikan ja Tytäryhteisöjen tavoitteena on edistää konsernin kokonaisedun toteutumista.

Tiedottamisen ja yhteyden pidon kannalta konsernijohdossa olennaisia tahoja ovat kaupunginhallituksen puheenjohtaja, kaupunginjohtaja ja konsernipalvelujohtaja, erityisesti talouteen liittyvissä kysymyksissä. Muita tiedonkulun kannalta keskeisiä toimijoita ovat konsernipalveluiden omistajaohjaus, rahoituspalvelut, riskienhallinta.

Tytäryhteisön on pyydettävä dokumentoitu lausunto kaupunginjohtajalta etukäteen ennen päättävien elintensä päätöksentekoa seuraavissa asioissa:

- 1) yhtiöjärjestyksen, sääntöjen tai organisaatorakenteen muuttaminen
- 2) merkittävät taloudelliset muutokset ja merkittävät sopimukset
- 3) muutokset riskienhallinta- ja vakuutuspolitiikassa tai henkilöstöpolitiikassa
- 4) yhtiön johtamista koskevat muutokset

Tasekirjassa tai toimintakertomuksessa on lakisääteisten asioiden lisäksi mainittava seuraavat asiat:

- 1) Toimitusjohtajan palkan, palkkioiden, luontaisetujen ja bonusten määräytymisperusteet ja määrät kukin erikseen.
- 2) Jos yhtiölle on asetettu kaupungin talousarviossa yhtiökohtaisia tai yleisiä tavoitteita, on yhtiön raportoitava vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä tavoitteiden saavuttamisesta.
- 3) Yhtiön on raportoitava vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä kaupunkistrategian toteutumisesta.
- 4) Yhtiön on raportoitava vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä hankintaohjelman toteutumisesta.



## **KONSERNIOHJEEN NOUDATTAMISEN PERUSTE**

### **1.1 Konserniohjauksen ja konsernivalvonnan tarkoitus ja normiperusta**

Kuntalaki asettaa kunnille veloitteen päättää kuntakonsernin keskeisistä tavoitteista ja konserniohjauksen periaatteista sekä määrää kunnan konsernijohdosta konserniohjauksen ja konsernivalvonnan järjestäjänä. Konserniohjauksella tarkoitetaan konserniin kuuluvien yhteisöjen ja säätiöiden omistajaohjausta ja siihen liittyvää konsernivalvonnan ohjausta. Konsernivalvonnalla tarkoitetaan konsernin tavoitteiden toteutumisen ja konserniohjeen noudattamisen seuranta.

Konserniohjaus ja -valvonta perustuvat omistajan oikeuteen määrätä omistuksensa kohteesta lainsäädännön asettamissa rajoissa. Konserniohjaus täydentää yhteisöjen ja säätiöiden hallinnointi- ja ohjausjärjestelmään sisältyviä, pääosin pakottavaan lainsäädäntöön pohjautuvia menettelyjä.

### **1.2 Konserniohjeen soveltaminen ja sisältö**

Lahti-konsernin konserniohjetta sovelletaan Lahti-konserniin kuuluvien yhteisöjen ja säätiöiden konserniohjauksessa sekä soveltuvin osin Lahti-konserniin kuulumattomien Lahden kaupungin osakkuusyhteisöjen ja -säätiöiden ohjauksessa. Konserniohjeessa yhteisöillä tarkoitetaan jatkossa myös säätiöitä, mikäli säätiöitä ei ole yhteisöistä lausuttaessa erikseen mainittu.

Konserniohjeessa määritellään konserniohjauksen antamisen tavat ja perusteet sekä kaupungin toimielimien ja muiden viranomaisten asema ohjauksen antajina. Konserniohjeeseen sisältyvä menettelyllinen ja sisällöllinen ohjaus kattaa vain osan Lahti-konsernin konserniohjauksesta.

Kuntalain mukaan omistajaohjauksen tarkoituksena on konsernin kokonaisedun mukaisen toiminnan varmistaminen tytäryhteisöissä. Omistajaohjaus kohdistuu kaupungin edustajiin tytäryhteisön yhtiökokouksessa tai vastaavassa toimielimessä ja tytäryhteisöjen toimielimiin konserniohjeessa mainituissa konsernin toiminnoissa.

Konsernivalvonnan ohjauksen tarkoituksena on ohjata konsernin tavoitteiden toteutumisen ja konserniohjeen noudattamisen seuranta. Konsernivalvonnan ohjaus kohdistuu kaupungin toimielimiin ja viranhaltijoihin.

### **1.3 Konserniohjeen sitovuus ja hyväksyminen tytäryhteisön hallintoelimissä**

Konserniohje on tarkoitettu kaupungin toimielimiä ja viranhaltijoita, yhtiökokoukseen tai vastaavaan toimielimeen valittuja ja muita edustajia sekä kaupungin tytäryhteisöjä sitovaksi edellyttäen, ettei se tai sen perusteella annettu yksittäinen ohje ole ristiriidassa tai johda ohjetta noudatettaessa yksittäistapauksessa ristiriitaan pakottavan lainsäädännön kanssa. Ristiriidan ilmentyessä noudatetaan voimassa olevaa pakottavaa lainsäädäntöä.

Tytäryhteisön ylintä päätösvaltaa käyttävän hallintoelimen tulee käsitellä konserniohje ja hyväksyä siinä annetut toimintaohjeet tytäryhteisöä sitoviksi edellä mainitulla lainmukaisuutta koskevalla edellytyksellä. Konserniohje astuu voimaan 100% omistettujen tytäryhteisöjen osalta konserni- ja tilajaoksen päätöksen lainvoimaisuuden yhteydessä, kun yhteisön hallitus on sen käsitellyt. Tytäryhteisöjen tytäryhteisöissä noudatetaan myös tätä konserniohjetta. Toimintaohjeen ei katsota perustuvan konserniohjeeseen, jos sen noudattaminen loukkaa tytäryhteisön, sen toisen osakkaan tai tytäryhteisön toimintaan liittyvän kolmannen tahon oikeudellisesti suojattuja etuja, tai jos se on

muuten ristiriidassa yhteisöä koskevan tai muun pakottavan lainsäädännön kanssa. Tytäryhteisön on ilmoitettava havaitsemastaan ristiriidasta ja konserniohjeen noudattamatta jättämisestä välittömästi Lahden kaupunginjohtajalle. Ilmoitus tulee tehdä kirjallisessa muodossa.

Konserniohje on tarkoitettu osakkuusyhteisöjä sitovaksi lakisääteisen tiedonantovelvollisuuden täyttymisen piiriin kuuluvien ohjeiden lisäksi vain siltä osin kuin siitä on erikseen sovittu.

Konserniohje ei muuta tytäryhteisön eikä osakkuusyhteisön johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta.

## **2 KONSERNIOHJEEN SOVELTAMISALUE**

### **2.1 Konsernisuhteen muodostuminen**

Konserniohjetta noudatetaan Lahti-konsernissa. Konsernin määritelmässä noudatetaan linjausta, joka tulee ajantasaisesta lainsäädännöstä.

Lahti-konserni rakentuu Lahden kaupungista emoyhteisönä sekä tytäryhteisöinä niistä yhteisöistä ja säätiöistä, joissa edellä tarkoitettu määräysvalta on

- Lahden kaupungilla,
- Lahden kaupungilla yhdessä yhden tai useamman tytäryhteisönsä kanssa taikka
- Lahden kaupungin tytäryhteisöillä, joko jollakin yksin tai yhdessä muiden kanssa.

### **2.2 Osakkuusyhteisö**

Konserniohjetta noudatetaan Lahden kaupungin osakkuusyhteisöissä ja -säätiöissä soveltuvin osin. Osakkuusyhteisöissä tulisi noudattaa osakkuusyhteisön toimintaan soveltuvia konserniohjeen periaatteita.

Luettelo Lahden kaupungin osakkuusyhteisöistä ja -säätiöistä sisältyy kaupungin tilinpäätöskirjaan.

## **3 KONSERNIN STRATEGINEN OHJAAMINEN JA KONSERNIJOHDON TEHTÄVÄT KONSERNIOHJAUKSESSA**

### **3.1 Kaupunginvaltuusto konsernin strategisten tavoitteiden asettajana**

Kaupunginvaltuusto on kaupunkikonsernin ylin päätöksentekuelin, jonka on kuntalain mukaan päätettävä kaupungin ja kaupunkikonsernin toiminnan ja talouden keskeiset tavoitteet sekä konserniohjauksen periaatteet (kuntalaki 14 §). Kaupunginvaltuusto päättää kaupungin tavoitteiden mukaisista omistajaohjauksen periaatteista, omistajapoliittisista linjauksista, tytäryhteisöjen toiminnan ja talouden tavoitteista sekä hyväksyy konserniohjeet.

Lahden kaupunginvaltuusto päättää Lahti-konsernin toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista Lahden kaupungin strategiassa talousarvion yhteydessä ja tytäryhteisöjen toiminnan ja talouden tavoitteista talousarvion yhteydessä tai erillisellä päätöksellä.

### **3.2 Konsernijohto konserniohjauksen ja konsernivalvonnan järjestäjänä**

Konsernijohto vastaa kuntalain mukaan konserniohjauksen ja konsernivalvonnan järjestämisestä. Konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus, konserni- ja tilajaosto, kaupunginjohtaja ja muut johtosäännössä mainitut viranomaiset. (kuntalaki 48§)

Konsernijohdon vastuulla olevalla konserniohjauksen järjestämisellä tarkoitetaan sekä omistajaohjausta että tytäryhteisöjen valvontaa koskevien ohjeiden antamista.

### **3.3 Keskeisten yhtiöiden hallitusvalinnat**

Liitteessä 1 rastilla hallitus-kohdassa merkittyjen yhtiöiden hallituksiin tulee valita vähintään yksi jäsen puhtaasti liiketoiminta- tai hallitusosaamisen perusteella.

## **4 KONSERNIOHJAUKSEN JA KONSERNIVALVONNAN JÄRJESTÄMINEN**

### **4.1 Konserni- ja tilajaosto**

Konserni- ja tilajaoston tehtävänä on kaupunkikonsernin toiminnan ohjaaminen ja yhteensovittaminen sekä ohjeiden antaminen kaupungin edustajille tytäryhteisöjen hallintoelimissä kaupungin kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin (kuntalaki 39 §).

Lahti-konsernin konserniohjauksen ja -valvonnan järjestämistä koskevista ja muista Lahden konserni- ja tilajaoston ja tehtävistä on määrätty kaupungin hallintosäännössä.

Jaosto päättää erikseen niistä hallintosäännön toimivaltataulukon tarkoittamista tytäryhteisöistä, joiden osalta se ratkaisee tytäryhteisön hallintoelinten jäsenten tai jäsen ehdokkaiden nimeämisen sekä valitsee edustajan tytäryhteisön yhtiökokoukseen tai vastaavaan toimielimeen. Jaosto antaa valitsemalleen edustajalle ohjeet kaupungin kannan ottamisesta tytäryhteisön yhtiökokouksessa tai vastaavassa toimielimessä käsiteltävinä oleviin asioihin.

Jaosto nimittää ehdokkaat tytäryhteisön hallituksiin tai vastaaviin toimielimiin siten, että

- tytäryhteisön hallituksella tai vastaavalla toimielimellä on yhteisön toiminnan luonteen ja laajuuden edellyttämä asiantuntemus ja kokemus,
- tytäryhtiön hallituksessa mahdollisimman monella on liiketaloudellista ja/tai yhtiön toimialan asiantuntemusta ja kokemusta,
- tytäryhteisön muiden omistajien ja, jos yhteisön toimiala sitä edellyttää, keskeisten yhteistyökumppanien intressit ja asiantuntemus otetaan huomioon,
- tytäryhteisön hallituksen jäsenistä ei vaihtuisi hallitustyöskentelyn jatkuvuuden turvaamiseksi samanaikaisesti enempää kuin puolet.

Jaosto ohjaa tytäryhteisön yhtiökokouksessa tai vastaavassa toimielimessä kaupunkia edustavia tytäryhteisöjen hallintoelinten jäsenille maksettavien palkkioiden määräytymisperusteista siten, että

- palkkiot eivät saa ylittää kaupunginhallituksen palkkiotasoa, ellei kaupunginhallitus erityisestä syystä toisin päättä
- palkkiot määräytyvät edellä mainittujen, kaupunginhallituksen erillisen päätöksen mukaisen toimivaltataulukon tarkoittamien tytäryhteisöjen osalta sen mukaan kuin kaupunginhallitus on niistä erikseen päättänyt,

- jos tytäryhteisöä ei ole mainittu kaupunginhallituksen palkkiolistauksessa, tulee tytäryhtiön pyytää erillislausunto palkkiotasosta kaupunginhallitukselta ennen palkkioista päättämistä ja maksua.

#### **4.2 Kaupunginjohtaja**

Kaupunginjohtaja vastaa kuntalain mukaan kaupunkikonsernin operatiivisesta johtamisesta ja seurannasta kaupunginhallituksen alaisena sekä käyttää sen puolesta kaupungin puhevaltaa (kuntalaki 41 §). Lahden kaupunginjohtajan konserniohjauksen ja -valvonnan järjestämistä koskevista ja muista Lahti-konsernin johtamiseen liittyvistä tehtävistä on määrätty kaupungin hallintosäännössä.

Kaupunginjohtajan tehtävänä on kaupungin hallintosäännön mukaan johtaa kaupunkikonsernin toimintaa. Kaupunkikonsernin toiminnan johtajana kaupunginjohtajalle on hallintosäännössä annettu oikeus ottaa esiteltäväkseen palvelualuejohtajan palvelualueeseen kuuluva asia sekä siirtää palvelualueen johtajalle omaan esittelyynsä kuuluva asia. Palvelualuejohtajat toimivat kaupunginjohtajan johdolla.

Kaupunginjohtajalla on Lahden kaupungin tytäryhteisöihin kohdistuva, laajaomisteisissa tytäryhteisöissä joko osakassopimuksessa tai muulla tavalla erikseen sovittava oikeus

- osallistua tytäryhteisön hallituksen tai vastaavan toimielimen kokouksiin läsnäolo- ja puheoikeudella sekä
- kaupungin omistajapoliittisen edun yksittäistapauksessa niin vaatiessa pyytää sisäisen selvityksen teettämistä tytäryhteisössä ja saada tytäryhteisöstä selvityksen edellyttämät ja muut omistajapoliittisessa päätöksenteossa tarpeelliset tiedot.

Kaupunginjohtajan nimeämällä viranhaltijalla on kaupunginjohtajan estyneenä ollessa oikeus tämän sijasta osallistua kaupunginjohtajan seurantavastuulle konserni- ja tilajaoston erillisellä päätöksellä määrättyjen tytäryhteisöjen hallituksen tai vastaavan toimielimen kokouksiin läsnäolo- ja puheoikeudella kaupunginjohtajan läsnäolo- ja puheoikeudesta tässä ohjeessa määrättyin rajoituksin.

#### **4.3 Kaupunginhallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja**

Kaupunginhallituksen puheenjohtajan tehtäviin kuuluu hallintosäännön kaupunginhallitusta koskevien erillissäätösten mukaan valvoa kaupunginjohtajan seurantavastuulle konserni- ja tilajaoston erillisellä päätöksellä määrättyjen tytäryhteisöjen toimintaa.

Kaupunginhallituksen puheenjohtajalla tai hänen sijastaan varapuheenjohtajalla on oikeus osallistua Lahden kaupungin tytäryhteisöjen hallituksen tai vastaavan toimielimen kokouksiin läsnäolo- ja puheoikeudella kaupunginjohtajan läsnäolo- ja puheoikeudesta tässä ohjeessa määrättyin rajoituksin silloin, kun tähän on erityistä tarvetta.

#### **4.4 Palvelualuejohtajat**

Palvelualuejohtajat toimivat kaupunginjohtajan alaisuudessa sivistyksen palvelualueella ja kaupunkiympäristön palvelualueella. Palvelualuejohtajien tehtäviin kuuluu hallintosäännön kaupunginhallitusta koskevien erillissäätöjen mukaan johtaa palvelualueensa toimintaa sekä valvoa seurantavastuulle konserni- ja tilajaoston erillisellä päätöksellä määrättyjä tytäryhteisöjä.

Palvelualuejohtajalla on oikeus osallistua seurantavastuulle konserni- ja tilajaoston erillisellä päätöksellä määrättyjen tytäryhteisöjen hallituksen tai vastaavan toimielimen kokouksiin läsnäolo- ja puheoikeudella kaupunginjohtajan läsnäolo- ja puheoikeudesta tässä ohjeessa määrättyin rajoituksin.

Palvelualuejohtajan nimeämällä viranhaltijalla, jonka tytäryhteisön hallitus tai vastaava toimielin hyväksyy, on palvelualuejohtajan estyneenä ollessa oikeus tämän sijasta osallistua palvelualuejohtajan seurantavastuulle konserni- ja tilajaoston erillisellä päätöksellä määrättyjen tytäryhteisöjen hallituksen tai vastaavan toimielimen kokouksiin läsnäolo- ja puheoikeudella palvelualuejohtajan läsnäolo- ja puheoikeudesta tässä ohjeessa määrättyin rajoituksin.

## **5 KONSERNIOHJAUKSEN ONNISTUMISEN ARVIOIMINEN**

### **5.1 Tarkastuslautakunta**

Tarkastuslautakunta on kuntalain mukaan kaupungin hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten asetettu toimielin.

Tarkastuslautakunnalla on kaupungin omistajavallan nojalla oikeus saada tarvitsemansa selvitykset kaupungin tytäryhteisöjen toiminnasta ja tilinpäätöksistä. Lisäksi tarkastuslautakunnalla on oikeus käydä tutustumassa tytäryhteisön toimintaan ja tavoiteasetantaan voidakseen näin arvioida, tullaanko valtuuston asettamat tavoitteet tytäryhteisössä saavuttamaan.

### **5.2 Tarkastuslautakunnan antamat ohjeet**

Tarkastuslautakunnalla on kuntalain nojalla oikeus valtuuston ohella ohjata tilintarkastuksen painopisteitä tilintarkastajille annetuin erityisin ohjein (kuntalaki 123 §). Tilintarkastajille voidaan esittää esimerkiksi jonkin asian tarkempaa selvittämistä.

## **6 TYTÄRYHTEISÖJEN TOIMINTAOHJEET**

### **6.1 Kaupungin omistajapolitiikan noudattaminen**

Tytäryhteisön tulee toiminnassaan edistää Lahden kaupungin strategian ja omistajapolitiikan toteutumista.

Tytäryhteisön tulee toiminnassaan noudattaa Lahden kaupunginvaltuuston kaupungin talousarvion yhteydessä tai erillisellä päätöksellä tytäryhteisöille hyväksymiä omistajapoliittisia linjauksia ja toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita.

### **6.2 Konserniraportointi**

#### **6.2.1 Lakisääteinen tiedonantovelvollisuus**

Tytäryhteisön on annettava kaupunginhallitukselle tarpeelliset tiedot kaupunkikonsernin taloudellisen aseman arvioimiseksi ja sen toiminnan tuloksen laskemiseksi (kuntalaki 116 §, osakeyhtiölaki 6 luku 15 §). Tiedonantovelvollisuus koskee tilinpäätösasiakirjoihin sisältyvien tietojen ohella muitakin tarpeellisia tietoja.

Osakkuusyhteisön tulee antaa kaupunginhallitukselle tilinpäätöstietojensa yhdistelyä varten tarpeelliset tiedot viimeksi laaditusta tilinpäätöksestään (kirjanpitolaki 6 luku 14 §).

Tytär- ja osakkuusyhteisön on annettava edellä mainitut konsernitalinpäätöksen ja mahdollisen välitilinpäätöksen edellyttämät tiedot kirjanpitolain ja kirjanpitolauslautakunnan ohjeiden mukaisina

sekä Lahden kaupungin konsernihallinnon edellyttämässä muodossa ja aikataulussa.

Tytär- ja osakkuusyhteisön tulee antaa yhtiökokouksessa kaupungin yhtiökokousedustajalle tämän pyynnöstä tarkempia tietoja seikoista, jotka voivat vaikuttaa yhtiön tilinpäätöksen, taloudellisen aseman tai muun kokouksessa käsiteltävän asian arviointiin, ellei tietojen antaminen tuota yhtiölle olennaista haittaa (OYL 5 luku 25 §).

### **6.2.2 Muu tietojen antaminen**

Tytäryhteisön on toimitettava kokousten esityslistat ja pöytäkirjat henkilökohtaisena postina Lahden kaupungin konsernihallinnon edellyttämässä aikataulussa kaupunginjohtajalle, kaupunginhallituksen puheenjohtajalle ja omistajaohjaukseen. Lisäksi em. materiaali on toimitettava konsernipalvelujohtajalle ja kullekin palvelualuejohtajalle seuravastuun taulukon mukaisesti. Seuravastuutaulukko löytyy liitteenä konserniohjeen lopusta.

Tytäryhteisön on toimitettava toiminnan ja tuloksen seurantaraportit, tilinpäätökset ja välitilinpäätökset Lahden kaupungin konsernihallinnon edellyttämässä muodossa ja aikataulussa kaupunginjohtajalle, kaupunginhallituksen puheenjohtajalle, konsernipalvelujohtajalle, omistajaohjaukseen ja kullekin palvelualuejohtajalle tämän seuravastuun mukaisesti.

Tytäryhteisön on annettava kuntalaisille toiminnastaan yhteisön asema ja sen toimintojen turvaaminen huomioon ottaen riittävät tiedot sopivaksi harkitsemallaan tavalla.

### **6.3 Omistajan kannanottoa vaativat asiat**

Tytäryhteisön on pyydettävä dokumentoitu lausunto kaupunginjohtajalta etukäteen ennen päättävien elintensä päätöksentekoa asioissa, joilla saattaa olla merkittävä vaikutus tytäryhteisön, Lahden kaupungin tai Lahti-konsernin toimintaan tai taloudelliseen asemaan tai vastuuseen taikka joilla saattaa olla erityistä periaatteellista merkitystä. Dokumentoitu lausunto on pyydettävä ainakin seuraavissa tytäryhteisöä tai tyttären tyttärtä koskevissa asioissa:

- 1) yhtiöjärjestyksen tai sääntöjen muuttaminen,
- 2) toimialan muuttaminen,
- 3) tytäryhteisön perustaminen,
- 4) toiminnan laajentaminen, supistaminen tai muuttaminen,
- 5) toiminnan muuttaminen siten, että tytäryhteisö voi menettää hankintalainsäädännön mukaisen sidosyksikköasemansa suhteessa Lahden kaupunkiin,
- 6) pääomarakenteen muuttaminen,
- 7) taloudellisesti velan ottaminen tai antaminen taikka muu sitoutuminen omasta tai toisen tahon velasta tai sitoumuksesta, kuten omaisuuden kiinnittäminen tai pantin, takauksen tai muun vakuuden antaminen,
- 8) investoinnit tai merkittävän omaisuuserän taikka merkittävien immateriaali- tai muiden oikeuksien hankkiminen, myyminen, vuokraaminen, luovuttaminen tai panttaaminen,
- 9) merkittävät sopimukset,
- 10) osakkeiden ja osuuksien hankinta sijoitustarkoituksessa, ellei niiden hankkimista ja omistamista ole erityisesti annettu tytäryhteisön tehtäväksi,
- 11) raha- ja pääomamarkkinoilla olevien johdannaisinstrumenttien käyttö,
- 12) riskienhallinta- ja vakuutuspolitiikkaa tai henkilöstöpolitiikkaa koskevat ratkaisut,
- 13) tytäryhteisön hallintoelimille maksettavien palkkioiden ja toimitusjohtajalle maksettavien palkka- bonus ja muiden etujen määrät ja määräytymisperusteet sekä niissä tapahtuvat muutokset,



- 14) toimitusjohtajasopimus tai sen liitteiden muuttaminen,
- 15) toimitusjohtajan rekrytoinnin käynnistäminen ja toimitusjohtajan valinta,
- 16) muu, tytäryhteisön toimintaedellytyksiin tai palvelukykyyn vaikuttava tai tavanomaisesta poikkeava toiminta.

Kaupunginjohtaja harkitsee neuvotteluvaihtoehtojen alaiset asiat, joissa tytäryhteisön tulee etukäteen ennen päättävien elintensä päätöksentekoa hankkia jaoston kannanotto.

Kaupunginjohtaja käy harkintaa edellyttävissä tapauksissa keskustelun jaoston kanssa.

Omistajan kannanottoa vaativat asiat tulee käsitellä tytäryhteisön hallituksen kokouksissa omina pykälinä eikä niiden käsittelyä saa tehdä esityslistan muissa asioissa.

#### **6.4 Rahoitus ja maksuvalmius**

Tytäryhteisön on noudatettava kaupunginvaltuuston hyväksymiä rahoitus- ja sijoitustoiminnan periaatteita.

Yhtiöllä tulee olla toimintansa laatuun ja laajuuteen nähden riittävä rahoitussuunnitelma. Rahoitussuunnitelma pitää sisällään suunnitelman lyhyt- ja pitkäaikaisen vieraan pääoman hankkimisesta, raha- ja pääomamarkkinoilla olevien johdannaisinstrumenttien käytöstä ja muista rahoitusjärjestelyistä. Suunnitelma ja tieto edellä mainittujen järjestelyjen toteutuksesta on toimitettava konsernipalvelujen rahoitusyksikölle etukäteen ennen päättävien elinten päätöksentekoa.

Tytäryhteisön tulee liittyä asiakkaaksi Lahden kaupungin sisäiseen pankkiin. Tästä voidaan poiketa konsernipalvelujohtajan dokumentoidulla ilmoituksella. Myös muu yhteisö voidaan hyväksyä sisäisen pankin asiakkaaksi yhteisön tekemästä hakemuksesta.

Tytäryhteisön on toimitettava konsernipalvelujen rahoitukseen selvitys investointikohteesta etukäteen ennen päättävien elinten päätöksentekoa. Selvityksen on pidettävä sisällään investoinnin käyttötarkoitus, arvio investoinnin vaikutuksista yhtiön maksuvalmiuteen ja yhtiön kassavirtasuunnitelma koko laina-ajalta. Tytäryhteisön tulee ilmoittaa tilapäisestä tai pysyvästä maksukyvyttömyydestä tai sen uhasta välittömästi kaupunginjohtajalle, konsernipalvelujohtajalle ja konsernipalvelujen rahoituspalveluille.

#### **6.5 Strategian laatiminen ja päivittäminen**

Tytäryhteisön on laadittava yhteisön toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä strategia huomioiden omistajan kaupunkistrategia. Strategia tulee päivittää vastaamaan kaupunkistrategiaa ja/tai muuttuneita toimintaedellytyksiä. Yhtiön on toimitettava ajantasainen strategiansa konsernipalveluiden omistajaohjaukseen.

#### **6.6 Riskienhallinta**

Tytäryhteisön on järjestettävä toimintansa laatuun ja laajuuteen nähden riittävä riskienhallinta sekä huolehdittava sen dokumentoinnista ja ajantasaisuudesta. Riskienhallinnan tulee kattaa vähintään strategisten riskien, taloudellisten riskien, toiminnallisten riskien ja lakien sekä ohjeiden noudattamisen alueet. Riskienhallinnan järjestämisen vähimmäistasolla on tunnistettava, analysoitava ja arvioitava yhteisön toimintaan kohdistuvat merkittävät riskit sekä määriteltävä toimenpiteet ja eri toimijoiden tehtävä- ja vastuualueet niiden hallitsemiseksi. Yhtiön on toimitettava ajantasainen riskienhallinta dokumentti konsernipalveluiden omistajaohjaukseen. Merkittävistä uusista riskeistä tulee välittömästi olla yhteydessä konsernin riskienhallintaan.



## 6.7 Ympäristöasiat

Omistajaohjausyksiköllä ja Lahden seudun ympäristöpalveluilla on tiedonsaantioikeus tytäryhteisön keskeneräisistä ympäristövaikutusten arviointi (YVA) -menettelyistä. Tytäryhteisö toimittaa ympäristövaikutusten arviointisuunnitelman luonnoksen omistajaohjausyksikölle ja Lahden seudun ympäristöpalveluille kolme (3) viikkoa ennen sen yhteysviranomaiselle jättämistä.

## 6.8 Henkilöstöpolitiikka

Tytäryhteisön on noudatettava toiminnassaan soveltuvin osin Lahden kaupungin henkilöstöpolitiikan periaatteita.

Tytäryhteisö liittyy jäseneksi työnantajan työnantajayhteisöön. Tytäryhteisö järjestää eläkevakuutuksensa KEVA:ssa silloin, kun se on Lahden kaupungin edun mukaista eikä tytäryhteisön etu muuta edellytä.

## 6.9 Julkiset ja muut hankinnat

Tytäryhteisön on julkisissa hankinnoissaan noudatettava lakia julkisista hankinnoista ja tarpeen vaatiessa erityisalojen hankintalakia.

Tytäryhteisön on julkisissa ja muissa hankinnoissaan noudatettava Lahti-konsernin hankintaohjelmaa. Yhtiöiden hankkiessa konsernissa tuotettuja tavaroita, palveluita ja rakennusurakointia on yhtiöiden selvitettävä niiden kilpailukykyisyys tarjouspyynnöllä.

## 6.10 Asiakirjojen säilyttäminen

Tytäryhteisön tulee ratkaista pysyvästi säilytettävien asiakirjojen turvaava sijoittaminen. Pysyvästi säilytettävät asiakirjat, joita tytäryhteisö ei enää toiminnassaan tarvitse, on mahdollista sijoittaa Lahden kaupungin keskusarkistoon konsernipalvelujohtajan päätöksellä. Mikäli asiakirjat sijoitetaan keskusarkistoon, tytäryhteisön on noudatettava arkistotoimensa hoidossa soveltuvin osin kaupunginarkistonhoitajan ohjeita.

## 6.11 Tilinpäätös

Tytäryhteisön on toimitettava hallituksen hyväksymä ja tilintarkastajan tarkastama yhtiön tilinpäätös konsernipalveluiden ilmoittamassa aikataulussa Lahden kaupungille tai valitulle palvelutuottajalle, joka tekee konsernitalinpäätöksen. Ellei konsernipalvelut ilmoita tilinpäätösaikataulua joulukuun ensimmäiseen päivään mennessä, noudatetaan edellisvuoden aikataulua.

Tasekirjassa tai toimintakertomuksessa on lakisääteisten asioiden lisäksi mainittava seuraavat asiat:

1. Toimitusjohtajan palkan, palkkioiden, luontaisetujen ja bonusten määräytymisperusteet ja määrät kukin erikseen.
2. Jos yhtiölle on asetettu kaupungin talousarviossa yhtiökohtaisia tai yleisiä tavoitteita, on yhtiön raportoitava vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä tavoitteiden saavuttamisesta.
3. Yhtiön on raportoitava vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä kaupunkistrategian toteutumisesta.
4. Yhtiön on raportoitava vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä hankintaohjelman toteutumisesta.

## **6.12 Konserni tytäryhteisönä**

Lahden kaupungin tytärkonsernien ja tyttärien hallituksen puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat tulee olla samat henkilöt, ellei osakkuussopimus, rahoitussopimus tai kaupunginjohtajan päätös muuta edellytä.

**LIITE 1**

|                                       |                |                 |
|---------------------------------------|----------------|-----------------|
|                                       |                |                 |
| <b>LAHDEN KAUPUNKIKONSERNI</b>        |                |                 |
|                                       |                |                 |
| <b>TASEYKSIKÖT</b>                    |                |                 |
| <b>Lahden kaupunginteatteri</b>       |                |                 |
| <b>Lahden kaupunginorkesteri</b>      |                |                 |
| <b>Lahden Tilakeskus</b>              |                |                 |
|                                       |                |                 |
|                                       |                |                 |
| <b>TYTÄRYHTEISÖT JA KUNTAYHTYMÄT</b>  |                |                 |
|                                       |                |                 |
| <b>ASUMINEN JA TOIMITILAT</b>         | <b>Omistus</b> | <b>Hallitus</b> |
|                                       |                |                 |
| Lahden Talot Oy                       | 100 %          | x               |
| Lahden Asunnot Oy                     | 100 %          |                 |
| Lahden Palveluasunnot Oy              | 100 %          |                 |
| Kiinteistö Oy Vesijärvenkatu 36       | 100 %          |                 |
| Oppilastalo Oy                        | 93,27 %        |                 |
| Kiinteistö Oy Lahden Sammonkatu 8     | 78,63 %        |                 |
| Kiinteistö Oy Nastonharjun liiketalo  | 75,60 %        |                 |
| Kiinteistö Oy Naskunvuo               | 100 %          |                 |
| Lahden Jäähalli Oy                    | 40,25 %        |                 |
| Lahden Rudolf Steiner -koulun Talo Oy | 91,70 %        |                 |
| Lahden Terveystalo Oy                 | 91,66 %        |                 |
| Musiikkiopiston Omakotisäätiö         | 100 %          |                 |
| Nastolan Kulttuurikiinteistöt Oy      | 80,90 %        |                 |
| Nastolan Virastotalokiinteistö Oy     | 79,40 %        |                 |
| Osaamiskiinteistöt Oy                 | 77,99 %        |                 |
| Päijät-Hämeen Ajoharjoittelurata Oy   | 70,61 %        |                 |
| Radio- ja tv-museosäätiö              | 50,00 %        |                 |
| Spatium Toimitilat Oy                 | 100 %          | x               |
|                                       |                |                 |
| <b>ALUEELLINEN KEHITTÄMINEN</b>       |                |                 |
|                                       |                |                 |
| Lahden seutu - Lahti Region Oy        | 59,50 %        |                 |
| KOKO Lahti Oy                         | 100 %          | x               |
| Lahti Events Oy                       | 100 %          |                 |
| Lahden Seudun Kehitys Oy LADEC        | 76,76 %        |                 |
| Energion Oy                           | 76,76 %        |                 |
| Nastolan Yrityspalvelu Oy             | 100 %          |                 |

|  |         |   |
|--|---------|---|
| Koulutuskeskus Salpaus kuntayhtymä     | 68,71 % |   |
| Päijät-Hämeen liitto kuntayhtymä       | 56,44 % |   |
|  |         |   |
| <b>INFRASTRUKTUURIN YLLÄPITO</b>       |         |   |
|  |         |   |
| Kiinteistö Oy Hansaparkki              | 56,88 % |   |
| Kiinteistö Oy Lahden Siltavouti        | 93,33 % |   |
| Lahden Pysäköinti Oy                   | 100 %   |   |
| Lahden Sairaalaparkki Oy               | 81,89 % |   |
| Lahti Aqua Oy                          | 100 %   | x |
| Aqua Palvelu Oy                        | 100 %   |   |
| Aqua Verkko Oy                         | 100 %   |   |
| LABIO Oy                               | 83,43 % |   |
| Lahti Energia Oy                       | 100 %   | x |
| LE-Sähköverkko Oy                      | 100 %   |   |
| Päijät-Hämeen Jätehuolto Oy            | 58,58 % | x |
|  |         |   |
| <b>PALVELUTUOTANTO</b>                 |         |   |
|  |         |   |
| Eteva kuntayhtymä                      | 4,66 %  |   |
| Provincia Oy                           | 65,19 % |   |
| Hollolan-Lahden vesilaitos kuntayhtymä | 40,00 % |   |
| Lahden Konservatorio Oy                | 50,57 % |   |
| Lahden Työn Paikka Oy                  | 100 %   | x |
| Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymä        | 52,34 % |   |
| Päijät-Hämeen Tekstiilihuolto Oy       | 52,73 % |   |
| Työterveys Wellamo Oy                  | 61,85 % |   |
|  |         |   |

### Seuranta- ja valvontavastuut yhtiöittäin

Konserni- ja tilajaosto päättää, että konserniyhteisöjen valvontavastuut yms. määrittävät kaupunginjohtajan ja palvelualuejohtajien välillä seuraavasti:

#### 1) Kaupunginjohtajan valvontavastuulla:

Lahti Energia Oy  
 Lahti Aqua Oy  
 Päijät-Hämeen Jätehuolto Oy  
 Lahden Seudun Kehitys LADEC Oy  
 Koko- Lahti Oy  
 Lahden seutu - Lahti Region Oy  
 Lahti Events Oy  
 Osaamiskiinteistöt Oy  
 Spatium Toimitilat Oy  
 Lahden Urheiluhalliyhdistys ry

Päijät-Hämeen liiton kuntayhtymä  
Hollolan-Lahden vesilaitoskuntayhtymä  
Lahden Seudun Puhelin Oy  
Lahden Työn Paikka Oy  
Lahden Jäähalli Oy  
Päijät-Hämeen koulutus konserni –kuntayhtymä  
Lahden Pysäköinti Oy  
Lahden Sairaalaparkki Oy  
Midinvest PH Fund I Ky  
Kiinteistö Oy Naskunvuo  
Kuntien Tiera Oy  
Nastolan Yrityspalvelu Oy  
Muovipoli Oy  
Etevan kuntayhtymä  
VVO-yhtymä Oyj  
Lahden Terveystalo Oy  
Päijät-Hämeen lentokentäsäätiö  
Kiinteistö Oy Lahden Sammonkatu 8  
Kansainvälinen designsäätiö  
Kuntarahoitus Oyj  
Suomen Urheiluopiston Kannatusosakeyhtiö  
Lahden Tennis- ja Squashkeskus Oy

## **2) konsernipalvelujohtajan valvontavastuulla**

Lahden Talot Oy  
Calpro Oy  
Työterveys Wellamo Oy  
PHP Holding Oy

## **3) Kaupunki- ja ympäristöpalvelualue, kaupunkikehitysjohtajan valvontavastuulla**

Lahden Pysäköinti Oy  
Lahden Sairaalaparkki Oy  
Kiinteistö Oy Lahden Siltavouti  
Kiinteistö Oy Hansaparkki  
Kiinteistö Oy Lahden Laiturikadun Pysäköinti Oy  
Seponkadun pysäköinti Oy  
Päijät-Hämeen Ajoharjoittelurata Oy  
TVV Lippu- ja maksujärjestelmä Oy

## **4) sivistyksen palvelualue, palvelualuejohtajan valvontavastuulla**

Lahden Konservatorio Oy  
Musiikkiopiston Omakotisäätiö  
Lahden kansainvälinen Urkuviikko ry  
Radio- ja tv-museosäätiö  
Rudolf Steiner -koulun johtokunta  
Lahden kansainvälinen kirjailijakokous ry  
Päijät-Hämeen kesäyliopisto

Lahden Rudolf Steiner-koulun Talo Oy  
Päijät-Hämeen tutkimusseura ry

### **5) Osallisuuden ja hyvinvoinninpalvelualue, palvelualuejohtajan valvontavastuulla**

Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä  
Sosiaalipsykiatrinen säätiö  
Hämeen Päihdehuollon Kuntayhtymä  
Päijät-Hämeen Tekstiilihuolto Oy  
Etevan kuntayhtymä  
Lahden vanhusten asuntosäätiö  
Riihelän Huolto Oy

### **LIITE 2 Yhteystiedot**

Asema, sähköpostiosoite ja puhelinnumero

Kaupunginjohtaja  
jyrki.myllyvirta@lahti.fi, 050 63 895

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja  
pekka.komu@lahti.fi

Konserni- ja tilajaoston puheenjohtaja  
aleksi.mantyla@lahti.fi

Konsernipalvelujohtaja  
mika.makinen@lahti.fi, 050 556 9815

Palvelualuejohtaja tiina.granqvist@lahti.fi  
050 383 6574

Tekninen- ja ympäristö  
olli.alho@lahti.fi

Omistajaohjaus  
veli-pekka.ignatius@lahti.fi, 044 716 1895

Rahoituspalvelut paivi.vaisanen@lahti.fi, 044  
716 1428

Riskienhallinta antti.prepula@lahti.fi, 044  
416 3812



**Lahden kaupunki**  
Kaupunginhallitus

**Päätöspäivämäärä**  
14.09.2020 § 224

---

**Saapuneet ja lähteneet asiakirjat 14.9.2020**

D/49/07.01.03.00.02/2020

|               |   |
|---------------|---|
| <b>Päätös</b> | Päätösehdotus hyväksyttiin.   |
| Päätösehdotus | Kaupunginhallitus merkitsee luettelossa mainitut asiakirjat tiedokseen.                   |
| Perusteluosa  | Kaupunginhallituksen jäsenille jaetaan luettelo saapuneista ja lähteneistä asiakirjoista. |
| Muutoksenhaku | muutoksenhakukielto   |
| Toimenpiteet  | -   |
| Liitteenä     | 1. Luettelo   |



**Kaupunginhallituksen kokous 14.9.2020****Saapuneet ja lähteneet asiakirjat**

---

- 1. Lautakuntien ja jaostojen pöytäkirjoja**
  - Liikunta- ja kulttuurilautakunta 27.8.2020 D/12/2020
  - Rakennus- ja ympäristölupalautakunta 1.9.2020 D/18/2020
  - Sivistyslautakunta 25.8. ja 1.9.2020 D/5/2020
  - Tekninen ja ympäristölautakunta 1.9.2020 D/17/2020
  - Elinvoima- ja työllisyysjaosto 17.8.2020 D/35/2020
  - Konserni- ja tilajaosto 17.8.2020 D/36/2020
  - Osallisuuden ja hyvinvoinnin jaosto 27.8.2020 D/14/2020
  
- 2. Esityslista**
  - Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän hallitus 14.9.2020 D/206/2020
  
- 3. Kaupunginjohtajan päätöksiä**
  - 1.9.2020 § 66: Vieraanvaraisuuden osoittaminen SPT ry:n symposiumin yhteydessä Lahdessa 2021 D/1537/2020
  - 7.9.2020 § 68: Kuntatodistusten liikkeellelasku D/151/2020
  
- 4. Saapunut kirje**
  - Heinolan kaupunki**
    - kaupunginhallitus 17.8.2020/Ote 149 §: Lausunto Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän omistajakuntien omistajastrategiasta D/1234/2020



Lahden kaupunki  
Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä  
14.09.2020 § 225

---

## Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän omistajakuntien omistajastrategia

D/1234/00.00.01.02.04/2020

Asian valmistelija /  
Lisätietojen antaja

Hyvinvointijohtaja Mikko Komulainen, puh. 044 716 1735

### Päätös

Kaupunginjohtaja täydensi päätösehdotustaan seuraavasti:

Kaupunginhallitus hyväksyy liitteenä olevan ehdotuksen Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän jäsenkuntien omistajastrategiasta ja ehdottaa että kohtaan 2.3.3 Palveluverkon kehittämisen ja ylläpitoinvestointien periaatteet lisättäisiin viimeiseksi kappaleeksi lause ”Kuntayhtymä voi harkintansa mukaan hankkia omistukseensa palvelutoiminnassa tarvitsemansa jäsenkunnan omistamat toimitilat.”

Kaupunginhallitus katsoo, että integroidun sote-yhtymän toiminnan ja kehittämisen kannalta on perusteltua että yhtymä voi tarvittaessa omistaa ja hallita kaikkia sen toiminnassa tarvittavia tiloja ja kiinteistöjä.

Muutettu päätösehdotus hyväksyttiin.

Samalla kaupunginhallitus tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

### Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Kaupunginhallitus hyväksyy liitteenä olevan ehdotuksen Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän jäsenkuntien omistajastrategiasta seuraavalla täydennyksellä: kohtaan 2.3.3 Palveluverkon kehittämisen ja ylläpitoinvestointien periaatteet lisätään viimeiseksi kappaleeksi lause ”Kuntayhtymä voi harkintansa mukaan hankkia omistukseensa palvelutoiminnassa tarvitsemansa jäsenkunnan omistamat toimitilat.”

Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

### Perusteluosa

Työvaliokunta päätti käynnistää kokouksessaan 16.10.2019 Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän omistajakuntien omistajastrategian valmistelun. Omistajastrategian valmisteluun valittiin KPMG Oy ja päätettiin, että konsultin työn kustannukset jaetaan kuntien kesken kuntayhtymien maksuosuuksien suhteissa. Valmistelua varten nimettiin ohjausryhmä, johon kuuluvat Rinna Ikola-Norrbacka, Päivi



**Lahden kaupunki**  
Kaupunginhallitus

**Päätöspäivämäärä**  
14.09.2020 § 225

---

Rahkonen (pj.), Osmo Pieski, Petri Koivula, Mika Mäkinen ja Mikko Komulainen sekä hyvinvointikuntayhtymä nimeämä asiantuntijaedustaja.

Tämä omistajastrategia on laadittu yhtymän työvaliokunnan toimesta yhdessä KPMG:n asiantuntijoiden kanssa. Prosessin aikana työvaliokunta ja KPMG ovat tavanneet kokouksissa, joissa strategiaa on työstetty ja validoitu vaiheittain.

Strategian sisältöä on koottu kyselylomakkeen ja haastattelujen avulla. Kysymyksiin ja haastatteluihin osallistuivat kaikki omistajakuntien kuntajohtajat ja kuntayhtymän toimitusjohtaja.

Liitteenä olevasta Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän omistajakuntien omistajastrategiasta pyydetään PHHYKY:n jäsenkuntien lausunnot 11.8.2020 mennessä ja annetut lausunnot pyydetään toimittamaan [kirjaamo@lahti.fi](mailto:kirjaamo@lahti.fi) osoitteeseen.

Muutoksenhaku

oikaisuvaatimusohje

Toimenpiteet

ote Pekka Timonen, Mikko Komulainen

Liitteenä

1. Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän jäsenkuntien omistajastrategia



# Päijät-Hämeen Hyvinvointikunta- yhtymä

## **Omistajakuntien omistajastrategia**

KPMG Oy Ab

20.2.2020

## Sisällysluettelo

|       |   |    |
|-------|---|----|
| 1     | Omistajakuntien omistajastrategian tausta ja tavoitteet                 | 2  |
| 1.1   | Omistajastrategian tarkoitus ja tehtävä                                 | 2  |
| 1.2   | Omistajaohjaus kuntayhtymässä   | 2  |
| 1.3   | Omistajastrategian laadintaprosessi                                     | 4  |
| 2     | Omistajastrategia   | 5  |
| 2.1   | Johdanto omistajastrategiaan  | 5  |
| 2.2   | Omistajastrategian tavoitteet   | 5  |
| 2.3   | Omistajastrategiset periaatteet ja linjaukset                           | 6  |
| 2.3.1 | Liikelayritysten ja yhtiöiden ohjauksen sekä kumppanuuksien periaatteet | 6  |
| 2.3.2 | Tukipalveluiden järjestämisen periaatteet                               | 6  |
| 2.3.3 | Palveluverkon kehittämisen ja ylläpitoinvestointien periaatteet         | 7  |
| 2.3.4 | Kannustin- ja palkitsemisperiaatteet                                    | 7  |
| 2.3.5 | Yhdyspinnoilla tehtävän yhteistyön periaatteet                          | 7  |
| 3     | Keskeiset omistajastrategiasta johdetut toimenpiteet                    | 8  |
| 4     | Omistajastrategian ylläpito   | 9  |
| 5     | Omistajastrategian hyväksyntä   | 10 |



# 1 Omistajakuntien omistajastrategian tausta ja tavoitteet

## 1.1 Omistajastrategian tarkoitus ja tehtävä

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän, eli PHHYKYn tarkoitus on tuottaa laadukkaita sosiaali- ja terveydenhuollon sekä ympäristöterveyden palveluja Päijät-Hämeessä kulloinkin voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.

Kuntayhtymän omistavat Asikkalan, Hartolan, Heinolan, Hollolan, Iitin, Kärkölan, Lahden, Myrskylän, Orimattilan, Padasjoen, Pukkilan ja Sysmän kaupungit ja kunnat, jotka Heinolaa ja Sysmää lukuun ottamatta, ovat siirtäneet perusterveydenhuollon ja sosiaalitoimen järjestämismääräyksiin kuntayhtymälle. Heinola ja Sysmä ovat mukana erikoissairaanhoidon ja ensihoidon osalta lakisääteisen järjestämismääräyksiin mukaisesti.

Järjestämismääräyksellä tarkoitetaan kuntalain 8§:n mukaista oikeudellista vastuuta siitä, että lailla säädetty palvelut ja velvoitteet tulevat säännösten mukaisesti hoidetuiksi. Kunnat ovat siirtäneet yhtymälle järjestämismääräyksiinsä, jolloin yhtymä vastaa, että asukkaat saavat tarvitsemansa palvelut laadukkaasti ja oikea-aikaisesti.

Järjestämismääräyksiin siirron tarkoituksena on sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämismääräyksiin organisoiminen mahdollisimman laajasti samalle taholle, jotta eri integraatio tavoitteet saavutetaan mahdollisimman hyvin. Rahoitusvastuu on kunnilla. Rahoitusvastuu liittyy osaltaan myös järjestämismääräyksiin. Rahoitusvastuu määrittää sen, millä taholla on vastuu lakisääteisten sosiaali- ja terveystalvelujen rahoittamisesta. Kuntien rahoitusvastuu tarkoittaa sitä, että kunnilla on kokonaisvastuu myös sote-palvelujen rahoituksesta ja tällöin joudutaan samalla arvioimaan myös väestön kokonaishyvinvointia.

Omistajastrategia on jäsenkuntien hyväksymä yhteinen tahdonilmaisu, joka osaltaan ohjaa kuntien omaa päätöksentekoa, kuntien välistä yhteistyötä sekä kuntien nimeämiä edustajia heidän osallistuessaan yhtymän päätöksentekoon ja hallintoon.

Omistajastrategia on laadittu yhtymän omistajien odotusten ja omistajatahdon kirkastamiseksi ja yhtenäistämiseksi sekä viestittämään omistajien tahtoa kuntayhtymälle. Kuntayhtymän laatii erikseen oman strategiansa johtamisprosessinsa mukaan.

## 1.2 Omistajaohjaus kuntayhtymässä

Yhtymän omistajakunnat toteuttavat omistajaohjaustaan pääasiassa yhtymän perussopimuksessa määritettyjen toimielinten kautta. Kuntayhtymässä ylintä päätösvaltaa käyttää yhtymäkokous, joka koostuu jäsenkuntien nimeämistä kuntien edustajista. Yhtymäkokous valitsee hallituksen johtamaan yhtymän toimintaa.

Omistajaohjausta tapahtuu virallisten toimielinten kautta myös muissa foorumeissa, kuten työvaliokunnassa sekä kuntayhtymän ja kunnan välisissä neuvotteluissa.

Perussopimuksen 19 §:ssä mainitaan työvaliokunnan tehtävistä;



Jäsenkuntien kuntajohtajista muodostuva työvaliokunta vastaa yhteistoiminnasta. Edellä kerrotun yhteistoiminnan lisäksi työvaliokunta toimii yhtymän toimitusjohtajan toimintaa tukevana elimenä erityisesti yhtymän taloudellisten toimintaedellytysten suunnittelussa. Suurimman omistajan kuntajohtaja toimii työvaliokunnan puheenjohtajana ja kokoonkutsujana. Kokouksen asialistan laatii suurimman omistajan osoittama henkilö yhtymän avustuksella. Yhtymän toimitusjohtajalla on kokouksessa puheoikeus ja läsnäolovelvollisuus. Muiden henkilöiden läsnäolosta työvaliokunta päättää erikseen ja tapauskohtaisesti.

Liitessä B esitetään esimerkkikaavio päätöksenteosta kuntayhtymässä työvaliokunnan näkökulmasta.

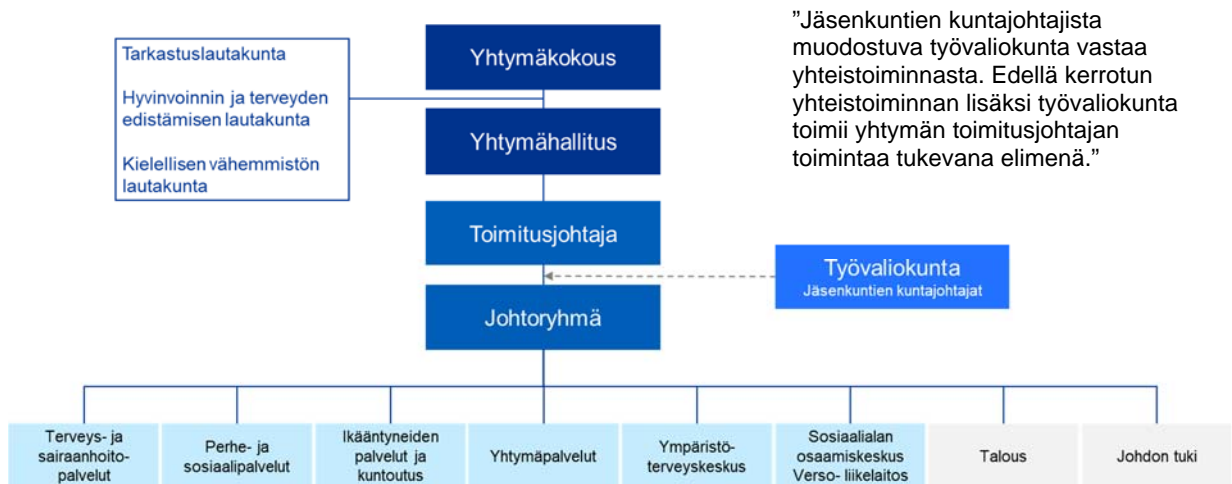
Työvaliokunta käsittelee asiat ennen yhtymähallituksen käsittelyä antaen niihin lausuntonsa. Kaikki strategiset ja keskeiset asiat käsitellään työvaliokunnassa. Näihin asioihin kuuluu mm;

- Yhtymän strategia, tavoitteet, talousarvio sekä näiden mittarit ja seuranta sekä laajavaikutteisten periaatepäätösten riskienarvointi
- Yhteisön (yhtymä ja tytäryhteisöt) toiminta-ajatuksen, toiminnan tai juridisen rakenteen muuttaminen tavalla, joka olennaisilta osin poikkeaa tytäryhteisölle asetetuista tavoitteista tai siten, että yhteisö voi menettää hankintalainsäädäntöön tai oikeuskäytäntöön perustuvan sidosyksikköasemansa suhteessa kuntaan sekä muut yhteisön toiminnallisiin periaatteisiin vaikuttavat asiat
- Hallinnolliset asiat, kuten yhtiöjärjestyksen ja sääntöjen, sekä hallintosäännön muuttaminen sekä henkilöstöpoliittiset asiat. Myös periaatteelliset, taloudellisesti merkittävät tai muuhun kuin yhteisön tavanomaiseen toimintaan kuuluvat sopimukset tai epätavallisin ehdoin tehtävät sopimukset yhtiön ja sen osakkeenomistajan taikka hallituksen jäsenen välillä, kyseisten sopimusten muuttaminen sekä sopimukseen perustuvista oikeuksista luopuminen sekä muut sopimusasiat
- Yritysjärjestelyihin, ostoihin ja myynteihin sekä kiinteistöjen, osakkeiden sekä muun omaisuuden ostoihin ja myynteihin liittyvien asioiden sekä poikkeuksellisen voitonjakoehdotuksen käsittely
- Merkittävien investointien käsittely. Yhtymän investointi- ja rahoitussuunnitelma. Myös varsinaiseen toimintaan kuulumattomien investointien käsittely sekä pääomarakenteen muutokset. Samoin merkittävät rahoitusjärjestelyt.





### Kuntayhtymän organisaatorakenne



## 1.3 Omistajastrategian laadintaprosessi

Tämä omistajastrategia on laadittu yhtymän työvaliokunnan toimesta yhdessä KPMG:n asiantuntijoiden kanssa. Prosessin aikana työvaliokunta ja KPMG ovat tavanneet kokouksissa, joissa strategiaa on työstetty ja validoitu vaiheittain.

Strategian sisältöä on koottu kyselylomakkeen ja haastattelujen avulla. Kysymyksiin ja haastatteluihin osallistui kaikki omistajakuntien kuntajohtajat ja kuntayhtymän toimitusjohtaja.



## 2 Omistajastrategia

### 2.1 Johdanto omistajastrategiaan

Omistajastrategia on jäsenkuntien hyväksymä yhteinen tahdonilmaisu, joka osaltaan ohjaa kuntien omaa päätöksentekoa, kuntien välistä yhteistyötä sekä kuntien nimeämiä edustajia heidän osallistuessaan yhtymän päätöksentekoon ja hallintoon.

Omistajastrategiassa kuvataan omistajien tavoitteet ja tahto, keskeiset linjaukset ja periaatteet sekä keskeiset strategiasta johdettavat toimenpiteet.

Tämä omistajastrategiadokumentti ei sellaisenaan ole kuntayhtymää juridisesti sitova, mutta omistajat edellyttävät, että omistajien yhteinen tahto näkyy kuntayhtymän omassa strategiassa ja toiminnassa. Omistajakuntien valtuustot käsittelevät omistajastrategian. Kuntayhtymän hallitus ja yhtymäkokous käsittelevät omistajastrategian ja merkitsevät sen vähintäänkin tiedoksi.

### 2.2 Omistajastrategian tavoitteet

Yhtymän omistajakunnat ovat päättäneet yhteisymmärryksessä omistamansa yhtymän strategisista tavoitteista, linjauksista ja periaatteista seuraavaa:

#### Palvelut asukkaille

- Lakisääteisten tehtävien tehokas hoitaminen
- Toiminnan painopisteen pysyminen peruspalveluissa
- Palveluverkkoa kehitetään läpinäkyvästi kuntarajoista riippumatta, palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta ensisijaisesti varmistaen
- Yhtymän palveluiden ja toiminnan tasapainoisuuden pysyminen suhteessa yhtymän omistajakuntien kantokkyyn ja rahoituspohjaan

#### Alueen elinvoima

- Sosiaali- ja terveyspalvelujen rooli alueen työllisyyden ja vetovoiman rakentajana koko maakunnassa otetaan huomioon ja tähän liittyvää valtakunnallista edunvalvontaa toteutetaan yhdessä
- Kustannustehokkuutta ja vaikuttavuutta ohjataan ja seurataan, sekä asetetaan niille mittareita

#### Luottamuksellinen yhteistyö

- Kuntayhtymän ja jäsenkuntien välillä luottamusta rakennetaan jatkuvalla ja aktiivisella vuorovaikutuksella, aktiivisella tiedottamisella, asukkaiden ja henkilöstön kuulemisella ja mukaan ottamisella valmisteluun ja yhteiseen rakentamiseen. Tämä



luo perustan myös toimiville rajapinnoille kuntien palvelujen kanssa, erityisesti hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä

- Yhtymän toiminta, päätöksenteko ja talous on jäsenkunnille läpinäkyvää, ennakoitavaa, pitkäjänteistä ja johdonmukaista sekä kuntarahoituksen realiteetit huomioon ottavaa.
- Päätösten vaikutusten arviointi tehdään etukäteen monipuolisesti ja yhdessä omistajakuntien kanssa esim. työvaliokunnassa tai erillisissä tilaisuuksissa
- Kunnat tukevat yhtymän viestintää ja raportointia siten, että se on selkeää ja tukee tarkoituksenmukaisella tavalla kuntien päätöksentekoa ja tilannekuvaa
- Omistajakunnat sitoutuvat toimimaan siten, että kustannusten jako perustuu aina ensisijaisesti aiheuttamisperiaatteeeseen eli maksu sidotaan palvelujen käyttöön.
- Kustannustenjaon periaatteiden tulee olla selkeät, avoimet ja etukäteen sovitut. Kustannusjakoperiaatteet ja niihin tulevat muutokset tai tarkennukset käsitellään työvaliokunnassa. Kuntayhtymän tulee välttää joutumasta tilanteeseen, jossa kustannusjakoperiaate ei ole etukäteen selvä tai siitä ei ole erikseen etukäteen sovittu.

## 2.3 Omistajastrategiset periaatteet ja linjaukset

### 2.3.1 Liikelaitosten ja yhtiöiden ohjauksen sekä kumppanuuksien periaatteet

Hyvinvointikuntayhtymän tulee ohjata yhtiöitään, osakkuusyhtiöitään ja liikelaitoksiaan samoilla periaatteilla kuten kunnat ohjaavat yhtiöitään ja liikelaitoksiaan, eli asettamalla tavoitteita, seuraamalla tuloksia, kirjaamalla yhtiökokouksissa yhtiön noudattamat periaatteet sekä ohjeistamalla edustajiaan.

Yhtiöiden omistusten tulee olla perusteltua ja sitä tulee arvioida säännöllisesti suhteessa niiden taloudellisiin ja toiminnallisiin hyötyihin ja strategiseen merkitykseen. Yhtymän tulee toimia tavalla, jolla se suojaa ja ylläpitää omistaja-arvoa yhtiöissä, joissa yhtymän omistajakunnat ovat omistajina. Poikkeavissa tilanteissa yhtymän tulee neuvotella omistajien kanssa päätöksistä. Yhtiöiden osakkuudesta luopuminen ei saa aiheuttaa riskejä merkittävistä lisäkustannuksista.

Yhteistyö sairaan- ja terveydenhuoltopalveluissa sairaanhoitopiirien ja muiden kuntayhtymien kanssa tulee olla tehokasta ja tarkoituksenmukaista. Sitä tulee lisätä sellaisilla osa-alueilla, joissa siitä saadaan tarkoituksenmukaiset hyödyt palvelujen saatavuuden ja kustannustehokkuuden näkökulmasta.

### 2.3.2 Tukipalveluiden järjestämisen periaatteet

Yhtymän tulee voida järjestää tukipalvelunsa vapaasti siten, kun se on yhtymän kannalta kokonaistaloudellisesti tarkoituksenmukaista.



Päätöksiä tehtäessä arvioidaan avoimesti ja riittävän laajasti ja monipuolisesti eri vaihtoehtojen hyödyt ja haitat talouden, toiminnan, ja myös kuntien ja maakunnan kokonaisedun näkökulmasta.

### 2.3.3 Palveluverkon kehittämisen ja ylläpitoinvestointien periaatteet

Yhtymä päättää ja vastaa omaan käyttöön tulevista palvelutarpeiden edellyttämistä uudis- ja korvausinvestoinneista. Korjausrakentamiseen liittyvistä investoinneista sovitaan tapauskohtaisesti. Palveluverkkoinvestoinneista laaditaan vaikutusarvioinnit eri näkökulmista.

Kuntayhtymä vuokraa palveluverkossa tarvittavia tiloja ensisijaisesti jäsenkunniltaan, jos omistajakunnilla on toimintaan soveltuvia yhtymän kannalta kustannustehokkaita tiloja huomioiden rakennuksen kunto, sijainti ja toiminnalliset asiat tai jos jokin omistajakunta haluaa palveluverkossa tarvittavat tilat kuntayhtymälle vuokrattavaksi rakennuttaa. Jos omistajakunnilla ei ole toimintoon soveltuvia tiloja, yhtymä voi vuokrata tarvittavia tiloja markkinoilta.

Omistajakunnat määrittelevät yhtymälle vuokrattavien kiinteistöille yhtymän kanssa yhteistyössä yhtenäiset vuokran määräytymisperusteet pääoma- ja ylläpitovuokran osalta sekä yhtenäisen vuokran sisällön. Vuokran määräytymisperiaatteissa sovitaan myös periaatteet palvelutarpeen tai muun muutoksen myötä tiloihin tehtävien investointien periaatteiden kustannustenjaosta.

Yhtymän luopuessa omistuksistaan tai toiminnoistaan laaditaan riskianalyysi sen vaikutuksista sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin omistajakuntien näkökulmasta.

### 2.3.4 Kannustin- ja palkitsemisperiaatteet

Mikäli yhtymässä otetaan käyttöön kannustin- ja palkitsemisjärjestelmä, sen tulee noudattaa julkishallinnon periaatteita sekä olla poliittisesti ja taloudellisesti perusteltavissa, loogisia, avoimia ja oikeudenmukaisia.

Kannustinjärjestelmästä ja sen periaatteista pyydetään lausunto työvaliokunnalta ennen yhtymän hyväksymispäätöstä.

### 2.3.5 Yhdyspinnoilla tehtävän yhteistyön periaatteet

Kuntayhtymän ja jäsenkuntien eri palvelujen ja toimintojen yhdyspinnoilla tehtävään työhön on määritelty työnjako ja vastuutahot. Yhdyspinnoilla tapahtuva yhteistyö kattaa kaikki toimialat, mutta erityisesti maahanmuuttoon, työllisyyden hoitoon, hyvinvoinnin ja terveyden sekä osallisuuden edistämiseen liittyvän toiminnan.

Maakunnalliset yhteisesti sovitut hyvinvointi- ja terveystyön kärjet ohjaavat osaltaan yhteistyötä ja ne huomioidaan seuraavien vuosien palvelusopimuksissa.



### **3 Keskeiset omistajastrategiasta johdetut toimenpiteet**

- Työvaliokunnan työjärjestyksen laatiminen
- Kuntien yhteinen omistajastrategia seminaari (1-2h muun sopivan tapahtuman yhteydessä)
- Yhtymä valmistee yhteistyössä kuntien kanssa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämissuunnitelman, joka perustuu alueen väestön hyvinvointia ja terveyttä koskeviin seurantatietoihin ja palvelutarpeeseen. Suunnitelma laaditaan valtuustokaudeksi ja suunnitelman toteutumista arvioidaan vuosittain käytävissä palvelusopimusneuvotteluissa



## 4 Omistajastrategian ylläpito

Tätä omistajastrategiaa tarkastellaan ja päivitetään tarvittaessa työvaliokunnan toimesta vähintään kerran vuodessa kuntayhtymän johdon vuosikelloon sovittaen.

Omistajastrategia hyväksytetään omistajakunnissa.



## 5 Omistajastrategian hyväksyntä

Omistajastrategia on yksimielisesti hyväksytty työvaliokunnassa xx.xx.2020

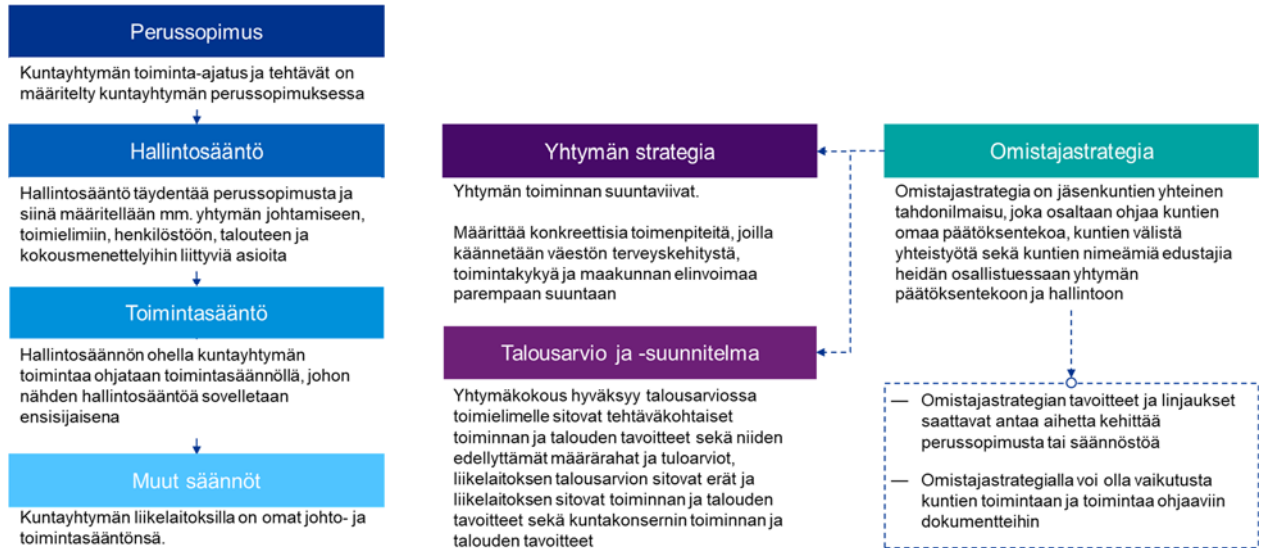
Omistajastrategia on hyväksytty omistajakunnissa xx.xx.2020





## A Liite - Omistajaohjaus kuntayhtymässä

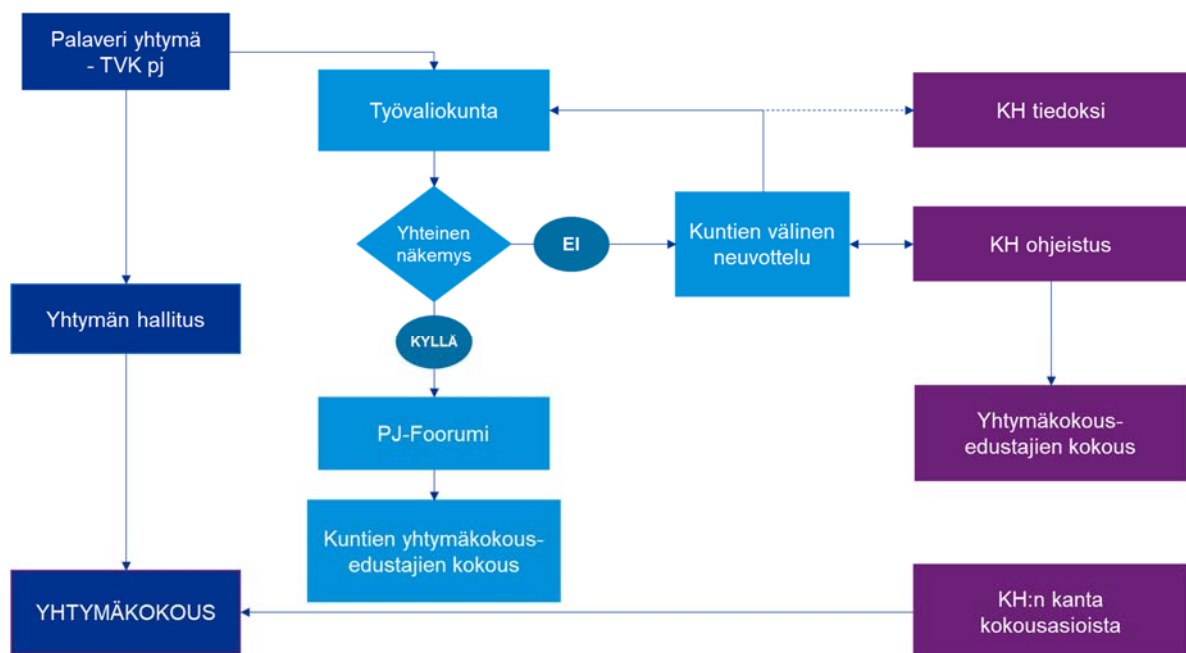
### Kuntayhtymän keskeiset hallinnolliset dokumentit





## B Liite – Esimerkki. Päätöksenteko kuntayhtymässä työvaliokunnan näkökulmasta

Kuntien kunnanhallitukset valitsevat jokaiseen yhtymäkokoukseen edustajan/edustajat erikseen ja samalla antaen edustajalle/edustajille erilliset toimintaohjeet koskien käsiteltäviä asioita. Kunnanhallituksilla on mahdollisuus vaihtaa edustaja/edustajat kokouskohtaisesti riippuen mm. siitä, miten he ovat noudattaneet hallituksen antamaa ohjeistusta. Yhtymäkokouskutsu tulee lähettää 3-4 viikkoa ennen yhtymäkokousta ja asiat käsitellä kuntien puheenjohtajafoorumissa ennen hallitusten antamaa ohjeistusta yhtymäkokousedustajalle/edustajille.



Lähde: Lahden kaupunki



© 2020 KPMG Oy Ab, a Finnish limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity. All rights reserved.

The information contained herein is of a general nature and is not intended to address the circumstances of any particular individual or entity. Although we endeavour to provide accurate and timely information, there can be no guarantee that such information is accurate as of the date it is received or that it will continue to be accurate in the future. No one should act on such information without appropriate professional advice after a thorough examination of the particular situation.

The KPMG name and logo are registered trademarks or trademarks of KPMG International.

**OIKAISUVAATIMUSOHJEET JA VALITUSOSOITUS**

Liitetään pöytäkirjaan

Lahden kaupunki  
Toimielin:  
Kaupunginhallitus

Kunnallisasiat  
Kokouspäivämäärä:  
14.09.2020

**MUUTOKSENHAKUKIELLOT**

|                            |  |
|----------------------------|--|
| <b>Kieltojen perusteet</b> | Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.<br><br><b>Pykälät:</b> 214-217, 219, 221-224  |
|                            | Hallintolainkäyttölaki 5 § 1 mom. /muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla.<br><br><b>Pykälät ja valituskieltojen perusteet</b><br><br>Pöytäkirjan §:n osalta muutoksenhakuoikeus on siten rajoitettu, että kunnallisen virkaehtosopimuksen 26 §:n mukaan viranhaltija ei saa valittamalla hakea muutosta viranomaisen päätökseen tai saattaa sitä oikaisuvaatimuksin tai hallintovalitusasiana käsiteltäväksi siltä osin kuin päätös koskee viranhaltijan palvelussuhteen ehtoja, jos hänellä tai viranhaltijayhdistyksellä on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa. |

**OIKAISUVAATIMUSOHJEET**

|   |  |
|---|--|
| <b>Oikaisuvaatimusviranomaisen ja -aika</b> | Kuntalain 89 §:n 1 mom. mukaan päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla, mikäli niistä voidaan tehdä kirjallinen oikaisuvaatimus. Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.  |
|   | Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, ja sen yhteystiedot:<br><br><b>Toimielin:</b> Lahden kaupunginhallitus<br><b>Postiosoite:</b> PL 202, 15101 Lahti<br><b>Käyntiosoite:</b> Lahden Palvelutori, Lahti-Piste, Kauppakeskus Trio, 2. krs, Aleksanterinkatu 18<br><b>Puh.:</b> (03) 814 11<br><b>Faksi:</b> (03) 814 2244<br><b>Sähköpostiosoite:</b> kirjaamo@lahti.fi<br><b>Aukioloaika:</b> klo 9-18<br><br><b>Pykälät:</b> 218, 225<br><br>Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valituksen tekoon oikeutetun katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Oikaisuvaatimusaika taloudellisin ja tuotannollisin perustein tehdystä irtisanomista koskevasta päätöksestä alkaa kulua vasta irtisanomisajan päätyttyä. |
| <b>Oikaisuvaatimuksen sisältö</b>           | Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteluineen sekä sen tekijä ja yhteystiedot.  |

**VALITUSOSOITUS**

|   |   |
|---|---|
| <b>Valitusviranomaisen ja valitusaika</b> | Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen sekä kunnan jäsen. |
|---|---|

|  |  |   |
|--|--|---|
|  | <p>Valitusviranomaisen ja sen yhteystiedot</p> <p><b>Hämeenlinnan hallinto-oikeus</b><br/> <a href="http://www.oikeus.fi/hao/hameenlinna">www.oikeus.fi/hao/hameenlinna</a><br/> Raatihuoneenkatu 1<br/> 13100 Hämeenlinna<br/> 029 56 42200<br/> Telekopio 029 56 42269<br/> hameenlinna.hao(at)oikeus.fi<br/> <i>Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa</i><br/> <a href="https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet">https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet</a></p> <p><b>Kunnallisvalitus, pykälät:</b><br/> 220</p>   | <p><b>Valitusaika:</b><br/> 30 päivää</p> |
|  | <p>Valitusviranomaisen ja sen yhteystiedot:</p> <p><b>Hämeenlinnan hallinto-oikeus</b><br/> <a href="http://www.oikeus.fi/hao/hameenlinna">www.oikeus.fi/hao/hameenlinna</a><br/> Raatihuoneenkatu 1<br/> 13100 Hämeenlinna<br/> 029 56 42200<br/> Telekopio 029 56 42269<br/> hameenlinna.hao(at)oikeus.fi<br/> <i>Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa</i><br/> <a href="https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet">https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet</a></p> <p><b>Hallintovalitus, pykälät:</b></p>  | <p><b>Valitusaika:</b><br/> 30 päivää</p> |
| <p>Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista. Kunnallisvalituksen tekoon oikeutetun katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.</p> |  |   |
| <p><b>Valituskirjelmä</b></p>  | <p>Valitus tehdään kirjallisesti. Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- päätös, johon haetaan muutosta</li> <li>- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi; sekä</li> <li>- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.</li> </ul> <p>Valituskirjelmässä on ilmoitettava valittajan tai kirjelmän muun laatijan nimi ja kotikunta sekä postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.</p> <p>Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.</p> <p>Valituskirjelmään on liitettävä</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä</li> <li>- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta</li> <li>- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.</li> </ul> <p>Asiamiehen on tarvittaessa esitettävä valtakirja (HLL 21 §).</p> |   |
| <p><b>Valitusasiakirjojen toimittaminen</b></p>  | <p>Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle valitusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.</p> <p>Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.</p>  |   |
| <p><b>Tuomioistuinmaksut</b></p>   | <p>Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n mukaan peritään hallinto-oikeudessa ja markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksuja ja hakemusmaksuja korvauksena asian käsittelystä ja suorite- tuista toimenpiteistä tuomioistuimissa 4 ja 5 §:n poikkeuksia lukuun ottamatta. Valituksen käsitte-</p>  |   |

|                   |  |
|-------------------|--|
|                   | lyn maksullisuudesta saa tietoja valitusviranomaiselta.  |
| <b>Lisätiedot</b> | Yksityiskohtainen oikaisuvaatimusohje / valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.<br>Hankinta-asioita (pykälät ) koskeva oikaisuohje ja valitusosoitus on pöytäkirjan erillisenä liitteenä. |